

ŽELEZAR

JESENICE, 5. APRILA 1984

ŠTEVILKA: 13 • LETO: XXXIII

Naš kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarka začel izhajati 26. januarja 1937. Železarka izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajst-dnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl - Naslov: Uredništvo Železarka, SŽ - Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 2618, administracija 2619 in 2621. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

LEPO ZAPAKIRANIH 200.000 DOLARJEV

Ko smo se pred časom namenili poizvedeti, zakaj naš elektronski računski center ni izkoriščen, kot bi moral biti, zakaj se nam po kotih iz dneva v dan kopičijo nikomur koristne gore papirja, medtem ko marsikje izgublja-jo čas s prepisovanjem obsežnih tabel, zakaj že davno kupljena oprema za serijo 1 lepo zapakirana leži nekje na Dobravi, čeprav najemnina za pro-gramski paket zanjo pred leti ni bila višja od dveh poprečnih osebnih do-hodkov, ... pa smo dobili več novih vprašanj, kot odgovorov nanje.

Da bi vendarle dobili čimbolj celo-šno, čeprav žal zato tudi manj jasno podobo o uporabi računalnika za vo-denje proizvodnje v naši železarni, smo o teh stvareh povprašali še ne-

katere delavce, ki se ukvarjajo prav z uvajanjem računalnikov v proiz-vodnjo, in nekatere tehnologe.

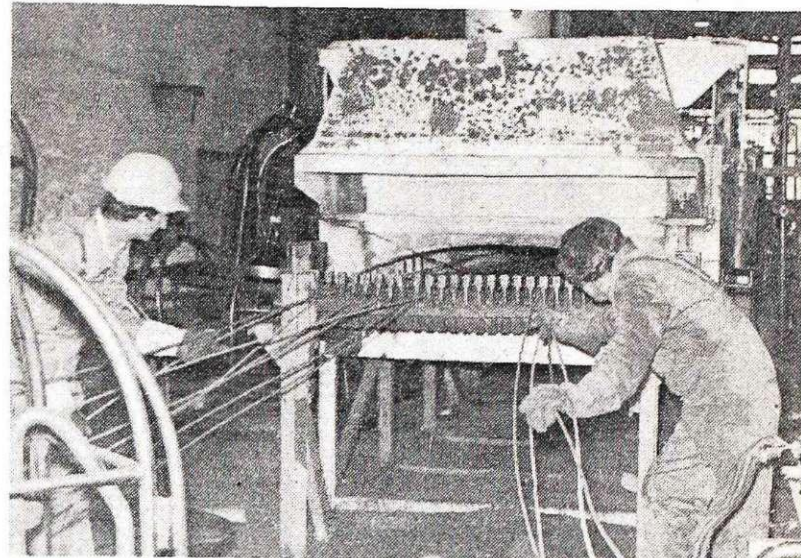
— Kako daleč ste prišli z uvaja-njem računalniškega spremljanja

proizvodnje v vaši temeljni organizaciji?

Danko Katrašnik, programer na NC sektorju, TOZD Valjarna debe-le pločevine: Računalniško spremljanje proizvodnje je pri nas šele na začetku. Oprema za serijo 1 pa lepo zapakirana leži nekje na Dobravi, ker nimamo programske opreme za-njo. Največji problem je zainteresi-rati ljudi v temeljni organizaciji. Na začetku smo sicer vsi za, pri realiza-ciji pa se navadno zatakne.

V strojnih delavnicah, kjer sem delal prej, smo poizkušali zgraditi informacijski sistem, v katerem bi uporabljali tudi računalnik, vendar v temeljni organizaciji ni bilo pravega zanimanja za to. Tudi zaradi tega, ker delo z računalnikom zahteva re-organizacijo dela. Vsak program zahteva tudi veliko dela in časa, zato

(Nadaljevanje na 2. strani)

Žarilna peč v patentirnici TOZD Žičarna (foto I. Kučina)

»BODITE ENOTNI, LE S TEM BOSTE KAJ DOSEGLI ZA JESENIŠKEGA DELAVCA«

V četrtek, 29. marca, je bila volilna konferenca osnovnih organizacij sindikata naše železarne. Od 102 vabljenih delegatov se je udeležilo 78.

Po izvolitvi organov konference in poročilih predsednika, blagajnika in predsednika nadzornega odbora o delu naše sindikalne organizacije (njihovih besed ne bi podrobno na-

vajala, ker je bilo že v 12. številki Že-lezarka dovolj kritično obravnavano poročilo o delu sindikata v lanskem letu) so posamezni strokovni delavci dopolnili ta poročila z najbolj aktual-

nimi in zanimivimi temami.

Tako je Božo Pančur, vodja oddel-ka za družbeni standard, pred člane sindikata razgrnil problem neeko-nomskih stanarin, preizkušnih kredi-tov za individualno gradnjo in nakup stanovanj. Menil je, da z neekonom-skimi stanarinami spodbujamo in krepimo potrošniško miselnost, ma-lomaren odnos do družbene lastnine in nezainteresiranost za rešitev last-nega stanovanjskega vprašanja. Me-nil je, da bi ljudje, ki želijo dobiti stanovanje, morali pokazati druga-čen interes. Tako bi morali nekaj let namensko varčevati za nakup stano-vanja, česar nekateri nočejo, češ da inflacija sproti znižuje vrednost pri-varčevanega denarja. In tako želijo le kredit, torej le koristi, saj tudi kre-dit do roka odplačevanja izgublja

(Nadaljevanje na 6. strani)

VSI NAPORI USMERJENI V TO, DA BI BIL REMONT PLAVŽA ZAKLJUČEN DO ROKA

V razgovoru z vodjem remonta oziroma obnove plavža 2 Janezom Ve-harjem smo zvedeli, da v glavnem dela pri obnovi dobro potekajo, kasnije le dobave nekaterih delov, vendar so vsi napori izvajalcev usmerjeni v to, da bi bila dela zaključena do predvidenega roka, to je do 22. aprila.

Kakor smo že poročali, je bil iztro-šen plavž 2 podrt do temeljev. Ta čas pa je že skoraj do vrha montiran in obzidan nov plašč. V krajšem času pa bodo zaključena vsa montažna dela do vrha. Kakor smo že navedli, če ne bi bilo kasnitev dobavnih rok-ov izdelovalcev konstrukcije pošev-nega dvigala in nekaterih manjših delov, potem bi vsa dela potekala po predvidenem programu. Vseeno pa si izvajalci del prizadevajo in upajo, da predvidenega roka za obnovo plavža ne bodo bistveno podaljševali, čeprav jih zadnje dni nekoliko motijo padavine.

Tudi remont aglomeracije, ki poteka vzporedno z obnovo plavža, je ta čas pred zaključkom. Manjši zaostanek imajo pri zamenjavi plošč v Lurgi filtru, ker jim je inozemski dobavitelj poslal nekvalitetne plo-šče. Na reklamacijo pa sedaj že pri-hajajo nove.

Dela pri obnovi plavža 2, poleg delavcev domačih vzdrževalnih TOZD, izvajajo še delavci Vatrostal-ne Zenica TOZD Jesenice, Hidro-montaže Maribor in delno Elka La-ško. Doslej so dela potekala usklaje-no in organizirano in brez nesreč, kar izvajalcem del želimo do končne obnove plavža 2.

Z LETNE KONFERENCE OBČINSKE ORGANIZACIJE ZKS JESENICE

V četrtek, 29. marca, je bila letna konferenca občinske organizacije ZKS Jesenice. Na njej so obravnavali poročili predsednika in sekretarja komite-ja, finančno poročilo in plan ter opravili nadomestne volitve v občinske or-gane ZKS in centralni komite ZKS. Na seji so poleg delegatov iz osnovnih organizacij ZKS sodelovali tudi gostje, predstavniki medobčinskega sveta ZKS in člani centralnega komiteja Katja Vadnal, Štefan Korošec in Marija Vičar-Zupančič.

POLITIČNO STANJE V OBČINI JE DOBRO

Anton Kalan, predsednik občin-skega komiteja ZKS Jesenice, je v svojem govoru med drugim dejal, da

je glede na zaostrene gospodarske razmere v naši občini in drugod stan-je v občini zelo dobro. Sicer je res, da so rezultati gospodarstva slabši, kot smo pričakovali, pa tudi izvoz ni

(Nadaljevanje na 3. strani)

NEKAJ O POKOJNINSKI OSNOVI

V Železarni se je zaradi napačnih informacij pojavilo dosti vprašanj, kaj se zajema v pokojninsko osnovo, zato bi rada napisala nekaj o višini pokoj-nine in kaj vpliva nanjo.

Višina pokojnine je odvisna od več elementov. Pri večini zavarovancev sta najpomembnejša dva elementa: višina osebnega dohodka in dolžina pokojninske dobe. Ostali elementi so še: udeležba v NOB, starost ob pridobi-tvi pokojnine (v primeru predča-sne pokojnine oz. pri invalidih, pri katerih se glede na stalnost dodaja k pokojnini še invalidski dodatek), šte-vilo udeleževcev pokojnine (pri družin-ski pokojnini), vzrok za nastanek in-validnosti (pri invalidski pokojnini) itd.

VIŠINO POKOJNINSKE OSNO-VE, od katere odmerimo zavarovan-

cu pokojnino v določenem odstotku, odvisnem od dolžine zavarovanceve pokojninske dobe, izračunamo na podlagi mesečnih poprečij osebnih dohodkov, ki jih je zavarovaneec do-segel v zadnjih desetih letih zavaro-vanja pred uveljavitvijo pravice do pokojnine, ali katerih koli zapored-nih desetih letih zavarovanja, ki si jih zavarovaneec sam izbere od vklju-čno leta 1966. Pogoj, da se leto vste-je, je zaslužek za dobo vsaj pol leta. Če je delavec vmes prekinjal delo-vno razmerje, se le-to z delovno dobo oz. zaslužkom manj kot pol leta izpu-

(Nadaljevanje na 7. strani)

NEDELO ALI PREDČASNO ZAPUŠČANJE DELA IMENUJMO S PRAVIM IMENOM: KRAJA SODELAVCEV IN DRUŽBE

Po zakonu o združenem delu imajo delavci v temeljnih organiza-cijah in drugih organizacijah združenega dela pravico in dolžnost, da vestno in marljivo opravljajo zaupane naloge in opravila, oziroma da izpolnjujejo svoje delovne naloge in da nenehno izpopolnjujejo svoje znanje, sposobnosti in spretnosti. O vsem tem smo se z osebnim izja-vljanjem s samoupravnim sporazumom obvezali vsi delavci temeljnih organizacij in delovnih skupnosti naše železarne, hkrati pa tudi, da se bomo držali samoupravno določene delovne discipline. Za izpolnjevan-je vsega tega so na eni strani delavci odgovorni sodelavcem, s kateri skupaj delajo v temeljni, oziroma delovni ali sestavljeni organizaci-ji združenega dela, kakor tudi delavcem v drugih samoupravnih or-ganizacijah in skupnostih pa tudi vsej socialistični skupnosti, glede na to, da so produkcijska sredstva in druga delovna sredstva, materialne pravice in denarna sredstva, ki jih delavci uporabljajo pri delu, druž-bena sredstva.

Kljub taki ustavni in zakonski opredelitvi pa se v vsakdanjem ži-vljenju v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih še preveč-krat srečujemo s posamezniki, ki ne delajo, oziroma le polovično ali še manj opravljajo zaupane naloge ali opravila, predčasno zapuščajo de-lo in se skrajno neodgovorno obnašajo do produkcijskih in drugih de-lovnih sredstev ter s tem zlorabljajo zakonsko zaščito posameznikov, oziroma zavestno zlorabljajo pravico dela z družbenimi sredstvi za svoje egoistične cilje. Ob vsem tem pa jih ni prav nič sram, da s tem iz-koriščajo delo ostalih, vestnih delavcev in da jim dobesedno krajejo ustvarjeni dohodek, oziroma čisti dohodek in s tem tudi celotni druž-bi. Žal take zlorabe niso več tako redke, kajti preveč se je razpasla mi-selnost, tudi med mladimi, s čim manjšim trudom in odgovornostjo priti do čim boljših osebnih dohodkov.

Na osmi seji centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, lanskega oktobra, je predsednik CK ZKS Andrej Marinc med drugim poudaril, da nedelo in nedisciplina v tehnološkem procesu ter pri or-ganizaciji dela nimata nič skupnega s socialističnim samoupravljan-jem in kjer so takšni pojavi, jih morajo samoupravni organi in druž-benopolitične organizacije odločno preprečevati. »Seveda pa mora biti delavec, ki resnično dela, zaščiten pred vsakršnimi zlorabami, še po-sebej, kadar opozarja na slabosti in sam prispeva k učinkovitemu raz-voju in upravljanju z družbenimi sredstvi. O tem ni in ne more biti no-benega dvoma. Nisem pa prepričan, da za takšnimi kritičnimi ocena-mi predpisov ni tudi kančka oportunitizma vodilnih in strokovnih de-lavcev, njihove neodločnosti ali želje po ohranjanju miru v hiši za ce-no nezdravih hierarhičnih odnosov, ki jih samoupravljanje ne prizna-va in jih v svetu presegajo z demokratičnostjo vodenja. Da je to res, dokazujejo tudi v Sloveniji številni kolektivi in poslovodni delavci, ki so s samoupravnimi odločitvami uvedli tehnološki red, delovno disci-plino in dosledno uresničevanje samoupravnih odločitev,« je v zvezi s slabostmi in zlorabami poudaril predsednik na omenjeni seji.

K oportunitizmu vodilnih in strokovnih delavcev, ki ga omenja predsednik Marinc, pa bi za našo železarno lahko dodali tudi slab-zgled posameznih vodilnih in strokovnih delavcev, ki prav tako zlorabljajo pravico dela z družbenimi sredstvi. V naši železarni smo sicer v zvezi z vsem tem že sprejemali množico sklepov, priporočil in pozi-fov, pa ne bi mogli reči, da je slabosti in zlorab dela z družbenimi sredstvi manj, morda so celo v rahlem porastu, čeprav delamo v zelo težkih in zaostrenih gospodarskih razmerah, zaradi kakršnih v neka-terih deželah v svetu odpuščajo z dela na desetine tisočev delavcev, in čeprav dnevno ponavljamo, da bomo te težave premostili le z boljšim delom, z naslonitvijo na lastne sile in znanje, s produktivnejšim in kvalitetnejšim delom, z boljšimi rezultati dela in varčevanjem na vseh področjih.

To pa prav gotovo niso slabosti in odstopanja samo naše železar-ne in prav zato so med usmeritvami in nalogami komunistov pri ure-sničevanju programa dolgoročne gospodarske stabilizacije, sprejetimi že na omenjeni seji centralnega komiteja Zveze komunistov Sloveni-je, med drugim poudarili, da bodo komunisti »dali pobudo za prouči-tev predpisov, ki urejajo odgovornost ob kršitvah delovnih dolžnosti. To bo omogočilo, da bodo delavci v združenem delu lažje in hitreje uveljavljali ukrepe zoper slabo delo in gospodarjenje ter zoper krše-nje vrednot socialističnega samoupravljanja. Hkrati se bodo zavzeli za to, da delavci v samoupravnih aktih jasno opredelijo merila za uve-ljavljanje delovne discipline, vključno z možnostjo, da v konkretni de-lovni skupnosti tisti delavci, ki kršijo statut ali samoupravne sporazu-me, izgubijo delo«. Vzporedno s tem pa je v istem dokumentu poudar-jeno, da naj se »komunisti, ki delujejo v samoupravnih organizacijah in skupnostih, sindikatih in gospodarskih zbornicah, zavamejo za do-sledno uveljavitev načela delitve po rezultatih dela, torej po prispevku zivega in minulega dela posameznika in delavcev temeljnih organiza-cij združenega dela, skupnih služb in organov k skupnemu dohodku,« načelo, ki bo najbolj učinkovit selektor med delom in nedelom, do-brim in kvalitetnim delom ter slabim in površnim delom ter odgovor-nim, manj odgovornim ali sploh neodgovornim gospodarjenjem z družbenimi sredstvi.

Ob sklepu tega razmišljanja lahko le ugotovimo, da sta vzroka, da se v naši železarni te stvari prepočasno ali sploh ne premikajo, tudi v ne-delu ali slabem delu in oportunitizmu družbenopolitičnih organizacij — zveze komunistov, zveze sindikatov in zveze socialistične mladine — oziroma vseh socialističnih in demokratično ustvarjalnih sil v tem-eljnih organizacijah in delovnih skupnostih oziroma v Železarni kot celoti. Prav te sile so tudi premalo delavne pri osveščanju delavcev in dviganju njihove družbene zavesti, da bi spoznali, da z nedelom ali slabim delom in nedisciplino sami sebi žagajo vejo, na kateri sedijo.

IZVRSTNI REZULTATI V MARCU

Po prvih podatkih, ki jih po-sreduje statistična služba sek-torja za ekonomiko in organi-zacijo, smo v marcu dosegli ugodne proizvodne rezultate. Preskrba s surovinami in vložkom je bila nemotena in tako smo kljub remontu plav-ža dosegli 127.861,5 tone skup-ne proizvodnje. Družbeni plan smo presegli za 2,9 % in neko-liko nižji operativni program za 3,4 %.

Zelo spodbudne rezultate so dosegli v TOZD Plavž, saj so v enem plavžu izdelali kar 9.769,1 tone groblja, kar je 22,1 % nad planirano količino. Tudi v TOZD Jeklarna so presegli plan, saj so vili 44.013 ton jekla, kar je 3,9 % več, kot je predvideval družbeni plan in 5,5 % več od operativnega programa.

Plan skupne proizvodnje so poleg TOZD Plavž in Jeklarna presegle še TOZD: Valjarna žice in profilov, HV Bela, Je-klavlek, Livarna, Elektrode in Žebljarna.

V mesecu marcu je bilo od-premljenih 34.979,3 tone goto-vih izdelkov in storitev ali 102,8 % družbenega plana in 103,3 % operativnega progra-ma. Največja odprema glede na plan je bila v TOZD Že-bljarna, in sicer 120,9 %, v Va-ljarni žice in profilov 116,2 %, v Vratnih podbojih 110 %, v HV Bela 106 %, v Valjarni bla-ming-štel in Profilarni 104 %, Elektroдах 103,1 %, v Žičarni 102,7 %, Livarni 100,8 % in Jeklavleku 100,2 %. Plana odpreme niso izpolnili le v TOZD HV Jesenice (84,6 %) in Valjarni debele plo-čevine (98,8 %) zaradi pomanj-kanja odpremnih vagonov.

TOZD ŽIČARNA: MANJ TON IN BOLJŠA KVALITETA

Z letošnjim družbenim planom v TOZD Žičarna predvidevajo proizvodnjo 53.000 ton hladno vlečene žice, kar je za 3.000 ton manj kot lani. Plan so zmanjšali zaradi povečane proizvodnje zahtevnejših izdelkov, ki terjajo daljši in bolj zapleten tehnološki postopek. Zastavljene cilje pa jim bo uspelo uresničiti le, če bodo imeli dovolj kadrov. Plan kadrov za letošnje leto načrtuje 250 ljudi. Od skupne proizvodnje je 26.850 ton gotove proizvodnje, od katere je za izvoz predvideno 7.000 ton. Planirana zunanja realizacija znaša 4,24 milijard dinarjev. Velja tudi poudariti, da planirajo poprečno prodajno ceno 15.000 din, za izvoz pa 577 dolarjev na tono, kar je med najvišjimi v Železarni.

TOZD Žičarna znotraj Železarne oskrbuje z vložkom TOZD Želbljarna in TOZD Elektrote, poleg tega pa morajo zagotoviti tudi okoli 2000 različnih izdelkov na 3000 različnih naročilnih pozicijah za zunanje naročnike, ki jih je okoli 100. Uporabljajo 122 različnih tehnoloških poti, pri čemer morajo upoštevati 2700 različnih tehnoloških predpisov. Že ti podatki nam povedo, da je tehnologija v tej temeljni organizaciji zelo razdrobljena in zapletena. Imajo veliko strojev, proizvodnja pa temelji na individualnih delovnih mestih, ki so normirana. »Odgovornost delavca v individualni normi je velika, zato bi njihovo delo moralo biti drugače vrednoteno kot delo tistih, ki te odgovornosti nimajo. S tem je tesno povezana tudi fluktuacija, s katero se pri nas sedaj najresnejše soočamo,« pravi vodja TOZD Žičarne Anton Kelvišar.

»Značilno za proizvodnjo v TOZD Žičarna v zadnjem času je, da prehitavamo čas glede zahtevnosti za naše izdelke. Proizvodni program, ki ga sedaj uresničujemo, je načrtovan šele za leto 1990. Največji problem, s katerim se pri tem srečujemo, je pomanjkanje delavcev, saj ostaja mnogo proizvodnih kapacitet nezasedenih. Problem je tudi zahtevnost asortimenta oziroma dejstvo, da moramo izpolnjevati poslovno politiko Železarne, s čimer pa zmanjšujemo količino proizvodnje. Zaradi poslovne politike Železarne smo prisiljeni odklanjati kupce, ki ne izpolnjujejo svojih obveznosti do nas. Mnoge kupce izgubljamo tudi zaradi spremenjenega asortimenta izdelkov. To se nam še kako pozna, saj nimamo novih naročnikov predvsem za debelo žico v kolobarjih. Dodatne težave imamo tudi s porabniki žice v Železarni. TOZD Želbljarna zelo neenakomerno dobiva vložek iz tujih virov. Ko je dobro založena, je njen odvzem vložka iz TOZD Žičarna manjši, ko pa jim vložka primanjkuje, od nas zahtevajo večje količine.

Letos zaradi premajhnega števila delavcev ne dosegamo začrtanih planov. V treh mesecih smo zaostali za planom skoraj 1000 ton, kar bo izredno težko nadoknaditi. V poletnih mesecih bodo težave še večje, ker se bo povečala tudi odsotnost. Vpliv poslovne politike Železarne in selekcija kupcev se že kaže, saj nam primanjkuje naročil, kar se tudi odraža na doseženih rezultatih, kljub temu da tudi menimo, da je to nujno potrebno. Vsekakor bi morali spremeniti sistem nagajevanja, da bi na ta način vzpodbudili žičarje za dodatno delo izven rednega delovnega časa.

Glede na pogoje na trgu in na proste proizvodne kapacitete, s katerimi v TOZD Žičarna razpolagajo, bi lahko proizvajali več, če bi imeli več naročil in če proizvodnja zaradi njihove razdrobljenosti na posameznih progah ne bi nihala. Zaradi neenakomernih zaslednosti kapacitet na posameznih progah in zaradi kadrovskih problemov morajo da bi zagotovili proizvodnjo, nenehno premeščati delavce s stroja na stroj.

»Eden od razlogov za težave s kadri je prav gotovo sistem nagajevanja. Menimo, da veljavni sistem ni najboljši in da bi morali čim prej preiti na nagajevanje po novem razvidu del in nalog, za katerega smo prepričani, da bo prinesel izboljšanje na tem področju. Urediti bo potrebno tudi premije za izjemne dosežke in uvesti horizontalno napredovanje, ki ga predlaga kadrovski sektor, tako da bi bila plačilna kategorija na posameznem delovnem mestu odvisna od storilnosti. Upoštevati bi morali tudi odgovornost pri individualni normi. Na vsak način bi morali biti dobri delavci bolje nagajeni kot slabi. Sedaj je tak način nagajevanja zagotovljen na nivoju temeljne organizacije, vendar bi moral prodreti prav do posameznih delovnih mest. Lani tako moderne premije za izvoz so letos izostale. Z njimi smo nekako regulirali osebnih dohodkov tam, kjer niso bili pravilno razporejeni, sedaj to ni več mogoče.

Od 7.000 ton žice, ki naj bi jo letos po planu izvozili, bo 3.000 ton VAC žice, 2.000 patentirane žice in 2.000 ton žice za armaturne mreže. V prvih treh mesecih letos so dobili izvoznih naročil le za okoli 500 ton. Tovariš Kelvišar meni, da bi izvozne obveznosti morale biti bolj enako-

merno razdeljene čez vse leto oziroma po posameznih mesecih, ne pa da dobijo večino teh naročil proti koncu leta. Tako bi proizvodnjo za izvoz, ki je zahtevnejša in podvržena strožjim kriterijem glede kvalitete, tudi lažje realizirali.

V okviru izvoznih prizadevanj poslovno-tehnično sodelujejo tudi s Tehnoistokom iz Negotina. Skupaj načrtujejo proizvodnjo VAC žice za izvoz. Tega poslovnega partnerja namreč oskrbujejo z ustreznim vložkom, to je s predvlečeno žico.

Zmogljivost vlečnih strojev v TOZD Žičarna je sedaj nekaj manj

kot 84.000 ton. Ker je nekatere izdelke potrebno vleči večkrat, se neto zmogljivost glede na vrsto izdelkov nenehno znižuje. Pestri kvalitetni asortiment in ekonomski položaj Železarne ne dopuščata količinskega povečanja proizvodnje, ampak zahtevata usmeritev v kvalitetnejšo proizvodni program. Zato ne načrtujejo povečanja proizvodnje do leta 2000. Povečali bodo le proizvodnjo kvalitetnih izdelkov, kot so VAC žica, nerjavne in ostale visokolegirane žice. Ta preusmeritev v kvalitetnejšo proizvodnjo zahteva tudi boljšo opremljenost žičarne, zato bodo morali do leta 2000 precej vlagati v nove naprave za proizvodnjo teh žic.

Mnogo težav imajo tudi z luženjem žice zaradi dotrajanosti naprav v lužilnici. Lužilnico bodo morali obnoviti, z deli pa bodo začeli že letos. To je za kvaliteto proizvodnje zelo pomembno, saj sedanja lužilnica niti po zmogljivosti niti po kvaliteti luženja ne zadostuje potrebam.

LEPO ZAPAKIRANIH 200.000 DOLARJEV

(Nadaljevanje s 1. strani)

je za tako delo težko dobiti ljudi iz proizvodnje. V Ravnah, kjer so kupili kompletno programsko opremo, so za to potrebovali 18 mesecev, kar pa je pravzaprav še malo.

Ivan Molan, koordinator za uvedbo računalniškega spremljanja proizvodnje v TOZD Valjarna bluming-štekel: Ko smo pred štirimi leti kupili nov računalnik, smo se odločili, da bomo programsko opremo zanj naredili sami, ker da je to ceneje, pa zdaj nisem več prepričan. Sam se sicer šele dve leti ukvarjam s temi stvarmi, vendar mislim, da se ERC loteva preveč stvari naenkrat, zato na posameznih področjih zmanjkujeta ljudi, pa tudi učinkovitosti ni prave. Kar malo nerodno je, ko po dveh letih dela nimaš kaj pokazati. Najbrž smo delali premalo intenzivno, pa tudi skoraj celo leto smo bili brez programerja. Od štirih projektov je le eden realiziran in je zdaj v poizkusu. Morda bi šlo, če bi delali le en projekt naenkrat in če bi ERC delal le za Železarno, za kar je pravzaprav od vsega začetka namenjen. Saj je prav, da tudi kaj zaslužijo, vendar pa bi morali najprej narediti tisto, kar potrebujemo v Železarni.

Vse skupaj se kar preveč vleče, ves čas nimamo med starim in novim sistemom in čakamo. Imamo premalo izkušenj in komajda vemo, kaj se dogaja drugje. Računalnik skušamo uporabiti za stare načine vodenja proizvodnje. Problem je tudi v tem, da pri nas delamo veliko različnih kvalitet in dimenzij, zato se bojim, da bi nam zmanjkalo spomina na miniračunalniku, če bi hoteli proizvodnjo voditi procesno. Drugod ni takih valjarn, kot je naš bluming-štekel, zato tudi v strokovni literaturi ni pravih rešitev...

Duro Jelavič, tehnolog v TOZD Valjarna bluming-štekel: Računalniška obdelava skladišča je čisto nekaj drugega, kot vodenje procesa.

Iztok Polak, tehnolog v TOZD Jelkarna: Pri nas smo na nuli. Že pet let. Pred petimi leti je bilo že vse dogovorjeno, računalnik bi bilo treba le še plačati, tedaj je stal 500.000 dolarjev, zdaj bo verjetno blizu dveh milijonov. Čakamo pač na novo jelkarno in ta investicija je zdaj še edina možnost, da do računalnika sploh pridemo.

Odločili smo se za močnejši stroj, kot ga imajo v Ravnah, tako da bomo z njim lahko vodili električno konico, ta del bo popolnoma avtomatiziran. Morali pa se bomo seveda dogovoriti o prioritetah znotraj Železarne. Drugi del bomo uporabljali za vodenje metalurških procesov. Tu bo računalnik le svetovalec, saj najbrž ne bi bilo prav, da bi človeka izključili iz procesa.

Kljub temu, da serije 1, kot kaže, še ne bomo dočakali tako kmalu, pa je računalnik vendarle že dal nekatere uporabne rezultate, ki bi jih v proizvodnji morali upoštevati, saj kažejo, da smo v preteklosti marsikaj delali napak. Tehnologom očita, da ne spoštujejo regulativov in raje delajo po starem, po zdravi pameti, kot pa da bi upoštevali izsledke računalniških raziskav.

Jelavič: Regulative upoštevamo, kadar gre vse v redu, vendar pa imamo pogoste zastojne na valjavniški prog, takrat se pač poskušamo znajti, saj nikoli ne vemo, koliko časa bo zastoj trajal.

Stanislav Krivec, tehnolog v TOZD Valjarna debele pločevine: Delamo z delovnimi sredstvi, kakršna pač imamo in na tak način, da najlažje pridemo do rezultatov. Regulativi so postavljeni preveč na splošno, podatki na šaržnem kartonu pa niso vedno zanesljivi.

Polak: Regulativov ne moremo vedno upoštevati, saj nimamo pravih pogojev, jelkarna je stara, naprave so iztrošene, ljudje ne delajo, kakor bi morali, pogosti zastoji in okvare nas silijo, da naredimo, kar moremo in ne, kar bi morali. Poleg tega imamo mehansko tehniko, ki ni niti približno natančna, zato tehtanje vložka v peči ni natančno. Računalniška obdelava, še posebej pa procesni računalnik zahteva že od tu naprej red. In morda se ravno tega pri nas bojimo.

Ali ste sploh seznanjeni z možnostmi, ki jih daje računalnik, s tem, kaj se dogaja drugje, ali od ERC zahtevate obdelave, ki jih potrebujete, ali spoštujete zahteve po natančnosti tehnoloških podatkov?

Jelavič: Kar se tiče natančnosti podatkov, se mi zdi, da pri nas ni večjih odstopanj. Z ERC dobivamo kup tabel, ki jih vseh še prebrati ne utegnemo, nekatere so za nas tudi neuporabne. Nekaj smo sicer že spreminjali...

Molan: Vendar gre vse bolj počasi. Kadar zahtevamo kako novo obdelavo, moramo kar počakati, čeprav bi se dalo narediti tudi hitreje.

Jelavič: Tabele so pravzaprav bolj za tiste, ki nimajo neposrednega dostopa do podatkov.

Krivec: Približno vemo, kako naj bi potekalo računalniško spremljanje proizvodnje. Menim, da bi nam bilo v veliko pomoč, če bi lahko preko terminalov zajemali podatke o tehnologiji, obdelavih in tehnoloških poteh takrat, ko bi jih potrebovali.

Ze samo s tem, če bi namesto brskanja po kartonih uporabljali terminala, bi pri sedanji tehnologiji lahko precej povečali kvaliteto naših izdelkov. Bojim pa se, da predvsem starejši delavci niso pripravljeni delati z računalnikom, čeprav bi tudi njim to precej olajšalo delo.

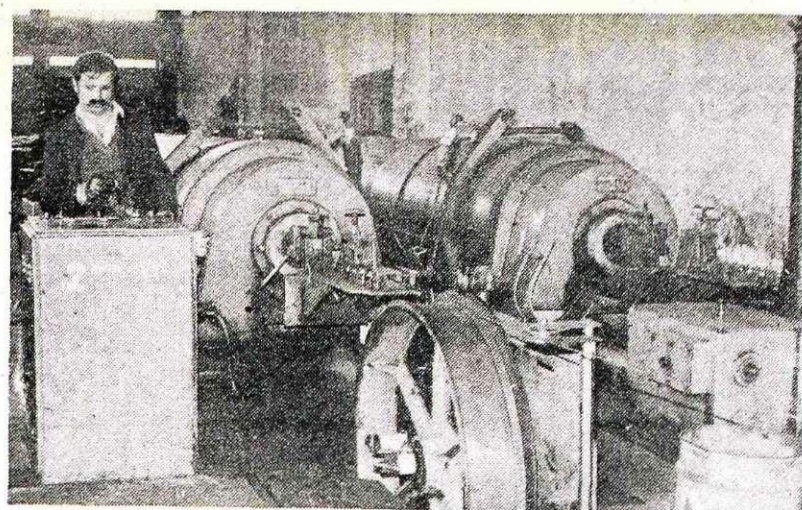
Katrasnik: Pogrešamo priročnik, v katerem bi imeli zajete programe in možnosti obdelave podatkov na ERC.

Polak: Precej dobro vemo, kaj se dogaja v Ravnah, saj bo naš procesni računalnik delal z isto programsko opremo. Kar pa se našega ERC tiče, ni vse tako lepo, kot je videti, saj se je izkazalo, da je programska oprema za vodenje in spremljanje proizvodnje tako zahtevna, da pri nas ne uspemo narediti vsega. Narejena je šele približno tretjina tiste, kar bi morali narediti, zato proizvodnjo še vedno vodimo povsem ročno.

Metalurške aplikacije na računalniku dela v glavnem raziskovalni oddelek, vendar pa smo s tem premalo seznanjeni. Tudi po svoji krivdi. Z ERC pa dobivamo gore papirja, iz katerih se ne vidimo ven, vendar je v njih za nas bolj malo uporabnega.

Molan: Pri nas smo z razvojem računalništva šele na začetku, se pravi 20 do 30 let za razvojem v svetu in če ne bomo izkoristili niti tistih možnosti, ki jih že imamo, bomo še bolj zaostali. Kaj pa to pomeni, je vsakomur jasno.

(PRIPOMBA: Številka v naslovu pomeni ceno enega kompleta serije 1, ki jo pripravil BORUT GRČE)

Pletilnica žice v TOZD Žičarna (foto I. Kučina)

OBVAROVALI SO NAS PRED VEČJO ŠKODO IN SMRTNIMI ŽRTVAMI

V četrtek, 29. marca, je bila letna skupščina Industrijskega gasilskega društva ter poklicne gasilske in reševalne enote Železarne Jesenice. Štirinštrideset navzočih članov in 23 gostov je pozdravil dosedanjí predsednik Dušan Sikošek, ki je dejal, da so gasilci in reševalci svoje naloge kljub pomanjkanju kadrov in delno sodobnejše opreme dobro opravili.

Delo je bilo programirano in usklajeno z veljavni samoupravnimi akti. Zahvalil se je za trud za uspešno opravljeno operativno delo. Osrednja skrb je bila namenjena preventivi in vzgoji s predavanji in praktičnimi vajami, seminarji in posveti. Celotno delo je potekalo v dobri in stalni koordinaciji s samoupravno skupnostjo za varstvo pred požari, SLO, JLA, milico, enotami teritorialne obrambe, civilne zaštite in drugimi. Poudaril je tudi pomembnost gasilstva v okviru civilne zaštite.

Konkretno delo je v svojem poročilu opisal poveljnik Sandi Kotnik. Najprej je dejal, da so se vsi člani društva in poklicne enote pri svojem delu zavedali, da je požarna varnost sestavni del samozastitne aktivnosti naše družbe in da ta varnost tudi nosi pomemben delež pri odpravi sedanjih težav v našem gospodarstvu. Gasilci in reševalci so lani posredovali pri 130 požarih, pri katerih je bila škoda ocenjena na 2.869.730 dinarjev. Od tega so v Železarni gasili 67 požarov z ocenjeno škodo v višini 1.491.120 dinarjev. Registrirali so tudi 97 začetnih požarov, ki so bili pravočasno odkriti in pogaseni brez povzročenih škod. Vzroki zanje so bili predvsem malomarnost, samovžig, brizganje tekočega železa, pregretje delovnih priprav in naprav, iskre pri varjenju, kratak stik na električni napeljavi, igra otrok, cigaretni ogorki in drugo.

Razen omenjenega so gasilci in reševalci posredovali 506-krat ali 366 ur pri reševalnih akcijah v Železarni in izven Železarne. Pri odpravi posledic prometnih nesreč so bili 15-krat ali 12 ur. Vodo so črpali 64-krat ali 431 ur, s potopnimi črpalkami so delali 84-krat ali 251 ur. Črpanje vode preko agregatov brez navzočnosti je trajalo 433 ur. Varnostnih spremstev na plavžih in plinovodih so opravili 221 in pri tem porabili 640 ur. Pri požarnovarnostnih spremstvih so bili 61-krat; delali so 229 ur.

Ena najpomembnejših njihovih nalog je bilo delovanje na področju preventive. Dobro se namreč zavedajo, da je najboljša obramba pred ognjem in nesrečami dobra preventiva med delovnimi ljudmi in občani ter na delovnem mestu. Na tem področju so opravili ogromno delo. 71-krat ali 42 ur so merili količine CO, osemkrat ali 10 ur so merili količine zemeljskega plina, v Železarni so opravili 203, v občini pa 129 preventivnih pregledov, pregledali so 3.191 gasilnih ročnih aparatov v Železarni, v občini pa kar 9.524. V tlačni preizkus so dali 185 malih jeklenk CO, napolnili so 790 malih jeklenk, s CO₂ izdelali in montirali 172 ročnikov za gasilske ročne aparate, opravili 18 rednih pregledov na avtomatskih napravah za gašenje. V ta namen so porabili 5.075 kg prahu in 2.771 kg CO₂. V celoti so pregledali vse hidrante v Železarni in jih v sodelovanju s strokovnimi delavci 20 tudi popravili. Uspešno so prvič opravili vajo za reševanje in gašenje v železniškem karavanskem predoru. Sodelovali so na sektorskih vajah gasilskih društev Blejska Dobrava in Koroška Bela. Razen tega so se vključevali še v druge akcije na območju občine.

Enako kot preventivi so vsi skrb posvetili tudi strokovni vzgoji. V Železarni so opravili kar 54 oblik strokovnega usposabljanja delavcev, ki so trajale 110 ur, navzočih pa je bilo 1.083 udeležencev. Imeli so 35 rednih gasilskih vaj, ki so trajale 70 ur. Pri tem je sodelovalo 498 udeležencev. V občini so imeli 59 oblik usposabljanja občanov ali 193 ur z 2.232 udeleženci. V tečajih enot civilne zaštite so sodelovali 193 ur z 2.232 udeleženci.

je bilo 69 oblik usposabljanja, oziroma 182 ur s 610 udeleženci. Predavanj v okviru SLO in družbene samozastitne je bilo 182 — 364 ur s 3.355 udeleženci. Ogledi in kratka predavanja za šoloobvezne otroke so bila tri in sicer šest ur, udeležencev pa je bilo 316. Trinajst članov poklicne enote je opravilo v Poljčah enotedenski izpopolnjevalni seminar. Na rednem šolanju imajo tri člane. Opravili so strokovno ekskurzijo k poklicnim gasilcem v Kopru, pet poklicnih gasilcev iz šole pri RSNJ v Tacnu pa je bilo pri njih na praksi.

V okviru svoje dejavnosti so opravili še ogromno različnih akcij. Če jih naštejemo samo nekaj: priprava umetnega snega na FIS prog, v Podkorenu, na skakalnicah v Planici, številna popravila vozil in gasilnih naprav, pripravili so umetni dež za snemanje filma o Kugyju. Opravili so preventivne preglede gasilnih naprav v obmejnih enotah JLA, sodelovali na tekmovanju treh dežel, na proslavah 90-letnice GD Jesenice in Mojstrana, na proslavi enote JLA Bohinjska Bela, proslavi 15. avgusta — dneva graničarjev. Opravili so tudi več popravil v domu in na napravah za gašenje ter reševanje.

Poveljnik je navedel tudi probleme. Število članov kljub prizadevanjem se naprej upada. V poklicni enoti jim manjka kadrov predvsem zato, ker nagajevanje še ni ustrezno urejeno. Tudi priznanje beneficirane dobe še traja. Za potrebe varnostnih spremstev nujno potrebujejo kombi vozilo. Nimajo še dokončno urejene UKV zveze. Zelo potrebujejo tudi napravo za polnjenje in kontrolo ročnih gasilnih aparatov.

Poveljnik je nato naštel številne organizacije, s katerimi so pri delu uspešno sodelovali in se zahvalil za razumevanje in pomoč.

V razpravi je bilo dodano, da jim je potreben ustrezen prostor za servisno službo, nujna pa je tudi obnova voznega parka, ki je z leti že zastarel in izrabljen.

Letno skupščino so pozdravili številni predstavniki in gostje ter zaželeli gasilcem in reševalcem še naprej tako uspešno delo. Med njimi so bili Vitomir Rems, predstavnik sveta za požarno varnost SOZD Slovenske železarne, Ludvik Zalokar, načelnik sekretariata za notranje zadeve skupščine občine, Anton Arh, predsednik občinske gasilske zveze, Marjan Jelovčan, vodja štaba civilne zaštite v občini in drugi. Anton Arh je v imenu občinske gasilske zveze podelil dvema gasilcema odličja za dolgoletno službovanje. Za 30-letno delo ga je prejel Jože GASAR, za 10-letno pa Vinko VOVK.

Po izvolitvi novega upravnega odbora, kateremu bo predsedoval Tone VARL, so Dušana SIKOŠA imenovali za častnega predsednika, Edija ČENČKA, pa za častnega člana. Oba sta zaradi bolezni zaprosila za razrešitev dolžnosti, objubil pa sta, da bosta še naprej pomagala s svojimi izkušnjami in nasveti. Obema bodo ob posebnih priložnostih izročili posebne listine.

V imenu novega upravnega odbora se je zahvalil za zaupanje novi predsednik Tone Varl, ki je objubil, da bodo vsi vložili vse sile, da se ta služba še okrepi in izpopolni.

B. B.

DOPISUJTE V ŽELEZARJA

Z LETNE KONFERENCE OBČINSKE ORGANIZACIJE ZKS JESENICE

(Nadaljevanje s 1. strani)

bil v celoti izpolnjen, vendar je kljub temu politična situacija dobra.

Komuniste v jeseniški občini čaka še veliko dela predvsem na področju vrednotenja naših uspehov in neuspehov, ki jih je treba ocenjevati v luči današnjih zaostrenih razmer. Dolgoročen program stabilizacije pa mora biti za vse komuniste kompas za njihovo delo v posameznih okolišjih.

POTREBNO JE KONKRETNO REŠEVANJE PROBLEMOM

Branko Iskra, sekretar predsedstva občinskega komiteja ZKS Jesenice, je največ pozornosti namenil družbenim dejavnostim. Dejal je, da so te dejavnosti za vzdrževanje družbenega standarda izredno pomembne in da je zato treba misliti na izgradnjo nove osnovne šole in centra srednjih šol.

Omenil je, da se je informiranje z glasilom Delegat in tednikom Železar izboljšalo. Pri reševanju problemov v naši občini pa bo potreben konkreten pristop, kar pomeni, da moramo narediti oceno stanja v določenem okolju in se potem dogovoriti za konkretno akcijo.

ČE SLABOSTI POZNAMO, JIH JE TREBA ODPRAVITI

V razpravi na poročili in predhodno pisno poročilo so delegati zelo tehtno in odgovorno opisali razmere v svojih osnovnih organizacijah, slabosti in težave, s katerimi se srečujejo in ukrepe za njihovo odpravljanje. Glede poročil pa so menili, da je v njih premalo poudarjeno delo zveze komunistov v sindikatu in delegatskem sistemu. Tudi kadrovanje v zvezo komunistov bi moralo biti bolj načrtno.

Zaostrene gospodarske razmere nam ne dopuščajo, da bi v celoti izpolnili vse naloge, ki smo si jih zadali, zato bi se morali dogovoriti, katere naloge bomo izvajali v celoti in katere bomo morali skrajšati. Poleg tega pa bo treba slabosti odpravljati v konkretnem okolju, če jih poznamo.

SANACIJSKI PROGRAM JE NAČRT ZA DELO

V Železarni naj bi bil sanacijski program narejen v aprilu. Delegat iz TOZD Hladna valjarna Bela je pri tem poudaril, da program sanacije ni posledica slabega dela Železarne, ampak načrt za njeno delo v sedanjih težkih pogojih gospodarjenja.

Omenil je tudi težave, s katerimi se srečujejo po sprejetju zakona o večjem obdavčevanju nadurnega dela. Tako se je v Železarni nadurno delo že za polovico zmanjšalo, posledica tega pa so motnje v proizvodnji. Menil je, da bi moral biti zakon bolj selektiven in obravnavan v vsaki občini posebej.

ZVEZA KOMUNISTOV NAJ BI BILA POBUDNIK ZA EKONOMSKE STANARINE

Delegat iz oddelka za družbeni standard železarne Jesenice je poudaril, da bi morali v reševanje stanovanjskih vprašanj vnesti več samoupravnih odnosov. To naj bi dosegli tudi z uveljavljanjem ekonomske stanarine, saj bi s tem delno preprečili nezakonito oddajanje družbenih stanovanj. Za tiste stanovalce, ki ekonomskih stanarin ne bi mogli plačevati, pa bi morali dosledno izpolnjevati politiko subvencioniranja oziroma družbene pomoči.

ZAOSTRENI GOSPODARSKI POGOJI SE ODRAŽAJO TUDI V TRGOVINI

Bilanca uspeha trgovskih delovnih organizacij kaže, da je zaradi zamrznjenih marž in stalnega naraščanja cen dohodek trgovine vedno manjši. Obveznosti iz dohodka so se v zadnjih petih letih povečale kar za osemkrat, dohodek trgovine pa le za 1,3 krat, kar pomeni, da je trgovina kot gospodarska panoga v zelo težkem položaju. Da bi se njen položaj izboljšal, bi bilo treba dati trgovini enak pomen kot drugim gospodarskim panogam, oživiti delo potrošniških svetov in sprostiti ekonomske zakonitosti.

POTREBNO JE AKCIJSKO POVEZOVANJE KOMUNISTOV V ŠOLSTVU

Delegatka iz šolstva je opozorila, da zaradi stalnega zmanjševanja sredstev za šolstvo lahko nastanejo velike težave. Iskanje notranjih rezerv namreč pogosto zaide v skrajnosti, ko siromašimo učne programe in povečujemo normativ učencev. Takšno iskanje notranjih rezerv v bistvu pomeni velik korak nazaj, saj se moramo vprašati, ali res lahko krčimo učne programe, ki zagotavljajo vsestranski razvoj mlade osebnosti. V šolstvu se še vedno premalo čuti

potreba po akcijskem povezovanju komunistov, ki je za boljše delo nujno. Problemi pedagoških delavcev so namreč skupni, rešujejo pa jih vsak po svoje.

IDEJNOPOLITIČNO USPOSABLJANJE KOMUNISTOV JE NEZADOVOLJIVO

Predsednik komisije za idejnopolitično delo je delegate seznanil z rezultati analize o usposabljanju komunistov. O njihovem usposabljanju v osnovni organizaciji nimajo dobre evidence, manjkajo pa jim tudi podatki o tem, kakšni so učinki takega usposabljanja.

Za boljše delo bo morala komisija urediti najprej svoje kadrovske probleme, kar pomeni, da bo morala izključiti neaktivne člane ter spremeniti svojo sestavo. Poleg tega bo potrebno več neposrednega dela v osnovnih organizacijah zveze komunistov in spremljanje učinkov seminarjev.

KJE SO POTREBNI VEČJI NAPORI

Oceno poročil in razprave je podal tudi član centralnega komiteja ZKS Štefan Korošec. Dejal je, da je ocena naših izvoznih prizadevanj preveč mila, ker ne sme biti nobenih opravičil za neizpolnjevanje dogovorjenega, saj vse možnosti niso bile izkoriščene, poleg tega pa je izvoz naša edina alternativa. Da je to res, je podkrepil s podatki, da smo kljub težkim gospodarskim razmeram v lanskem letu v plačilni bilanci že imeli suficit (presežek), proizvodnja pa je bila kljub težavam ugodna.

Na področju družbenih dejavnosti bo treba uvesti podobno prestrukturiranje kot v gospodarstvu, kar pomeni, da bomo morali določene dejavnosti in sredstva zanje povečati, v drugih dejavnostih pa jih ustrezno skrajšati.

Največ in najbolj težko delo nas čaka na področju zadrževanja inflacije, saj je to bistveni gospodarski problem, ki ga ne rešujemo dovolj odgovorno. Inflacijo lahko zadržuje-

mo le z večjo produktivnostjo in zmanjšanjem stroškov, kar pa bo zelo težko, saj je treba produktivnost povečati za deset odstotkov, če hočemo, da se bodo stroški zmanjšali za en odstotek. Potrebovali bomo torej konkretne programe za zniževanje stroškov.

Veliko dela nas čaka na področju nagajevanja po delu, delitve dela in organizacije proizvodnje. Naloga komunistov pri tem pa je predvsem ta, da ugotovijo, kje so ovire za uresničevanje teh nalog in kateri so najbolj pereči problemi.

ODGOVORNOST JE ZA VSE KOMUNISTE ENAKA

Delegat iz krajevne skupnosti Sava se je dotaknil zelo aktualnega problema — odgovornosti v zvezi komunistov. Naj njegovo razmišljanje povzamemo kot izhodišče in vodilo pri vsem našem prihodnjem delu, namreč, da je odgovornost članov zveze komunistov na vseh področjih dela in življenja.

»Nisem še slišal,« je dejal delegat, »da bi šel komunist iz partije, ker je škodoval gospodarstvu, ampak le zato, ker je dal krstiti otroka ali se je zaletel z avtom. Mislim, da bi morala biti odgovornost na vseh področjih enaka in da bi morali zato brez milosti iz zveze komunistov izključiti tiste člane, ki s svojim delom delajo škodo gospodarstvu, ugledu zveze komunistov ali ustvarjajo politični problem.«

V kvalitetni in konkretni razpravi so sodelovali še mnogi drugi delegati, ki so razpravljali predvsem o problemih iz svojega okolja in težavah, ki jih srečujejo pri svojem delu. Tako so spregovorili tudi o težavah jeniških upokojencev, vloži komunistov v delegatskem sistemu, analizi o nagajevanju po delu, zaposlovanju in izobraževanju mladih ter štipendijski politiki, reorganizaciji železniškega prometa, medobčinskem sodelovanju in težavah v zdravstvu.

Lilijana Kos

ŠE EN TEDEN DO VOLITEV IN REFERENDUMA

V zadnji številki Železarja smo objavili sestavek, v katerem smo obravnavali volitve v samoupravne organe SOZD Slovenske železarne, dopolnilne volitve v samoupravne organe v TOZD in delovnih skupnostih in Železarne ter glasovanje na referendumu za opredelitev o predlogih samoupravnih aktov. V članku je izpadlo navodilo pripravnikom, da bodo volili na voliščih v TOZD oz. delovnih skupnostih, kjer delajo.

Volitve delegatov v samoupravne organe bomo opravili pred iztekom mandata prejšnjih delegatov. Pri izbiri ali ocenjevanju opravljanja delegatske funkcije imamo možnost, da prejšnjim delegatom podaljšamo mandat ali pa da izboljšamo strukturo delegatov za naslednji mandat.

Opravljanje delegatske funkcije je odgovorna naloga do delavcev TOZD in delovnih skupnosti Železarne, zlasti ko gre za funkcijo delegata v delavskem svetu, zboru interne banke in odboru samoupravnih delavske kontrole SOZD Slovenske železarne.

Tudi nadomestne volitve v organe TOZD in delovnih skupnosti Železarne niso nič manjšega pomena. Da bodo organi upravljanja nemoteno delali, razpravljali in odločali o pomembnih zadevah je potrebno, da na teh volitvah izpopolnimo te organe z delegati, kjerkoli se je njihovo število zmanjšalo.

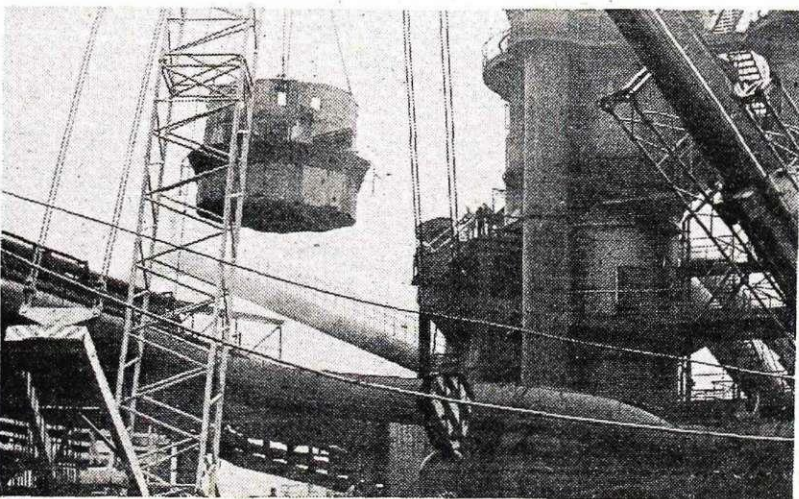
Ob volitvah bomo glasovali tudi o treh zelo pomembnih samoupravnih aktih. Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD je temeljni samoupravni akt, brez katerega si ne moremo urediti medsebojnih delovnih razmerij. Spremembe in dopolnitve pa so bile potrebne, ker smo bili dolžni na podlagi zakona urediti investiranje, sana-

cijo, inovacije, ljudsko obrambo in družbeno samozaščito itd.

Samoupravni sporazum o združevanju TOZD v delovno organizacijo Železarne pa je dokument, v katerem delavci TOZD združujejo svoje delo in sredstva. S tem aktom omogočamo, da posamezne TOZD lažje izvajajo svoje proizvodne in investicijske programe. Omogočamo si boljše delovno in socialno varnost ter trdnjši položaj na domačem in tujem trgu. Dopolnitve in spremembe tega akta so bile potrebne tudi zaradi sprememb nekaterih zakonov, med njimi tudi zakona o ljudski obrambi in družbeni samozaščiti.

O pravilniku o inovacijah v Železarni smo že zapisali, da je nov. S tem aktom želimo boljše urediti pravice, obveznosti in odgovornosti na tem področju. Zlasti želimo, da bi bolj spoznali dolžnosti in inventivno dejavnost, jo vsestransko spodbujali in razvijali ter ji končno priznali tudi mesto, ki ji gre, če si želimo napredka.

Volitve in referendum bodo 12. aprila od 5. do 17. ure. Vsakdo, ki bo ta dan prišel in volil za predlagane delegate, naj se zaveda, da si s tem utrjuje lastni položaj, glas za predlog samoupravnih aktov pa pomeni urejanje medsebojnih odnosov, pravic, dolžnosti in odgovornosti.

Med remontom plavža 2 (foto B. Grce)

OBVESTILA KOLEKTIVU – OBVESTILA KOLEK

RAZPORED DEŽURNIH ŽELEZARNE OD 9. DO 15. APRILA

9. aprila, Anton KELVIŠAR, vodja TOZD Žičarna, Jesenice, Cesta na Golico 16.
10. aprila, Jakob MEDJA, vodja OTK, Jesenice, Titova 1/a, tel. št. 81-117.
11. aprila, Sašo KAVČIČ, vodja TOZD HV Jesenice, Jesenice, Titova št. 85, tel. št. 81-413.
12. aprila, Janez KOMEL, vodja marketinga, Jesenice, Janševa 6, tel. št. 81-026.
13. aprila, Oskar KÜRNER, vodja RO, Jesenice, Tavčarjeva 9, tel. št. 81-214.
14. aprila, Jože KRAMAR, vodja TOZD Energetika, Mojstrana, Dovje št. 112.
15. aprila, Tina MARKEŽ, vodja TOZD Vzdrževanje, Jesenice, Cesta talcev 4/a, tel. št. 83-345.

Dežurstvo je vsak delovni dan od 14. ure do 6. ure zjutraj naslednjega dne, in sicer tako, da je dežurni v tem času dosegljiv doma. Ob sobotah, nedeljah in praznikih traja dežurstvo od 6. ure do 6. ure naslednjega dne.

V času dežurstva mora dežurni opraviti en obhod po Železarni, svoja opažanja vpisati v dežurno knjigo ter o tem poročati ob predaji dežurstva podpredsedniku poslovnega odbora.

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOČNI:
PONEDELJEK — 9. 4.	MIHA ŠLIBAR	MARJAN PINTAR
TOREK — 10. 4.	AVGUST NOVŠAK	FRANC ARNEŽ
SREDA — 11. 4.	ALOJZ VARL	BORUT CEGNAR
ČETRTEK — 12. 4.	KLAVDIJ MLEKUŽ	IGOR MEŽEK
PETEK — 13. 4.	MATJJA URH	RADO LEGAT
SOBOTA — 14. 4.	PRIMOŽ ŽVAB	MARJAN TRONTELJ
NEDELJA — 15. 4.	PAVEL ŽMITEK	JANEZ JAKŠIČ

Telefon dežurnega vzdrževanja v Železarni je: 3551
vezni telefon je: 2317

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14. do 18. ure
nočni pa od 18. do 6. ure.

Na proste sobote, nedelje in praznike dela: dnevni dežurni od 6. do 18. ure
nočni pa od 18. do 6. ure.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

Od 9. do 14. aprila bodo delale naslednje obratne ambulante:
DOPOLDNE: II. obratna ambulanta — dr. Janez Zaletel in III. obratna ambulanta — dr. Matej Andolšek.

POPOLDNE: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš. Dispanzer za borbe: dr. Ivica Vreš.

V soboto, 14. aprila, samo dopoldne: I. obratna ambulanta — dr. Metod Rešek in IV. obratna ambulanta — dr. Ivica Vreš.

ZOBNE AMBULANTE:

DOPOLDNE: I. zobna ambulanta — v. dent. Viktor Stražisar in II. zobna ambulanta — dr. Alojz Smolej. Za borbe vsak dan od 11. do 12. ure.

POPOLDNE: III. zobna ambulanta — dr. Bela Gazafi.

Po SS za Vatrostalno vsak dan od 15.30 do 16.30.

V soboto, 14. aprila, samo dopoldne: III. zobna ambulanta — dr. Bela Gazafi.

DEŽURSTVO V VATROSTALNI ZENICA TOZD JESENICE

7. in 8. aprila, Ivan KLOKOČOVNIK, Jesenice, Kurirska 1/a, telefon 83-830.

Dežurni Vatrostalne je v soboto od 6. do 12. ure dosegljiv v Vatrostalni, telefon 81-743, oziroma telefon Železarne 34-65. V preostalem času do ponedeljka do 6. ure zjutraj je dosegljiv na svojem domu.

DEŽURSTVO V PROSTORIH DIATI JESENICE

Eden izmed zaključkov občnega zbora društva DIATI Jesenice je bil tudi ta, da uvedemo vsakih 14 dni dežurstvo v prostorih društva v Delavskem domu pri Jelenu (I. nadstropje).

Prvo dežurstvo bo v četrtek, 5. aprila, in sicer od 14. do 17. ure. Dežurni bodo: Sašo Piber, Avrelj Ravnik, Janez Vidmar.

Namen dežuranja:

- vpisovanje članov,
- pobiranje članarine
- dajanje pojasnil o delovanju društva in o pravilnikih, ki urejajo inovacijsko dejavnost,
- sprejemanje pritožb članov društva,
- sprejemanje pobud za boljše delo društva in uveljavljanje množične inventivne dejavnosti.

Novatorji, pričakujemo vas!

UPRAVNI ODBOR DIATI Jesenice

Po sklepu odbora za delovna razmerja delovne skupnosti SEO-TKR-NG z dne 28. marca 1984 in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge za nedoločen čas, in sicer

1. VODJA ODDDELKA KVALITETNE KONTROLE šifra 5715 U-5, 20. ktg. 1 oseba
2. ANALITIK, šifra 5737 U-3, 8. ktg. 2 osebi

POGOJI:

1. — fakulteta za naravoslovje in tehnologijo II. stopnje — metalurška smer,
- aktivno znanje enega tujega jezika,
- štiri leta delovnih izkušenj;
2. — kemijska srednja šola ali šola za kemijske laborante,
- eno leto delovnih izkušenj.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku 8 dni po objavi na kadrovski sektor Železarne Jesenice, z oznako »za delovno skupnost SEO-TKR-NG«

Posebne prijavnice dobite v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

Po sklepu odbora za delovna razmerja TOZD Energetika in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih

OBJAVLJAMO PROSTA DELA IN NALOGE

VODJA TOPLOTNE ENERGIJE šifra 3201 U-5 19. ktg. 1 oseba

POGOJI: Visoka ali višja strokovna izobrazba kovinsko predelovalne ali elektrotehniške usmeritve in pa 3 leta delovnih izkušenj na področju energije.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v osmih dneh na kadrovski sektor Železarne z oznako za TOZD ENERGETIKA.

6. SEJA ODBORA ZA KADRE IN DRUŽBENI STANDARD PRI DS ŽELEZARNE

V četrtek, 15. marca so se na redni seji sestali člani odbora za kadre in družbeni standard pri delavskem svetu Železarne. Pri pregledu izvrševanja sklepov s področja izobraževanja so ugotovili, da so vsi izvršeni, prav tako sklepi s področja družbenega standarda. Sprejeli pa so tudi popravek sklepa, ki se je nanašal na udeležence zimskih olimpijskih iger.

Obpravnavali so predlog povečanja stanarin v samskih domovih Železarne, ki ga je posredovala TOZD Družbena prehrana. Predlog so člani po daljši razpravi zavržili in zadolžili vodstvo TOZD Družbena prehrana, da pripravi celovito informacijo o stanju in predlog za obravnavo po delavskih svetih TOZD in delovnih skupnostih. Gradivo se bo obravnavalo kot samoupravna aktivnost za mesec april. Pripombe in stališča TOZD in delovnih skupnosti v zvezi s povečanjem stanarin bo odbor obravnaval na prihodnji seji skupaj s problematiko toplega obroka v samskih domovih.

V razpravi o problematiki toplega obroka v Železarni so člani odbora poudarili, da še vedno vztrajajo na realizaciji predloga 3. seje odbora (14. 10. 1983) o prehodu organiziranja prehrane v Železarno na sistem bon - malica, ki tudi ob uvedbi hladnega obroka še vedno ni dokončno izvršen. Obravnavan je bil tudi predlog povišanja vrednosti bona, ki ga je odbor potrdil, in sicer 60,00 din ob doplačilu 5 do 10 din za nakup malice z železkom oz. klobaso. Družbena prehrana je bila zadolžena, da pripravi informacijo o poslovanju temeljne organizacije in problematiki prehrane delavcev, ki jo bodo prav tako obravnavali delavski sveti TOZD in delovnih skupnosti kot samoupravno aktivnost za mesec april.

12. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Odbor za gospodarstvo pri DS TOZD Jeklovlek je imel 26. marca 12. redno sejo. Pri pregledu sklepov 11. redne seje so ugotovili, da so izvršeni.

Obravnavali in potrdili so plan proizvodnje za mesec april, ki znaša 1.990 ton, od tega vlečenega jekla 1.650, brušenega 170 in valjano poboljšane 170 ton. Ugotovili so, da je preskrba z vložkom zelo ugodna za vse proizvodne naprave.

Plan izvoza znaša 300 ton, od tega 220 ton za Poljsko in 80 ton za Bolgarijo. Iz TOZD Valjarne žice in profilov bodo po planu dobili 2.100 ton polizdelkov. Odbor je poudaril, da je treba večjo pozornost nameniti zaposlenosti delavcev na ključnih delovnih napravah, hkrati pa opozoril na kvaliteto materiala, posebno za izvoz.

V zvezi s prošnjo invalidskega športnega društva Olimpija za finan-

V nadaljevanju so člani odbora obravnavali poročilo o kadrovskih štipendijah, izobraževanju ob delu in strokovnem izpopolnjevanju in usposabljanju delavcev v šolskem letu 1982/83, pet vlog (prošenj) za podaljšanje roka zaključka šolanja, vlogo za odpis ostanka vračila štipendije, vloge za delno povrnitev štipendije ter prošnje za finančno ali materialno pomoč. Odobrena je bila 4-tedenska praksa tujega študenta v okviru mednarodne izmenjave študentov ter dopolnjen sklep, sprejet na seji 25. novembra 1983, ki se glasi: Štipendisti metalurške usmeritve ter 2- in 3-letnega programa kovinsko-predelovalne usmeritve ob redovalnih konferencah dobijo nagrade glede na splošni uspeh, vendar pod pogojem, da je uspeh najmanj dober.

TOZD Jeklovlek

11. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V TOZD Jeklovlek je bila 27. marca enajsta redna seja delavskega sveta, ki jo je vodil predsednik Janez Zidan. Pri pregledu sklepov desete seje so ugotovili, da so izvršeni ali pa so v izvajanju.

V nadaljevanju so obravnavali odgovor vodje oddelka za družbeni standard na pripombe glede delitve sklada skupne porabe za leto 1984. Delegati z odgovorom niso soglašali in so predlagali, da se pripombe upo-

V zvezi z vprašanjem izgradnje doma na Mežakli je odbor zadolžil vodstvo sektorja novogradenj, da pripravi informacijo o stanju projekta, predvidene faze gradnje in finančno konstrukcijo ter možnosti črpanja finančnih sredstev, ki so bila v te namene že predvidena.

Oddelek za družbeni standard je posredoval informacijo o možnosti izgradnje bungalovov in s tem pridobitev lastnih kapacitet v Ptujskih toplicah za delavce Železarne Jesenice. Vrednost bungalova bi znašala nad 5.000.000 dinarjev. Odbor je zadolžil FRS in poslovodni odbor, da do prihodnje seje odbora prouči možnosti pridobitve sredstev in s tem možnosti gradnje v Ptujskih toplicah ter pripravi predlog sklepa.

Sektor novogradenj - vodstvo naj pripravi predlog sklepa o predelavi samskega doma na Ruparjevi 8 v stanovanja ter predlog sklepa o izgradnji in obnovi počitniškega doma v Crkvenici.

Na znanje je bila vzeta informacija o poteku razprave o predlogu delitve sklada skupne porabe za leto 1984.

CPSI - D. L.

šteto pri delitvi sredstev sklada skupne porabe za leto 1985.

Na predlog odbora za gospodarstvo so potrdili predlog za fizično likvidacijo osnovnih sredstev, odobrili pa so tudi enkratno nagrado sodelavki v znesku 2.000,00 dinarjev. Tudi na sklepe odbora za delovna razmerja niso imeli pripomb.

Delavski svet je bil seznanjen s predlaganimi kandidati za delegate v delavskem svetu SOZD, zboru Interne banke SOZD in v odboru samoupravne delavske kontrole in s kandidaturami soglašal.

Delavski svet je razpisal 12. aprila od 5. do 17. ure volitve v organe upravljanja SOZD in referendum za opredeljevanje delavcev o treh samoupravnih dokumentih.

Na seji so ugotovili, da so delavci TOZD obravnavali predloge samoupravnih aktov, in sicer:

- samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD,
- spremembe in dopolnitve samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD v delovno organizacijo Železarna Jesenice in
- pravilnik o varstvu in vrednotenju izumov, tehničnih izboljšav in drugih oblik inventivnega ustvarjanja in z njimi soglašali brez pripomb.

Na seji so ugotovili, da so delavci TOZD na zborih delavcev obravnavali predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi območne vodne skupnosti za Gorenjsko. Zanj je glasovalo 113 od 143 vseh zaposlenih. Ugotovili so, da je bil sporazum sprejet z večino glasov.

Na podlagi pravilnika o oblikovanju cen proizvodov in storitev so ugotovili, da so delavci na vseh zborih delavcev obravnavali register verificiranih sporazumov o cenah med kupcem in proizvajalcem. Zanj je glasovalo 113 delavcev od 143 zaposlenih.

Register verificiranih sporazumov o cenah za vlečeno, luščeno in brušeno jekla; za masovna vlečena, luščena in brušena jekla ter termično obdelana jekla; za plemenita vlečena, luščena, brušena in termično obdelana jekla so delavci prav tako sprejeli z večino glasov.

V zvezi s pripombo zbora delavcev hladne predelave, da bi morali delavci, ki delajo na liniji Koch, dobiti po dve obleki, ker je na tem delovnem mestu dosti olja, so zadolžili vodstvo TOZD in HTV službo, da to vprašanje rešita. Zahtevali so tudi, da se reši kvaliteta orodij za linijo KOCH in postavijo vprašanje, kdaj bo predlog sprememb premijskih sistemov za višjo proizvodnjo in produktivnost začel veljati.

ET

10. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Predsednik odbora za delovna razmerja pri DS TOZD Jeklovlek Marijan Stojan je 22. marca sklical 10. redno sejo. Pri pregledu izvrševanja sklepov so obravnavali kadrovska vprašanja in tekoče zadeve.

Odbor je pri pregledu sklepov zadnje seje ugotovil, da so izvršeni, ali pa so v izvajanju.

Potrdili so prekinitev delovnega razmerja sodelavcu, ki je bil redno upokojen in obravnavali prošnjo za sprejem delavca iz TOZD Remontne delavnice. Prošnjo so ugodno rešili in delavca razporedili na delovne naloge in opravila drugi razrezovalci linije Koch. Predlagali so tudi, naj se za sodelavko preveri možnost invalidske upokojitve.

Po obravnavi gibanja zaposlenih v mesecu februarju so ugotovili, da se je skupna odsotnost gibala nad povprečjem Železarne za 0,58 %.

Na seji so ugotovili potrebo po zaposlitvi dveh delavcev za delo v treh izmenah in čistilke.

Prošnjo organizacijskega komitaja Planica za izredno plačano odsotnost sodelavcu so ugodno rešili.

ET

11. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Enajsta seja odbora za delovna razmerja pri delavskem svetu delovne skupnosti KSI je bila 23. marca. Sklical in vodil jo je predsednik odbora Mi- ro Mohorič.

V zvezi z neizvršenimi sklepi prejšnjih sej je odboru dal pojasnilo vodja splošnega sektorja. Na osnovi tega je odbor dokončno potrdil, da se v splošni varnostni službi izvrši pre- razporeditev delavca na izmenskega nadzornika za določen čas - za na- domeščanje odsotnih delavcev.

Odbor je ugotovil, da v letošnjem letu štipendija za pravnika ni bila razpisana, predlog pa ostane v evi- denci za prihodnje leto, če bodo po- trebe po tej izobrazbi.

Na osnovi pridobljenega pozitivne- ga mnenja za delavca, ki je prošil za prestop v poklicno gasilsko in reše- valno četo Železarne, je odbor potrdil prestop iz TOZD Remontne de- lavnice s 1. aprilom, in sicer na delo- vne naloge prvi gasilec - reševalec.

Prav tako se s 1. aprilom izvede prestop delavca iz TOZD Elektrode v PGRČ na delovne naloge drugi sofer - reševalec.

Odbor je bil seznanjen s prijavi- mi kandidatov za opravljanje del in na- log v počitniškem domu Biograd n/m in potrdil kandidate, ki jih je predlagal odbor za delovna razmerja TOZD Družbena prehrana. Ugotovili pa so, da za opravljanje delovnih na- log glavni kuhar in ekonom ni bilo pri- javi.

Ostali sklepi odbora prejšnje seje so bili izvršeni, izvaja se le še sklep, ki je dolgoročnejšega značaja.

V nadaljevanju seje so obravnavali še kadrovske spremembe in proš- nje in:

- odobrili podaljšanje delovnega razmerja medicinski tehnici zaradi nadomeščanja delavke, ki je na po- rodniškem dopustu;
- zahtevali pisni predlog za na- domeščanje socialne delavke za sta- novanjska vprašanja;
- potrdili izpitno komisijo za opravljanje pripravniškega izpita za pripravnico v oddelku za industrijsko psihologijo in ji istočasno podaljšali pripravniški staž do 30. aprila;
- potrdili predlog vodje oddelka za kadre, da se kadrovik, ki dela na sprejemu delavcev, za ta čas razpo- redi na delovne naloge vodja odseka za delovna razmerja;
- odobrili prestop dvema čistilka- ma iz delovne skupnosti KSI v TOZD Valjarna bluming-štelki;
- potrdili nadomeščanje za vod- nika voda v času odsotnosti, hkrati

pa zahteval, da vodje sektorjev in oddelkov odboru do 15. aprila dostavi- jo spiske, kdo koga nadomešča, ker sicer odbor nadomeščanj ne bo potrjeval;

- sprejel sklep, da se prizna za nadomeščanje delavki, ki občasno opravlja delovne naloge analitika bolnikov, tretjino delovnih dni;

- še za štiri mesece so podaljšali razporeditev delavke na CPSI na delo- vne naloge novinar-korektor s tem, da se v tem času področje del novinarjev na CPSI pravno-formal- no uredi;

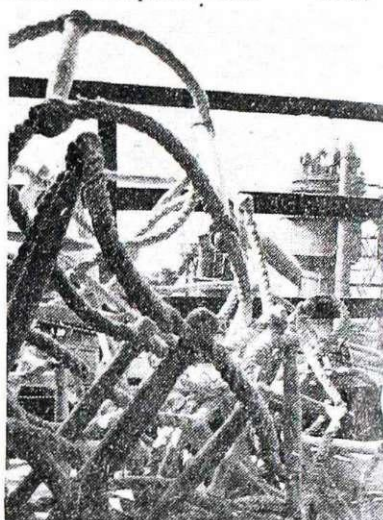
- sklenili so, da se objavijo delo- vne naloge korespondenta na CPSI za določen čas, za nadomeščanje de- lavke, ki je na porodniškem dopustu;

- odobrili so začasno premeš- titev delavke iz TOZD HVB v odsek kadrovske evidence zaradi nadomeš- čanja delavke, ki je na porodniškem dopustu;

- obravnavali so prošnjo delavca TOZD Vzdrževanje za prestop v PGRČ, ki pa je zaradi velikega po- manjkanja delavcev v tej TOZD niso ugodno rešili. Zadržali jo bodo v evi- denci, dokler se stanje kadra v TOZD Vzdrževanje ne normalizira;

- na prošnji Kinološke zveze Slo- venije in amaterskega gledališča To- ne Čufar Jesenice so odobrili izred- no plačano odsotnost trem delavcem delovne skupnosti KSI.

P. F.

Podrobnost z remonta plavča 2 (fo- to I. Kučina)

TOZD Žičarna

13. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V sredo, 28. marca, je bila 13. redna seja delavskega sveta TOZD Žičar- na, ki jo je sklical in vodil predsednik Marjan Jamar. Delegati so ugotovili, da so bili vsi sklepi zadnje seje uresničeni.

Potrdili so razpis volitev v organe upravljanja SOZD, ki bodo 12. aprila. Istočasno se razpisujejo tudi na- domestne volitve v organe upravlja- nja delovne organizacije, temeljnih organizacij in delovnih skupnosti, delegacije SIS in zbora združenega dela.

Delavski svet je ugotovil, da so de- lavci na sestankih samoupravnih de- lovskih skupin obravnavali predloge samoupravnih aktov in nanje niso imeli pripomb. V četrtek, 12. aprila, je razpisan tudi referendum za spre- jem aktov:

- samoupravnega sporazuma o združevanju delavcev v TOZD,
- sprememb in dopolnitev samo- upravnega sporazuma o združeva- nju TOZD v DO Železarna Jesenice,
- pravilnika o varstvu in vredno- tenju izumov, tehničnih izboljšav in drugih oblik inventivnega ustvarja- nja.

Delegati so sprejeli tudi ugotovit- veni sklep, da je bil v SDS obravna- van samoupravni sporazum o usta- novitvi območne vodne skupnosti za Gorenjsko in sprejet z večino glasov, to je 69,52 %.

Na podlagi pravilnika o oblikova- nju cen izdelkov in storitev je delav- ski svet ugotovil, da so delavci na

vseh zborih delavcev obravnavali re- gister verificiranih sporazumov o ce- nah med kupcem in proizvajalcem. Zanj je glasovalo 74,25 % delavcev.

Seznajeni so bili tudi s poročilom o delu SIS v letu 1984 in programom dela za letošnje leto, kar so v februa- rju že obravnavali na zborih delav- cev organiziranih po SDS in so jih sprejeli z večino glasov 66,95 %. Da- na pa je bila pripomba, da je besedi- lo preobširno, prezahtevno, da je pri skupnosti socialno varstvene pomoči premalo konkretno, glede na kriteri- je za dodeljevanje pomoči in da je previsoka prispevna stopnja za zdravstvo.

Delegati so potrdili še imenovanje namestnika načelnika NZ in sedmih članov v komite za SLO in družbeno samozaščito. Potrdili so še predlog odbora za delovna razmerja, in sicer pogoje za opravljanje del in nalog iz- menskega delovodje žičarna I, in si- cer: tehnična šola strojne ali meta- lurske smeri in pet let delovnih izku- senj ali delovodska šola in pet let de- lovni izkušnji.

Sejo so sklenili s potrditvijo pred- laga odbora za gospodarstvo, da se denarno nagradijo za pridno in pri- zadevno delo: Stanko Božič, Vinko Cerar in Stane Gorenc.

ss

13. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Predsednik odbora za gospodarstvo Tomaž Štefelin je 28. marca sklical in vodil 13. sejo. Člani odbora so bili seznanjeni z izvajanjem sklepov zadnje seje in so ugotovili, da so vsi realizirani.

Obravnavali so še operativni plan za mesec april, ki predvideva 4.620 ton vlečene žice, od tega za prodajo 3.425 ton in za domačo predelavo 1.195 ton. Za izvoz je predvideno 60 ton patentirane žice za Italijo.

Člani odbora so se seznanili s pro- izvodnimi rezultati za februar. Izde- lane je bilo 4.373 ton vlečene žice, od tega za prodajo 3.322 ton in domačo predelavo 1.051 ton. Poprečni osebni dohodek je bil 20.692 din na osebo.

Delegati so obravnavali tudi nekaj predlogov komisije za inovacije. Po- trdili so tudi predlog, da se nagradi delavce iz oddelka žičarne II za do- datno delo (razkladanje kolit).

Ob koncu seje so obravnavali še prošnjo invalidskega športnega dru- štva Olimpija, ki prosi za denarno pomoč pri organiziranju mednarod- nega turnirja v košarki. Odbor je sprejel sklep, da denarnih sredstev v te namene nima, poklonili pa so jim 100 kg odpadne pocinkane žice. ss

»BODITE ENOTNI, LE S TEM BOSTE KAJ DOSEGLI ZA JESENIŠKEGA DELAVCA«

(Nadaljevanje s 1. strani)

svojo vrednost zaradi inflacije. Šele na podlagi privarčevanega denarja bi naj delovna organizacija namenila kredit za nakup stanovanja ali za zidavo individualne hiše.

V imenu pet tisoč jeseniških upokojencev je zaželel sindikatu uspeh v boju za pravice železarjev **Stane Torkar**. Potožil je, da imajo nekateri železarji pretirano nizke pokojnine, saj so v času svojega aktivnega dela v Železarni večino dohodka namenili za posodobitev proizvodnje in je tako za njihove osebnostne dohodke ostalo bolj malo denarja.

Zoran Krejčič, vodja oddelka za varstvo pri delu, je opozoril, da pri varstvu delavcev prevečkrat mislimo le na pazljivost, zanemarjamo pa izredno težke delovne pogoje, iztrošenost opreme in tehnologije, kar večkrat resno ogroža zdravje in celo življenje naših delavcev. V razvojne programe bi morali vključiti tudi izboljšanje delovnih pogojev in za to nameniti dovolj sredstev, da ne bo vse ostalo le pri željah. Če se bodo delovni pogoji izboljšali, bo tudi odnos delavcev do dela boljši, povečala se bo proizvodnja, zmanjšale odsotnosti in fluktuacija, ki je sedaj največja prav v obratih, kjer so slabi delovni pogoji. Bolj bi za varstvo delavcev morale skrbeti prav osnovne organizacije sindikata in dosledno zahtevati izboljšave.

Samoupravljanje razvijamo še prekratek čas, da bi se že pokazali dobri rezultati, je menila **Marija Komar**, vodja centra za proučevanje samoupravljanja in informiranje. Premalo časa je minilo, da bi se spremenila miselnost delavcev, ki so bili prej vpeti v mezne odnose, sedaj pa so sami tisti, ki si režejo kruh. Samoupravljanje smo razvijali tudi zelo na široko, tako da v Železarni kar vsak drugi delavec opravlja neko delegatsko nalogo in zato pri izbiri delegatov ni potrebne selekcije. Da delegati še vedno ne odločajo, pa je kriva neinformiranost: delegat mora poznati problematiko, vedeti mora, kje vse lahko dobi podatke. Tako pa je na seji raje tiho, da ne bi povedal česa napak, oziroma se seje sploh ne udeleži in tako se pretrga pretok informacije: višji forum ne ve, kaj misli baza, in baza ne ve, kaj so sklenili ali odločili odgovorni.

Rafko Penič, vodja oddelka za nagajevanje, je pojasnil problema nagajevanja v Železarni. Med delavci prevladuje mnenje, da imamo slabe samoupravne akte o nagajevanju, da so drugod železarji bolje nagajeni itd. Samoupravni sporazum o delitvi osebnega dohodka se res ni spremenil že šest let in res že zavira razvoj, pa tudi oblikovanje kataloga je potekalo prepočasno. Potrebno bo tudi poenostaviti sistem za izračun osebnega dohodka, da bo razumljiv vsakemu delavcu. Primerjava s slovenskimi železarnami kaže, da v višini osebnih dohodkov skoraj ni razlik, hitrejši rast osebnega dohodka pa imajo v ostalih železarnah po Jugoslaviji, toda tam so imeli mnogo nižje osebnostne dohodke, poslovni rezultati pa so količinski in kvalitativno boljši, kot jih sedaj dosegamo Jeseničani.

V imenu mladincev Železarne se je sindikalni organizaciji zahvalil za sodelovanje predsednik ZSM Železarne **Zoran Kramar**. Kot enega od perečih problemov mladih delavcev je navedel samske domove. S pomočjo komisije za družbeni standard pri izvršnem odboru konferen- ce sindikata Železarne bodo morali čimprej rešiti ta problem. Drugi problem pa je premajhna vključenost mladih v samoupravne organe in tudi v izvršne odbore osnovnih organizacij sindikata. Na predlog mladih so sedaj razširili vse komisije izvršnega odbora konference sindikata in bo tako v vsaki komisiji tudi član koordinacijskega sveta ZSMS Železarne. Mlade železarje je tudi zelo prizadelo krivično pisanje v Mladini in izkrivljanje dejstev. Mladi železarji le v izgradnji nove jeklarne vidijo možnosti za svoj napredek in boljšo prihodnost. Zato apelirajo tudi na konferenco sindikata, da vpliva na pospešitev izgradnje.

V Železarni bodo zaradi drage zastarele tehnologije stroški surovin, ki jih porabimo preveč, rasli vedno hitreje od cen izdelkov, zato je sanacija nujna, je poudaril predsednik poslovnega odbora **Boris Bregant**. Danes prav dobro vemo, kje so napake, kje trošimo preveč, kje prihaja do prekinitev v delovnem procesu. Zato bi se morali resno lotiti najprej največjih odstopanj in se s svojimi izdelki še bolj uveljaviti v širši skupnosti. Proizvodnja Železarne je na-

ravnana na večvredne izdelke, še vedno pa izdelujemo predvsem enostavnejše, manjvredne izdelke. A njihova proizvodnja je prav tako draga, cene pa so znatno nižje in zato taki izdelki prinašajo izgubo. V Železarni bo potrebna tudi večja enotnost od nakupa surovin do prodaje izdelkov, saj neenotnost izniči realizacijo načrtovane proizvodnje, osebnih dohodkov in tudi prihodnjega razvoja. O izgradnji jeklarne in ponovnih zapletih pa je povedal naslednje: Od leta 1979 so delavcem Železarne redno posredovane informacije o poteku priprav na izgradnjo. Prepričan je, da v Železarni ni nikogar, ki ne bi podpiral gradnje in ukinitve zastarelega pridobivanja jekla. Že v predpripravi na gradnjo so tehtali najrazličnejše možnosti za sanacijo zastarele tehnologije. Najrazličnejše strokovne skupine, ki so jih sestavljali priznani strokovnjaki Železarne in mnogi tuji strokovnjaki, so se strinjale, da je potrebna korenita sprememba: popolna opustitev stare tehnologije in izdelkov ter nujnost izgradnje nove jeklarne. Menili so, da bi z majhnimi izboljšavami v jeklarni mogoče za nekaj časa res izboljšali položaj, zaprli pa bi si vse možnosti za dolgoročnejši razvoj. Zato so vsi videli rešitev le v novogradnji. Tako kritika, kot je bila objavljena v Mladini, pa lahko pripelje do ponovnega odlaganja začetka gradnje in celo do odložitve. Menil je, da bi morali biti znotraj same Železarne mnogo bolj enotni, kajti le tako bomo lahko zagovarjali svoja stališča in dosegli pomoč skupnosti pri tako veliki naložbi.

Tudi predsednik občinske konference sindikata **Janez Jamar** je opozoril, da se je neenotnost Jeseničanom že večkrat maščevala (omenil je kulturni dom) in da moramo končno spoznati, da le konkretni ukrepi in globlje spremembe omogočajo uspešno poslovanje v naslednjih letih. Za slabe osebnostne dohodke jeseniških delavcev so krive tudi iztrošene naprave (v Železarni je iztrošenost naprav 74 %, v ostalih gospodarskih organizacijah 71 % in na splošno v občini 68 %). Ker jeseniška podjetja prodajajo predvsem polizdelke, je razumljivo, da je akumulacija zelo nizka in da niso sposobna za naložbe, ki pa bi zanje pomenile razvoj in napredek.

Po tako obsežni in izčrpani razpravi je konferenca osnovnih organizacij sindikata soglasno razrešila stare organe konference sindikata Železarne in nato izvolila tudi nove.

Izvršni odbor: ANTON MIKLIČ — Valj. blum.-št. je predsednik, Lado SKUBE — TOZD Transport je tajnik in Bernarda BERAUS — TOZD Vzdrževanje je blagajničarka. Člani pa so: Zoran Krejčič — del. sku. KSI, Ivan Kavčič — TOZD Remon. del., Janez Rozman — TOZD Jeklarne, Dárko Celarc — TOZD Valj. blum.-štel, Jakob Piberčnik — TOZD HVJ, Alojz Pivar — TOZD Energetika, Janez Miko — del. skup. SEO-TKR-NG, Franc Burnik — TOZD Plavž, Marjan Pintar — TOZD Vzdrževanje, Janko Rupar — TOZD Jeklovlek, Ignac Juran — TOZD Stroj. del in Drago Finžgar — TOZD Valj. žice in profilov.

Nadzorni odbor: EMIL KRISTAN — del. skup. KO-FI je predsednik, člani pa so: Borut Verovšek — del. skup. KO-FI, Latif Rizvanović — del. skup. KSI, Herman Debelak — TOZD Valj. deb. ploč. in Vojka Legat — TOZD Jeklovlek.

Za predsednike posameznih komisij pa so bili izvoljeni: Jakob ŠRANC (TOZD Valj. deb. ploč.) — komisija za samoupravljanje in gospodarjenje, Iztok POLAK (TOZD Jeklarne) — komisija za kadre, Vlado REPE (TOZD Stroj. del.) — komisija za športno rekreacijo, Vera SMUKA-VEC (del. skup. KO-FI) — komisija za kulturo in izobraževanje, Peter SIMONETIČ (del. skup. SEO-TKR-NG) — komisija za odhode in izlete, Anton STRAJNAR (del. skup. SEO-TKR-NG) — komisija za inovacije in novatorstvo, Dragica MITROVIČ (TOZD Vratni podboji) — komisija za družbeno aktivnost žensk, Valentina KERNIC (TOZD Druž. preh.) — komisija za socialna vprašanja, Dušan THALER (TOZD Rem. del.) — komisija za družbeni standard, Stane REV (TOZD Jeklovlek) — komisija za odlikovanja.

V koordinacijskem odboru sindikata SOZD SZ pa bosta naša delegata Anton Miklič in Janez Rozman.

Na tej volilni konferenci so se delegati tudi poslovi od dolgoletnega predsednika sindikata Železarne ŠTEFANA ŠČERBIČA. V imenu železarjev se mu je za vsa prizadevanja in osem let uspešnega dela predsednika zahvalil Miro Skube. Železarji smo lahko ponosni, da smo imeli tako prizadevnega predsedni-

ka sindikalne organizacije in da bomo rezultate njegovega dela uživali še naprej. Njegove bogate izkušnje bomo še vedno potrebovali in vemo, da nam bo svoj nasvet tudi rad dal, še nam bo zastal korak. Njegov izredno vreden odnos do dela in human odnos do vsega pa je posebej poudarila Albina Tušar, članica poslovnega odbora. Pod predsedstvom Štefana Ščerbiča je sindikalna organizacija odigrala pomembno vlogo in ni bila v podrejenem položaju, saj je tov. Ščerbič znal na osnovi argumentov uskladiti interese in je s svojim znanjem in poznavanjem problematike skušal doseči vedno le najboljše za jeseniškega delavca in železarja.

Štefanu Ščerbiču so se za sodelovanje zahvalili tudi Zoran Kramar v imenu mladih železarjev, Peter Žbontar v imenu borcev, ki se delajo v Železarni in v imenu občinske konference sindikata Janez Jamar.

Štefan Ščerbič je ob slovesu poudaril predvsem dve misli, ki sta ga vzpodbujali pri delu: vedno je bil povern, da je jeseniški železar in krepila ga je zavest o njihovi enotnosti. Zato te velike moči, ki je prav v enotnosti, ne bi smeli zapraviti. Le enotni bomo kaj dosegli za jeseniškega delavca.

Novoizvoljeni predsednik konference sindikata Železarne Anton Miklič je obljubil, da bo pošteno in po svojih najboljših močeh s pomočjo vseh članov skušal delati v korist jeseniških železarjev.

Sprejeli so še okvirni program dela sindikalne organizacije, ki ga bodo še dopolnili s sklepi konference. Prizadevali si bodo za demokratično dogovarjanje in sporazumevanje ter se vključevali v skupna prizadevanja celotne družbe. Posebno pozornost so v svojem programu namenili naslednjim področjem: stabilizacijskim prizadevanjem, samoupravnim organiziranjem, uresničevanju delegatskih odnosov, obveščenosti delavcev, oblikovanju in sprejemanju samoupravnih splošnih aktov, pridobivanju dohodka, delitvi sredstev za osebne dohodke, delovnim skupnostim, samoupravnim delavski kontroli, krepitvi odgovornosti, uresničevanju nalog na področju socialne politike, izobraževanju in usposabljanju de-

lavcev, kulturni in telesnokulturni dejavnosti, varstvu pri delu, humanizaciji dela in izboljšanju delovnega okolja, ljudski obrambi in družbeni samozaščiti.

Za delo v osnovnih organizacijah sindikata morajo pridobiti čimveč delavcev in jim pri delu v sindikalnih organih nuditi ustrezno pomoč. Skrbeli bodo tudi, da bodo delavci v osnovnih organizacijah sindikata usklajevali in uresničevali svoje konkretne in skupne interese in pri tem upoštevali interese celotnega delavskega razreda. Le tako bodo delavci čimbolj neposredno oblikovali politiko Zveze sindikatov, dogovorjena stališča pa sprejemali kot svoj skupni interes.

Cvetka Martinčič

Z letne konference sindikata Železarne (foto S. Kokalj)

ENERGETSKA PROBLEMATIKA V SR SLOVENIJI

Razen napovedi in pozivov za racionalno porabo mazuta, katerega rezerve so minimalne, pri nas ta trenutek ne občutimo večjih omejitev električne energije, zemeljskega plina in drugih naftnih derivatov in drugih goriv, kot so premog, les itd. Ni pa nič novega, če rečemo, da so energetske razmere v Jugoslaviji kritične in nič boljše, kot so nam že znane.

Zaradi pomanjkanja mazuta so stale elektrarne in tudi industrija. Bencin in pogonska goriva so racionalizirana z boni. Redukcije električne energije se iz leta v leto povečujejo. Pomanjkanje koksa zaradi uvoza premoga je najbolj občutila Železarna z dvakratno ustavitvijo plavža. Tudi izkop premoga se iz leta v leto manjša, ker se ni dovolj vlagalo v rudnike, poleg tega pa tudi primanjkuje rudarjev. Cene energije se povečujejo in pritiskajo na stroške izdelkov, predvsem v tisti industriji, kjer je energija glavni oziroma velik del stroškov. Črna in barvna metalurgija, kemija in druge bazne industrije to dobro občutijo in se tega tudi zavedajo.

V dolgoročnem programu stabilizacije ima energetika samostojno mesto, ki naj dolgoročno rešuje ta problem. V Sloveniji je bila problemska konferenca ZKS, ki je dala vrsto predlogov in pobud za nadaljnje urejanje energetike v Sloveniji.

Naloge, ki izvirajo iz tega, so dvojne: skrbeti za realen in skladen razvoj, kar je naloga potrošnikov in proizvajalcev energije. Redno vrednotenje energije pa naj bo tudi skupni dogovor obeh.

Potrošniki imajo poleg tega nalogo svojo porabo prilagoditi razpoložljivi in domači energiji, racionalizirati porabo, zmanjšati izgube energije in boljše uporabiti odpadno energijo.

Proizvajalci oziroma izvajalci del za energetske oskrbo pa so zadolženi, da se organizirajo, da bodo sredstva racionalneje izrabljena tako za proizvodnjo kot za nadaljnji razvoj, odgovoriti pa morajo na družbena hotenja, ki so: trajno zagotoviti energijo, zmanjšati uvozno odvisnost, povečati izrabo lastnih virov, racionalizirati proizvodnjo itd. Poslovati morajo tako, da bo uporabnikom razpoložljiva energija zanesljivo na razpolago v dogovorjenem času, kakovosti, količinah in ceni.

Predlogi za boljšo organiziranost in urejanje z dohodkovnim povežovanjem so dobili svojo opredelitev v zakonu o energetskem gospodarstvu in v družbenem dogovoru. Na osnovi tega so spremembe samoupravnih sporazumov delavci v energetiki potrjevali s referendum v decembru in januarju, ki so v celoti uspešni.

Kot prva faza dogajevanja samoupravne organiziranosti se je energetsko gospodarstvo organiziralo v štiri SOZD: SOZD Petrol, SOZD REK F. Leskošek-Luka, SOZD REK Edvard Kardelj in SOZD EGS.

V SOZD Petrol so naredili spremembo teritorialne organiziranosti trgovine na debelo in drobno in uredili prenos tranzitne prodaje na SOZD. Ustanovili bodo posebno finančno službo, ki bo do leta 1985 prerasla v interno banko.

Na področju premogovništva in elektrogospodarstva so dopolnili samoupravni sporazum o združevanju v SOZD s konstituiranjem ZOZD skupnega pomena za vse tri SOZD, to je delovnih organizacij Informatika in Inženiring ter skupne interne banke.

V Sloveniji je bila v letu 1983 dosežena naslednja proizvodnja premoga in električne energije:

Rjavega premoga so izkopal 1.807.600 ton, kar je 5,7 % več, kot je bilo predvideno po energetski bilanci. Tudi v rudniku lignita Titovo Velenje je proizvodnja s količino 5.025.000 ton za 6,9 % večja od predvidene. Večje količine so pridobile predvsem z delom v prostih dneh.

Hidroelektrarne so zaradi sušnega vremena proizvedle kar za 11,2 % manj električne energije, kot je bilo načrtovano. Zato so morale več proizvajati termoelektrarne, ki so za 33 % presegle načrtovane količine. Najbolj je presegla plan TE Šoštanj (47 %). Tudi NE Krško je kljub obširnemu remontu za 8,6 % presegla plan. Na ta način je bilo proizvedeno 9,4 milijarde kWh. Porabljeno je bilo 3,7 % manj električne energije od načrtovane porabe, vendar 1,6 % več kot v letu 1982. Taki proizvodni rezultati so bili možni le ob izrednih naporih proizvajalcev, zlasti delavcev v premogovnikih in termoelektrarnah, ki so zadovoljivo oskrbovali slovenske porabnike z električno energijo in premogom, navaja analiza Izvršnega sveta Skupščine SRS.

Po določbah zakona o energetskem gospodarstvu uporabniki in izvajalci v energetski skupnosti sprejemajo energetske bilanco s kriteriji in merili za oblikovanje cen in medsebojna razmerja cen energije in normativne stroške in dohodek po posameznih dejavnostih. Poprečno planirana prodajna cena je znašala 379,45 p/kWh, glede na zakonsko določeno linearno povečanje cen energije je dosežena prodajna cena znašala 294,37 p/kWh. Na osnovi takih ugotovitev je bil prihodek v elektrogospodarstvu manjši, kot je bilo s planom predvideno. Poleg tega so bili višji proizvodni stroški v primerjavi z letom 1982, ki so nastali zaradi strukture proizvodnje električne energije (le 28,1 % HE namesto planiranih 35,5 %) in povečani materialni stroški proizvodnje, tečajne razlike itd.

Posledica tega je nastanek izgube. Prikazana je nekrita izguba iz leta 1982 in 1983 v višini 2.007,3 milijona dinarjev. Ta izguba naj bi se pokrila s prispevkom iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela. Po sklepu zbora združenega dela Skupščine SRS je bila napravljena analiza poslovanja in vzrokov, ki so pripeljali do izgub. Ta je pokazala, da znaša nekrita izguba manj, to je 1.993,2 milijona din. Organizacije združene-

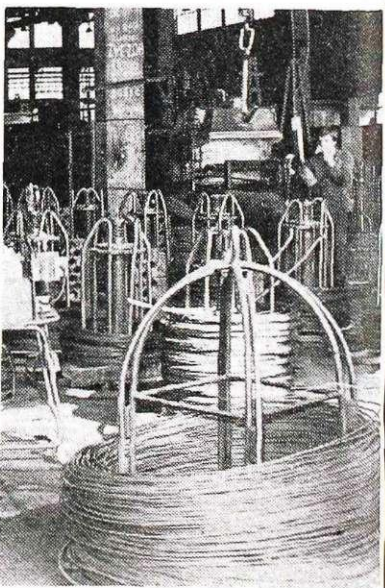
ga dela, ki opravljajo stranske dejavnosti v elektrogospodarstvu in premogovništvu tudi niso združile vsa sredstva rezerv. Ob tej ugotovitvi se je nekrita izguba zmanjšala še za 502 milij. din. Tako nekrita izguba znaša 1.481,2 milij. din. Izvršni svet predlaga zaradi tega spremembe prispevka na 0,74 % od osnove za plačilo davka iz dohodka TOZD, ugotovljenega za leto 1983.

Poleg prispevka za pokrivanje izgube je predložen tudi zakon o združevanju sredstev za financiranje izgradnje elektroenergetskih objektov in objektov premogovništva za tiste organizacije združenega dela iz gospodarstva, ki niso pristopile oziroma sprejele samoupravnega sporazuma o spremembah o temeljih plana SIS EG SRS za obdobje 1981–85 in kontinuiteti do leta 1990. Podpisalo ga je le 60,5 % podpisnikov, brez uveljavitve tega zakona bi izpadlo 16,8 % sredstev glede na planiran priliv (osnova združevanja je prispevek na prevzeto el. energijo in 2,11 % od čistega dohodka).

Z zakonom se hoče doseči zagotovitev potrebnih sredstev in omogočiti nadaljevanje izgradnje nujno potrebnih objektov. S tem bo tudi obremenitev uporabnikov enakomernjša. Zgraditi bi morali za 706 MW proizvodnih moči. V spremembah je zaradi pomanjkanja investicijskih sredstev predvidena izgradnja 513 MW moči novih proizvodnih objektov, kar bo s kasnitvijo dveh let realizirano do tega obdobja (NE Krško, TE-TO Ljubljana II, TE Ugljenik in HE Solkan). Zaradi pomanjkanja sredstev v letu 1984 ni možno pričeti s financiranjem izgradnje kontinuitete 680 MW ali minimalno 540 MW.

O teh dveh zakonih bodo delegati odločali na prihodnji seji zborov Skupščine SR Slovenije.

N. Š.

Patentirnica v TOZD Žičarna (foto I. Kučina)

NEKAJ O POKOJNINSKI OSNOVI

(Nadaljevanje s 1. strani)

sti. Možnih je že kar precej variant izračuna pokojnine; ob poletju leta 1984 bo možno izračunati že kar deset variant. Vendar pa varianta 1966—1975 še nikomur v Železarni ni ustrezala, čeprav imamo s preračunavanjem osnove iz leta 1966 največ dela, ker je izračun osnove popolnoma ročen in to še po mesecih. Največkrat so najugodnejše kombinacije let v Železarni naslednje: od leta 1967—1976 ali 1971—1980 in od 1974—1983. S temi variantami se upokoji večina upokojencev, pri ostalih pa so vzroki za odstopanje bolezenska odsotnost ali pa napredovanje na delovnem mestu. Pokojninsko osnovo za odmero invalidske pokojnine lahko izračunamo tudi iz osebnega dohodka, doseženega v krajšem obdobju kot deset let — če delavec še nima toliko let delovne dobe od leta 1966 dalje. Prav tako pri borcih NOV, ki imajo čas med NOB v dvojnem številu, lahko izračunamo pokojnino iz kombinacije petih zaporednih let, če je to zanje bolj ugodno.

KAJ SE VŠTEVA V POKOJNINSKO OSNOVO: V pokojninsko osnovo štejemo vse osebni dohodek, ki ga je delavec dosegel v polnem rednem delovnem času. Dostikrat nam delavci postavljajo vprašanje: ali se vštevajo v pokojninsko osnovo tudi dodatki za časovne pogoje. Seveda se vštevajo, če so del rednega delovnega časa (delo v turnusu 4+1, 6+2, 5+2 dvozmensko in trozmensko delo). Ne šteje se pa v pokojninsko osnovo na primer nočni dodatek, če je ponoči opravljena nadura. Poleg tega se v pokojninsko osnovo štejejo tudi stimulacijski in otežkočni dodatki. Šteje se tudi vsa plačana odsotnost in bolezenska odsotnost. Vendar je pri slednji treba povedati, da se šteje v pokojninsko osnovo vedno 100 % (ure krat tarifa); čeprav je bila bolezenska odsotnost plačana le 90 % ali 85 %.

V pokojninsko osnovo ne vštevamo povračil materialnih stroškov (regresi za vožnje, ločitveni in terenski dodatki) in izplačil iz sredstev sklada skupne porabe (jubilejne nagrade, regresi za letni dopust ter odpravnine ob odhodu v pokoj). Vendar si prizadevamo, da bi delavec dobival tudi dodatni delež na stalnost v OZD, oziroma za minulo delo, kar bo del rednega osebnega dohodka in tako všteto v pokojninsko osnovo.

V pokojninsko osnovo tudi ne vštevamo nadurnega dela, nagrad in honorarjev. Po novem zakonu pa ima delovna organizacija možnost v samoupravnih splošnih aktih urediti, da se tudi delo, ki je opravljeno v nadurah, šteje v pokojninsko osnovo, vendar samo, če se tako delo šteje kot poseben delovni pogoj. Kdaj se delo v delovnem času, daljšem od polnega, šteje za poseben delovni pogoj, določa zakon o delovnih razmerjih. Posamezni primeri morajo biti natančno določeni v samoupravnem aktu, s katerim se urejajo delovna razmerja, sicer tako doseženega osebnega dohodka ni mogoče šteti v pokojninsko osnovo.

Vendar pa moram poudariti, da nadurno delo ne poviša dosti pokojninske osnove, kajti pokojninska osnova se preračuna na redni delovni čas. To je: pokojninska osnova, deljena z vsemi opravljenimi urami z nadurami skupaj, deljeno s pokojninsko osnovo na uro, je pokojninska osnova na uro, krat 2.191 ur, je končni znesek osnove za pokojnino.

Delavcu lahko prinaša ta novost dobrobit le, če je zaslužek za nadurno delo boljši kot zaslužek za redno delo.

Po novem ima delovna organizacija tudi možnost, da v pokojninsko osnovo všteta tudi nadomestila za inovacije, vendar mora tudi to imeti urejeno v samoupravnem splošnem aktu. Pogoja za vštetevanje inovacijskega nadomestila v pokojninsko osnovo sta: izplačevanje teh nadomestil iz sredstev za osebne dohodke in pa, da morajo biti od tega zaslužka obračunani in plačani prispevki za invalidsko in pokojninsko zavarovanje. Prvo pomeni, da so delovne kvote mase za delitev na osebne dohodke, drugo pa, da bo delavec za inovacijo dobil izplačano manj kot sedaj, ko dobi izplačano nadomestilo v celoti, ker bremenijo materialne stroške.

Delavec iz izplačilnega listka lahko sam vidi, kaj se mu všteta v pokojninsko osnovo. To je ves osebni dohodek, od katerega delavec plača prispevek za invalidsko pokojninsko zavarovanje (listek s prispevki), oziroma vse, kar je na izplačilnem listku obdavčeno z nižjo prispevno stopnjo (neto okoli 73 %).

Ko pa izračunavamo pokojnino, pa zavarovanci osebni dohodki iz različnih let niso med seboj primerljivi — zato jih VALORIZIRAMO. Uporabljamo valorizacijske količnike, ki jih vsako leto s posebnim sklepom določi skupnost za invalidsko in

pokojninsko zavarovanje ob upoštevanju povečanja poprečnega čistega osebnega dohodka vseh delavcev, zaposlenih na območju Slovenije (podatek zavoda za statistiko). S temi valorizacijskimi faktorji osebne dohodke usklajamo na raven osebnih dohodkov iz devetega leta.

Po novem zakonu o invalidsko pokojninskem zavarovanju se je izračun močno poenostavil. Po prejšnjem zakonu si najprej izračunal va-

rianto, potem pa se je konkretna individualna varianta povečevala z odstotkom povečevanja pokojnin v posameznih letih v Sloveniji. Po novem zakonu pa se pokojnina izračuna iz že preračunanih valorizacijskih količnikov, ki so, kot sem že prej povedala, plod povečevanja osebnega dohodka v Sloveniji v preteklih letih.

Valorizacijski količniki pa so naslednji:

1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971
2.305,8	1.743,3	1.578,6	1.440,8	1.251,3	1.044,0	874,3
1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
742,4	641,0	510,3	408,0	353,1	296,6	243,3
1979	1980	1981	1982	1983		
194,3	163,9	126,0	100	100		

Najbolj pa nam bo razložil izračun ene od variant pokojnin primer:

Varianta 1967—1976 ob odhodu v pokoj leta 1983:

zaslužek	valoriz. kol.	osnova iz leta	zmnožek
1967	8.853,60 × 15.786 =		139.762,93
bolovanje	397,28 × 17.433 = (1966)		6.925,78
			146.688,71 : 12 = 12.224,06
1968	10.989,42 × 14.408 =		158.335,56 : 12 = 13.194,63
1969	11.621,54 × 12.513 =		145.420,33
	943,92 × 14.408 = (1968)		13.600,00
			159.020,33 : 12 = 13.251,69
1970	13.504,56 × 10.440 =		140.987,61
	366,48 × 12.513 = (1969)		4.585,76
			145.573,37 : 12 = 12.131,11
1971	16.979,01 × 8.743 =		148.447,48 : 12 = 12.370,62
1972	21.886,75 × 7.4240 =		162.487,23
	59,36 × 8.743 = (1971)		518,98
			163.006,21 : 12 = 13.583,85
1973	23.255,28 × 6.410 =		149.066,34
	1.540,80 × 7.424 = (1972)		11.438,90
			160.505,24 : 12 = 13.375,44
1974	30.911,11 × 5.103 =		157.737,39
	1.373,68 × 6.41 = (1973)		8.805,29
			166.544,68 : 12 = 13.878,72
1975	38.079,27 × 4.08 =		155.363,42
	1.959,36 × 5.103 = (1974)		9.998,61
			165.362,03 : 12 = 13.780,17
1976	42.421,18 × 3.5310 =		149.789,19
	2.932,80 × 4.080 = (1975)		11.965,82
			161.755,01 : 12 = 13.479,58

Zmnožek valoriziranega osebnega dohodka iz posameznih let delimo z 12 — s tem dobimo poprečni osebni dohodek.

Seštejemo vse poprečne osebne dohodke in jih delimo z deset, da dobimo letno poprečje desetih let. Seštevek OD v našem primeru znaša 131.269,87, deljen z deset pa 13.126,99. To predstavlja pokojninsko osnovo in za polno pokojninsko dobo znaša pokojnina

$$13.126,99 \times 0,85 = 11.157,94 \text{ din}$$

Po istem kriteriju izračunamo tudi ostale variante, tako da od istega leta kot osebni dohodek vzamemo tudi valorizacijski količnik. Paziti je potrebno pri bolezenski odsotnosti, da vzamemo valorizacijski količnik še iz enega leta nazaj, kajti bolezenska odsotnost je vedno plačana po osnovi iz preteklega leta. V primerih, ko bolezenska odsotnost traja več let, pa vzamemo valorizacijski količnik iz enega leta nazaj, kot je vzeta nevalorizirana osnova za bolezensko odsotnost. Primer: bolezenska odsotnost traja neprekinjeno od leta 1975 do leta 1978. V vseh teh letih je osnova vzeta iz leta 1974, zato imamo vsa ta leta enako tarifo za bolezensko odsotnost in enak valorizacijski količnik iz leta 1973.

Pri podajanju pokojninske osnove je potrebno povedati, da se osebni dohodki od leta 1980 tudi preračunavajo oziroma povečujejo za plačan prispevek iz osebnega dohodka kot solidarnost za odpravljanje posledic potresa v Črni gori. Ta prispevek je bil leta 1980 1 %, v letih 1981—1984 pa je 0,80 % od bruto osebnega dohodka. To je pravilno, saj zavarovalec zaradi danih sredstev za solidarnost v preteklosti ne sme še kot upokojenec prejemati nižjih pokojnin do svoje smrti.

Glede na vprašanje, ki se tudi pojavlja, češ da se odšteva od pokojninske osnove tudi sindikalna članarina in samoprispevek, naj povem, da to nikakor ne velja, saj se všteta v osnovo neto osebni dohodek; samoprispevek in sindikalna članarina pa sta del odbitkov od neto osebnega dohodka. Za boljše razumevanje naj to ponazorim v shemi: bruto osebni dohodek minus prispevki iz osebnega dohodka je neto OD plus nadomestila za bolezensko odsotnost, invalidnine, vožnje, minus odbitki od OD (članarine, indiv. odbitki) je neto izplačilo.

Drugi pomemben faktor velikosti pokojnin pa je dolžina pokojninske dobe. Pri polni pokojninski dobi — moški 40 let, ženska 35 let, znaša po-

Na podlagi sklepa odbora za delovna razmerja delovne skupnosti KSI, z dne 23. marca 1984 in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih

OBJAVLJAMO PROSTA DELA IN NALOGE

KORESPONDENT šifra 5596 U-3 10. ktg. 1 oseba

POGOJI:

- štiriletna upravnoadministrativna šola,
- šest mesecev delovnih izkušenj na področju stenodaktilografije,
- uspešno opravljen preizkus iz strojepisja in stenografije.

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas, za nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v osmih dneh na naslov SZ ŽELEZARNA JESENICE — kadrovski sektor, Jesenice, C. železarnjav 8.

Posebne prijavnice dobite na sprejemnem oddelku kadrovskega sektorja.

Po sklepu odbora za delovna razmerja delovne skupnosti KO-FI, z dne 29. marca 1984 in v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih

OBJAVLJAMO

prosta dela in naloge za nedoločen čas, in sicer:

1. ADMINISTRATOR šifra 5210, U-2, 6. ktg. 1 oseba
2. STROKOVNI SODELAVEC MEDSEBOJNIH DOBAV DEVIZNE UDELEŽBE šifra 5202, U-5, 17. ktg. 1 oseba
3. SKLADIŠČNIK MAZIL, šifra 5259, D-3, 6. ktg. 1 oseba
4. PREVZEMALEC MATERIALA R-3, šifra 5237, D-4, 9. ktg. 1 oseba
5. VODJA RAČUNOVODSTVA, šifra 5346, U-5, 22. ktg. 1 oseba
6. VODJA FINANČNE INŠPEKCIJE, šifra 5303, U-5, 17. ktg. 1 oseba

POGOJI:

1. štiriletna upravno-administrativna šola ali ekonomska šola ali gimnazija z znanjem strojepisja, eno leto delovnih izkušenj,
2. visoka šola ekonomske ali komercialne smeri, pasivno znanje enega tujega jezika in dve leti delovnih izkušenj v komerciali ali proizvodnji,
3. poklicna šola in eno leto delovnih izkušenj,
4. srednja tehnična šola in eno leto delovnih izkušenj,
5. ekonomska fakulteta, aktivno znanje angleščine in pasivno znanje nemščine in pet let delovnih izkušenj na področju računovodstva,
6. ekonomska fakulteta in tri leta delovnih izkušenj na finančno-računovodskem področju.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v roku osmih dni na kadrovski sektor Železarne Jesenice, z oznako »za delovno skupnost KO-FI«.

Posebne prijavnice dobite v sprejemni pisarni kadrovskega sektorja.

OSMA SEJA KONFERENCE DELEGACIJ ZA SIS ZA KULTURO

V ponedeljek, 26. marca, so se sestali na osmi seji delegati iz temeljnih organizacij in delovnih skupnosti za skupščino SIS za kulturo. Delegati so bili nesklepčni, saj je bilo od 23 delegatov prisotnih le osem.

Konferenca delegacij je obravnavala gradivo za osmo sejo skupščine SIS za kulturo in delegirala delegate za to sejo. Pri pregledu zapisnika sedme seje skupščine se delegati niso zadovoljili z odgovorom na vprašanje: »Kako so bila razdeljena ne-realizirana sredstva za ljudsko obrambo in družbeno samozasčito?« (Odgovor je bil objavljen v zadnjem »Delegatu«). Delegati so ponovno postavili delegatsko vprašanje, in sicer: »Zakaj delegati niso bili predhodno obveščeni o razdelitvi finančnih sredstev iz LO in družbeno samozasčito?«

Na poročilo o delu Kulturne skupnosti Jesenice v letu 1983 in delovanju delegatskega sistema v skupščini Kulturne skupnosti Jesenice v letu 1982—1984 je bila podana splošna pripomba, da delegatski sistem slabo deluje in da posamezne seje skupščine niso bile sklepne, zato to, kar je navedeno v poročilu, ni točno.

Delegati so bili informirani o posameznih spremembah predloga kandidatov za nosilce odgovornih družbenih dolžnosti v skupščini SIS za kulturo. Predlagali so, naj se v razne odbore delegira le člane, ki aktivno delujejo in obiskujejo posamezne konference (naveden je bil primer neaktivnega delegata — namestnika predsednika zbora izvajalcev, ki se

ni niti enkrat v dvoletnem mandatsnem obdobju udeležil seje, pa vendarle ponovno kandidira).

Obravnavan je bil predlog finančnega načrta Kulturne skupnosti Jesenice za leto 1984, na katerega so imeli delegati pripombo, da so finančna sredstva za delo Zveze kulturnih organizacij Jesenice oz. članic premajhna in predlagali, da se iz namenske dodeljenih sredstev za Kosovo graščino del sredstev prenese za vzdrževanje dvoran po občini. Delegati so tudi zahtevali, da v prihodnje kulturna skupnost delegatom poleg predloga finančnega načrta posreduje tudi okvirne plane posameznih dejavnosti.

Delegati zahtevajo odgovor: »Kako to, da je pri odhodkih (predlog programa dela skupščine Kulturne skupnosti Jesenice v letu 1984) postavka 16., kjer sta navedena realizacija 1983 in plan za leto 1984, indeks 67. To je edina soustanoviteljska skupnih služb, katere obveznosti so za leto 1984 pod indeksom 100 (razvidno iz točke 7). Delež posamezne ustanoviteljice je določen v skladu z zahtevnostjo in obsegom dela, ki ga skupna služba SIS opravlja za posamezno ustanoviteljico. Ali to pomeni, da bo služba opravila manjši obseg dela za KUS, kot v preteklem letu in kdo bo opravil ostalo?«

Pregled nalog izvajalcev programa Kulturne skupnosti Jesenice v letu 1984 bo posredovan delegatom šele na skupščini. V prihodnje delegati zahtevajo, da se pregled posreduje delegatom pred sejo skupščine.

Na poročilo o delu skupne strokovne službe SIS občine Jesenice v času od 1.10.1983 do 31.12.1983 ter program dela in finančni program za leto 1984 so delegati postavili vprašanje: »Kakšen bo efekt dela uslužbenca v SIS, ki pokriva dela za kulturo in telesno kulturo? Ali je član obojestransko usposobljen?«

Delegati tudi niso zasledili razpisa delovnega mesta za muzejsko dejavnost, hkrati pa želijo informacijo, kakšne so naloge in opravila delavca, zaposlenega na tem delovnem mestu?

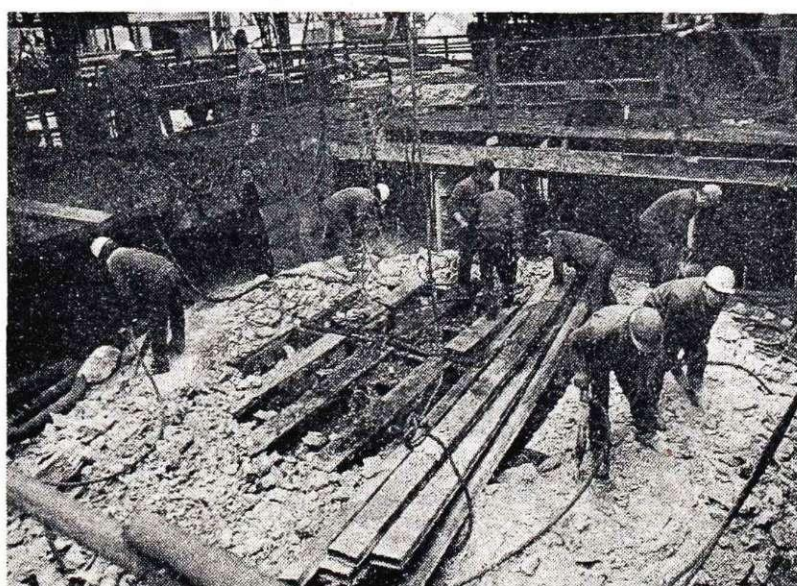
Ob zaključku seje so delegati delegirali šest delegatov za osmo sejo skupščine SIS za kulturo.

CPSI — D. L.

Železarski globus

ZVEZNA REPUBLIŠKA NEMČIJA

Zahodnonemška železarska družba Mannesmann je sprejela iz LR Kitajske naročilo za dobavo 100.000 ton brezšivnih cevi z rokom do konca 1. polletja letošnjega leta. To so kvalitetne in precizne cevi za potrebe kitajske naftne industrije.

Stari plavž 2 so podrli do temeljev (foto B. Grce)

PRIPOMBE KONFERENC DELEGACIJ V MESECU MARCU

Po dvomesečnem zatišju so se zopet sestali delegati posameznih samoupravnih interesnih skupnosti na sejah konferenc delegacij v Železnari in na sejah skupščin posameznih samoupravnih interesnih skupnosti v občini. V dneh od 20. do 28. marca je bilo devet sej konferenc delegacij, na katerih je bilo prisotnih 73 delegatov iz temeljnih organizacij in delovnih skupnosti, to je poprečno 8,1 delegat na eni seji. Niti ena seja konference delegacij ni bila sklepčna.

V dveh letih novega mandatnega obdobja niti enkrat ni bilo prisotnih vseh 23 delegatov na seji konference delegacij, čeprav so vsi vabljeni na enak način in istočasno. Iz podpisanih prisotnostnih list je razvidno, da se sej konference delegacij udeležuje le delegati iz nekaterih TOZD in delovnih skupnosti.

Tokrat in odslej naprej bodo gradiva za seje skupščin večine SIS objavljena v Delegatu, glasilo skupščine občine Jesenice. To glasilo že od novembra lani prejema na dom vsaka družina, kjer je vsaj eden vključen v katerokoli delegacijo.

Delegati so na posameznih sejah konferenc delegacij razpravljali o vzrokih neaktivnosti delegacij in delegatov. Objava gradiv za seje skupščin SIS v glasilu Delegat sicer omogoča izboljšanje enega izmed pogojev za delo delegacij, vendar pa je še veliko težav, ki otežujejo delo delegacij (nezmožnost bistvenega vplivanja na odločitve, večimensko delo, nezainteresiranost članov delegacij itd.).

Na dnevnem redu posamezne seje skupščine SIS je bil v obravnavo dan tudi letni finančni plan za posamezno SIS ter več zadev v zvezi s skupno strokovno službo SIS v občini Jesenice (poročila in plane SIS smo namreč obravnavali v februarju in v začetku marca letos na zborih delavcev v Železnari).

Konference delegacij za: SIS za zdravstvo, SIS za otroško varstvo, SIS za zaposlovanje, SIS za kulturo, SIS za raziskovalno dejavnost, SIS za vzgojo in izobraževanje, SIS za telesno kulturo, SIS za stanovanjsko gospodarstvo in SIS za socialno skrbstvo so ugotovile, da so poročila o delu SIS v občini Jesenice za leto 1983 in plan dejavnosti za leto 1984 obravnavali in sprejeli delavci na zborih delavcev prek samoupravnih delovnih skupin v vseh TOZD in delovnih skupnostih Železnare, razen v TOZD Žičarna, kjer bodo o tem razpravljali naknadno. V večini TOZD in delovnih skupnostih so sicer imeli pripombe in predloge, vendar je večina pripomb splošnega značaja, saj se nanašajo kar na vse SIS. V posameznih TOZD in delovnih skupnostih pa so imeli tudi konkretne pripombe v zvezi s posamezno SIS (le-te so navedene v nadaljevanju). Analizo splošnih pripomb bo center za proučevanje samoupravljanja in informiranje posredoval posamezni strokovni službi SIS.

PRIPOMBE KONFERENC DELEGACIJ ZA SIS ZA ZDRAVSTVO

Tokrat je le šest delegatov na seji konference delegacij za SIS za zdravstvo sprejemalo in obravnavalo poročila o delu SIS in plan dejavnosti zdravstvene skupnosti za leto 1984. Poleg že omenjenih splošnih pripomb so se delegati seznanili tudi s konkretnimi pripombami iz javne razprave, ki se nanašajo na SIS za zdravstvo in imajo značaj stalnih nalog, zato naj se upoštevajo pri izvajanju ter pri načrtovanju za prihodnje leto.

Te pripombe so naslednje:

- tudi letos je treba vložiti vse napore v takšne ukrepe (tudi varčevalne), da bomo ohranili doseženo raven zdravstvenega varstva uporabnikov in zagotovili družbenoekonomski položaj izvajalcev zdravstvenega varstva v sedanjem obsegu in nivoju,

- treba je bolje gospodariti, poskati notranje rezerve (sodelovanje in povezovanje v zdravstvu), bolje organizirati delo zdravstvenih delavcev, preprečevati neupravičeno bolezensko odsotnost — vendar ne na račun zdravja,

- zmanjšati administrativna delovna mesta in

- zmanjšati razne komisije v zdravstvu, ker proizvodnja ne bo zmogla obremenitve z vsemi dajatvami, ki jih od nas pričakujejo.

V zvezi s pripombami glede participacije uporabnikov za zdravstvene storitve (da je resnična in previsoka), pa je konferenca delegacij zahtevala, da strokovna služba SIS odgovori, kakšni kriteriji bodo veljali po sprejemu zaključnega računa občinske zdravstvene skupnosti za leto 1983 (sklep oktobrske seje skupščine zdravstvene skupnosti je bil namreč, da takrat sprejeta participacija velja do sprejema zaključnega računa za leto 1983).

Konferenca delegacij je obravnavala tudi izhodišča za sklepanje samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah medsebojnega sodelovanja in razmejitvi nalog med občinskimi

zdravstveno skupnostjo in skupnostjo socialnega skrbstva in ni imela pripomb. Tudi s predlaganimi nosilci družbenih funkcij skupščine zdravstvene skupnosti Jesenice za mandatno obdobje 1984—1986 se je strinjala.

Razpravljali so še o pristopu občinske zdravstvene skupnosti Jesenice v skupno strokovno službo SIS občine Jesenice. Delegati se na osnovi gradiva v 5. št. Delegata strinjajo z reorganizacijo zdravstvene skupnosti, sproti pa bodo spremljali uspešnost delovanja skupne strokovne službe.

Kljub majhni udeležbi delegatov na seji konference delegacij je bilo za 10. sejo skupščine občinske zdravstvene skupnosti delegiranih šest delegatov.

TRJE DELEGATI NA KONFERENCI DELEGACIJ ZA SIS ZA OTROŠKO VARSTVO

Konkretnih pripomb na poročila o delu SIS za otroško varstvo in plan dejavnosti za leto 1984 ni bilo, razen splošnih, ki veljajo za vse SIS.

V zvezi s predlogom sklepa o višini in dohodkovnih pogojih za denarne pomoči v letu 1984 in v zvezi s predlogom cen storitev ter predlogom nove lestvice za oskrbnine v VVO in VVE v letu 1984 pa so delegati vprašali, zakaj je tolikšna razlika pri višini osebnega dohodka v strukturi cene storitev v vzgojno-varstveni organizaciji in v vzgojno-varstveni enotah? Ugotovi naj se, ali bi bilo v prihodnje za starše bolj ugodno, če bi oblikovali tako lestvico oskrbnine v vrtcih, v kateri bo predvideno bolj postopno povečevanje prispevka staršev k oskrbnini, odvisno od osebnega dohodka na družinskega člana (npr. osebni dohodek na družinskega člana naj bi se povečeval po 1000 dinarjev, prispevek staršev pa po 5 %).

Za 8. sejo skupščine skupnosti otroškega varstva so bili delegirani 4 delegati.

NA SEJI KONFERENC DELEGACIJ ZA SIS ZA ZAPOSLOVANJE TUDI TOKRAT ŽIVAHNA RAZPRAVA

Za razliko od drugih sej konferenc delegacij je bilo na seji konference delegacij za SIS za zaposlovanje prisotnih 11 delegatov iz temeljnih organizacij in delovnih skupnosti. Pri obravnavi poročila o delu strokovne službe za leto 1983 in sprejmu zaključnega računa za leto 1983 ter pri obravnavi plana dejavnosti za leto 1984 so bile poleg splošnih pripomb dane tudi konkretne pripombe iz javne razprave, in sicer:

- pri SIS za zaposlovanje je v občini zaposlenih preveč delavcev — kar 40, kar je nerazumljivo in nesprejemljivo,

- SIS, med njimi tudi SIS za zaposlovanje, morajo bolje gospodariti, zmanjšati administrativna delovna mesta, saj proizvodnja ne bo zmogla vseh obremenitev z dajatvami, ki jih od nas pričakujejo.

Poleg teh pripomb pa je konferenca delegacij sprejela še naslednje ugotovitve, pripombe in predloge: Glede na podatke, da se je stopnja zaposlenosti v letu 1983 znižala za 1 %, se vsiljuje vprašanje, na katerih področjih se je znižala. Po navedenih podatkih je zaposlenost padla v gospodarski dejavnosti, v negospodarski pa se je celo povečala. Zato je treba pojasniti, kako se giblje zaposlenost v negospodarski (kot je znano, se v Železnari zmanjšuje). Rezultati dela skupnosti za zaposlovanje niso zadovoljivi na področju usmerjanja v proizvodne oziroma kovinarsko-metalurške poklice. Na tem področju je bilo izvedenih sicer veliko različnih akcij, vendar pa rezultati tega dela niso zadovoljivi. Usmerjeno izobraževanje namreč usmerja mlade v poklice, kjer ni potrebe, prazna pa ostajajo tista dela in naloge, ki jih v industriji potrebujejo. Ocenjeno je tudi, da učenci ob zaključku šolanja po programu usmerjenega izobraževanja ne obvladajo osnovnih temeljev poklica, za katerega so se izučili.

Šolski program daje prednost teoretičnemu programu in splošni izobrazbi, praktičnega znanja za poklice pa ne pridobivajo dovolj. Za to niso krivi mladi, ampak tisti, ki so take programe vrinili v šolski sistem usmerjenega izobraževanja. Za primer naj navedemo, da bo v letošnji generaciji, ki bo končala svoje poklicno izobraževanje v kovinarskih poklicih, mnogo manj kadrov, kot jih

potrebuje. Potrebe v Železnari so mnogo večje, zaradi pomanjkanja delavcev kovinarskih in metalurških poklicev pa je tudi problem vzdrževanja in izkoriščanja proizvodnih naprav vse večji.

Konferenca je še predlagala, da bi o tej problematiki organizirali javno tribuno.

V zvezi s poročilom o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja za leto 1984 je konferenca delegacij ugotovila, da imamo v Železnari dobro študijsko politiko, vendar pa je v praksi precej težav, ker po končanem šolanju oziroma študiju delavci zapustijo Železnaro. Ugotoviti je treba, ali odbori za delovna razmerja pri delavskih svetih v Železnari obravnavajo povzetke poročil o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja.

Na ostale točke dnevnega reda konference delegacij ni imela pripomb in je za 10. sejo skupščine skupnosti za zaposlovanje delegirala devet delegatov.

PRIPOMBE S SEJE KONFERENC DELEGACIJ ZA SIS ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST

Devet prisotnih delegatov iz temeljnih organizacij in delovnih skupnosti se je seznanilo s splošnimi pripombami iz javne razprave. V zvezi z zaključnim računom in finančnim načrtom raziskovalne skupnosti so imeli naslednja vprašanja: Ali Elektroprojekt Ljubljana opravlja raziskovalne naloge za občinsko raziskovalno skupnost in katere naloge? Kaj vsebujejo stroški za strokovno službo (ali le sredstva za osebne dohodke strokovnega delavca ali še kaj drugega)? Zakaj v letošnjem finančnem načrtu ni vključenih tudi sredstev Tehničnega biroja Jesenice (tako kot lani)? V program dela skupščine pa je treba vključiti tudi naloge, da je treba večkrat med letom objavljati v sredstvih javnega obveščanja (tudi v Železnari) potek posameznih raziskovalnih nalog in rezultate uveljavljanja v prakso. S tem bi popularizirali raziskovalno in novativno dejavnost.

Konferenca delegacij je obravnavala tudi poročila o delu skupne strokovne službe SIS in menila, da je treba pojasniti obseg dela štirih računovodskih delavcev. Ali je resnično potrebno tako število delavcev (primer: za 7 krajevnih skupnosti v jeseniški občini opravlja računovodska dela en računovodja)? Prikazati pa je treba tudi, koliko ur tega dela je bilo opravljeno prej s honorarnimi delavci in koliko sedaj z rednimi delavci?

Po končani razpravi je konferenca delegacij za 5. sejo skupščine raziskovalne skupnosti delegirala osem delegatov.

KONFERenca DELEGACIJ ZA SIS ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

Na 10. seji konference delegacij je bilo prisotnih devet delegatov. Obravnavali so poročila o delovanju delegatskega sistema v skupščini izobraževalne skupnosti občine Jesenice v letih 1982—1984 in v zvezi s tem predlagali, naj tiste delegacije, ki z udeležbo svojih delegatov na sejah skupščine bistveno odstopajo od povprečja, analizirajo vzroke za tako stanje. S proučevanjem delovanja delegacij v temeljnih organizacijah in v delovnih skupnostih Železnare pa je treba ugotoviti vzroke za nezainteresiranost članov delegacij (npr. z anonimno anketo v okviru podprojekta »Nadaljnji razvoj delegatskega sistema v Železnari Jesenice«).

Konferenca delegacij je v zvezi s finančnim načrtom predlagala, naj bo osnovno šolstvo organizirano skladno s finančnimi možnostmi, ne pa le po željah, saj gospodarstvo nima dovolj sredstev za preobsežne programe. Ocenjeno je, da sedanji šolski sistem — usmerjeno izobraževanje, ne zagotavlja kvalitetnih in strokovnih kadrov za proizvodnjo v kovinarski stroki. Zato si mora SIS za vzgojo in izobraževanje prizadevati za čim hitrejšo odpravo pomanjklivosti v usmerjenem izobraževanju, saj je iz programov razvidno, da je premalo praktičnega dela oziroma pouka za poklice. To bo zelo slabo vplivalo na razvoj industrije, saj bo ob pomanjkanju delavcev nastopil še problem zaradi premalo usposobljenih delavcev.

Konferenca delegacij je še vprašala, kakšne so prednosti in pomanjklivosti skupne strokovne službe SIS (torej tudi SIS materialne proizvodnje)? Do ene prihodnjih sej skupščine pa je treba poročati (pisno) o tem, kako so organizirane strokovne službe SIS drugod po Sloveniji.

Za 10. sejo skupščine izobraževalne skupnosti je bilo delegiranih šest delegatov.

PRIPOMBE KONFERENC DELEGACIJ ZA TELESNO KULTURO

Na 7. seji konference delegacij za SIS za telesno kulturo je bilo prisotnih devet delegatov. Obravnavali so poročila o delu TKS občine Jesenice v letu 1983 in realizacijo finančnega načrta TKS za leto 1983. Delegati so bili seznanjeni tudi s konkretnimi pripombami iz javne razprave, ki so naslednje:

- Strokovni delavci SIS za telesno kulturo naj pripravijo srednjeročne usmeritve glede vrhunškega športa v občini Jesenice,

- Prevelik del sredstev, namenjenih za šport, gre za osebne dohodke in druge režijske stroške. Na tem področju bi bila potrebna družbena akcija, kajti kljub velikemu številu profesionalnih delavcev šport nazaduje.

- Kdo so vrhunski športniki v občini Jesenice? Zakaj sta potrebni dve hokejski moštvi na Jesenicah (še Kranjska gora)? V poročilu ni natančnega podatka, koliko je bilo porabljenih sredstev v letu 1983 za posamezna športna društva v občini.

Konferenca delegacij je še predlagala, naj kateri od odborov skupščine TKS izdela konkretno analizo vzrokov nesklepčnosti na sejah skupščine in analizo o delovanju delegatskega sistema. Delegacija je še menila, da ni »pravih« kriterijev, oziroma so nedodelani, za delitev sredstev športnim društvom. Razdeljena naj bi bila še po klubih — podobno kakor pri vzdrževanju športnih objektov.

Konferenca delegacij je menila, da bi predlog finančnega načrta za leto 1984 moral biti izdelan tako, da bi bila prikazana tudi delitev sredstev v osnovni dejavnosti (tako kot pri realizaciji finančnega načrta). Dopolnil naj bi se še s številom članstva, koliko je redne dotacije, lastnih dohodkov in odhodkov ipd.

Pri vseh gradivih, ki so načrtovana za letošnje obravnavo, je treba prikazati, kaj je novega, oziroma kaj je letos izboljšano glede na preteklo leto.

Konferenca delegacij ni obravnavala nalog izvajalcev TKS v letu 1984, ker ni bilo dostavljenega gradiva. Delegacije bi morale gradivo za obravnavo dobiti pravočasno in ne šele na seji skupščine.

Konferenca delegacij je še vprašala, kakšne so prednosti in pomanjklivosti skupne strokovne službe SIS? Ali je strokovni delavec res toliko usposobljen, da bo hkrati lahko opravljal dela za SIS za kulturo in za SIS za telesno kulturo, in katera de-

la bo opravljal? Mnenje delegacije je, da bi moral za vsako področje biti en strokovni delavec (in hkrati kak računovodja manj), seveda pa za to ne bi smeli porabiti več sredstev, kot je predvideno ob sedanji organizaciji.

Za 7. sejo skupščine TKS je konferenca delegacij delegirala štiri delegate.

NA SEJI KONFERENC DELEGACIJ ZA SIS ZA STANOVANJSKO GOSPODARSTVO ŽIVAHNA RAZPRAVA

Na 7. seji konference delegacij za SIS za stanovanjsko gospodarstvo je 11 prisotnih delegatov obravnavalo gradivo za 7. sejo skupščine in gradivo za 7. sejo zbora uporabnikov samoupravne stanovanjske skupnosti. Danih je bilo veliko pripomb, predlogov in stališč, ki jih v nadaljevanju navajamo:

Konferenca delegacij je obravnavala poročila o delu samoupravne stanovanjske skupnosti občine Jesenice za leto 1983 in imela poleg splošnih pripomb še naslednje pripombe:

- komunalno opremljanje stavbnih zemljišč je v občini Jesenice problematično, ker je v te namene premalo sredstev,

- potrebno je izdvojiti del sredstev iz stanovanjskega sklada in jih uporabiti za urejanje stavbnih zemljišč. Ker to ni urejeno, zaostaja stanovanjska gradnja, sredstva pa dalj časa ostajajo neizkoriščena v banki in izgubljajo vrednost zaradi visoke inflacije,

- konferenca delegacij je tudi vprašala, zakaj ni določenih sankcij (penalov) za prekrščitve dogovorjenih rokov izgradnje. Ob vsaki novogradnji se tudi ugotavlja, da tehnični nadzor ni najbolj odgovorno opravil svoje naloge. Ali bo imela komisija za kvalitetni prevzem tudi kaj vpliva na odgovornejše delo tehničnega nadzora,

- poglavje financiranja je nedokumentirano in nestrokovno dodelano. Problem financiranja Železnare namreč rešuje v sodelovanju z bankami; kar je bilo samoupravno dogovorjeno, je Železnarna vzela stanovanj; da se Železnarna svetuje namen-sko varčevanje za stanovanjsko gradnjo, ni utemeljeno,

- 400 milijonov sredstev je še vedno neporabljenih za kredite,
- ni dokončana izgradnja 900 kvadratnih metrov poslovnih prostorov. Kdo je to gradil in financiral, ker takšna gradnja ni poceni?

V zvezi z zaključnim računom za leto 1983 je konferenca delegacij menila, da je treba zagotoviti sredstva za predhodno komunalno urejanje zemljišč, da bomo tako omogočili hitrejšo in s tem tudi cenejšo stanovanjsko gradnjo.

Poročila o stanju sklada stanovanj, stanovanjskih hiš in poslovnih prostorov za leto 1983 bi moralo vsebovati podatke o tem, koliko nalog je bilo narejenih v prejšnjem letu in katere naloge so prenešene iz prejšnjih let v tekoče leto, tako da bi bilo mogoče sestaviti prioriteten vrstni red nalog za tekoče leto.

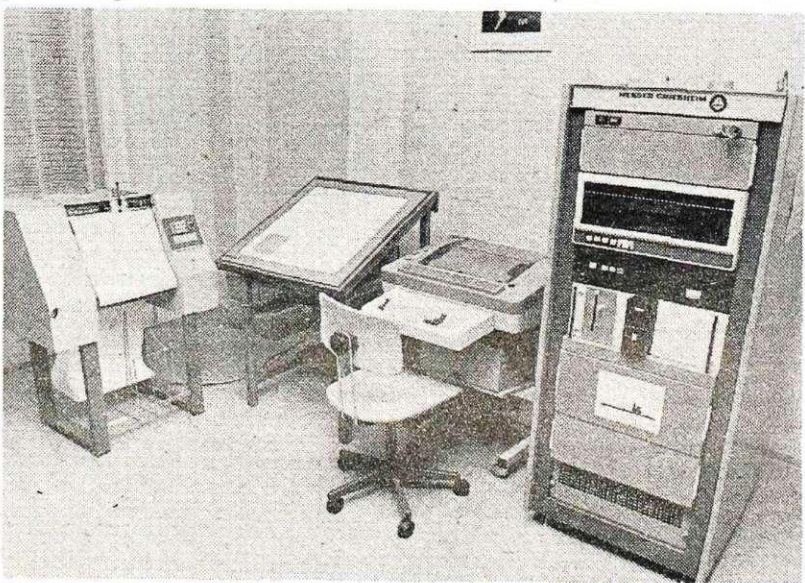
Kako, da se v več kot petih letih ni bilo mogoče dogovoriti glede ureditve kopalnic na Tavčarjevi 2 in 5?

V zvezi z aneksom k dolgoročni pogodbi za izvajanje strokovnih del in nalog med BUSP in stanovanjsko skupnostjo za leto 1984 konferenca delegacij vprašuje, kakšna je kvaliteta opravljenih storitvenih del za potrebe stanovanjskega gospodarstva v jeseniški občini. Katera dela in naloge opravlja BUSP v zvezi s sredstvi vzajemnosti, ki znašajo 712.985 din? Kaj predstavlja 365.544 dinarjev stroškov za delovno skupnost stanovanjske skupnosti?

Če bodo združena sredstva, v predlogu finančnega načrta stanovanjske skupnosti za leto 1984 za nakup stanovanj (65 milijonov) ostajala neizkoriščena zaradi zaostajanja stanovanjske gradnje ali zaradi zaostajanja gradbene operative ali zaradi pomanjkanja sredstev za komunalno urejanje stavbnih zemljišč, jih je potrebno usmeriti v komunalno urejanje stavbnih zemljišč, ali pa jih nameniti za kreditiranje individualne oziroma zadruške gradnje, da bi lahko z dodatnimi sredstvi pospešili to gradnjo. Zaradi naraščanja cen je treba pričakovati večletne kasnitve zaradi pomanjkanja sredstev.

Zakaj in od kdaj planiramo in namenimo sredstva stanovanjske skupnosti (program vzdrževanja, prenov in modernizacije stanovanjskih hiš za leto 1984) za ureditev telefonskih priključkov — za te namene je predvideno 200 milijonov? Ali ni že dovolj drugih prioriteten nalog (npr. za osnovne komunalne naprave)?

Konferenca delegacij meni, da bi predlog prehoda na ekonomske sta-

Računalnik za programiranje na sekatorju v TOZD Valjarna debele pločevine (foto B. Grece)

POSPEŠEVANJE MNOŽIČNE INVENTIVNE DEJAVNOSTI (3)

Objavljamo tretji prispevek s posvetovanja o pospeševanju množične inventivne dejavnosti na Slovenskem, avtorja Pavla Kovačiča, ponatisnjen iz osme številke Gospodarskega vestnika.

UPORABA METODOLOGIJE USOMID PRI UVAJANJU IN RACIONALIZACIJI POSTOPKOV V SKLADIŠČNO-TRANSPORTNI DEJAVNOSTI

USOMID — (usmerjena, sistem-ska in organizirana inventivna dejavnost) se v glavnem uveljavlja kot metodologija primernejša za uporabo v proizvodnih delovnih organizacijah ali natančneje rečeno v proizvodnih procesih, kjer naj se v inovacijskih krožkih porajajo nove izboljšave in zamisli tistih, ki neposredno v teh procesih delajo. V prispevku, ki ga je napisal inž. dipl. oec. Pavel Kovačič iz mariborske Jeklohtne, pa je prikazana uporaba osnovnih zamisli metodologije USOMID v povsem drugi dejavnosti. V konkretnem primeru je to skladiščno-transportna dejavnost oz. fizična distribucija blaga. Ta je žal pri nas v primerjavi s skrbjo za proizvodne procese (kljub spoznanju, da povzroča v reprodukcijski verigi ogromne stroške) še vedno zelo zapostavljena. Podrobnejše poznavanje problematike na tem področju nam pove, da je vsako izboljšanje stanja v tej dejavnosti z neposrednim angažiranjem skladiščno-transportnih delavcev, tem večji uspeh. Kovačič opisuje primer pristopa k reševanju problematike, ki je sicer specifična za trgovinske delovne organizacije. Gre za uvajanje in racionalizacijo postopkov pretoka blaga, kot so tehnološki postopki prevzema, skladiščenja in odpreme blaga, upravljanje in vodenje skladišč ter uvajanje blagovno orientiranega informacijskega sistema.

Naša delovna organizacija je v obdobju 1977—1981 zgradila I. fazo distributivnega centra v Bohovi v Mariboru. Tudi pri nas je nastala podobna situacija, kot v ostalih trgovinskih delovnih organizacijah, ki so gradile večje centre za distribucijo blaga. V neustreznih skladiščih se je v preteklosti zaposlovalo ljudi z nizko kvalifikacijsko strukturo brez ustreznega strokovnega znanja. Sodobneje zgrajeni distributivni center je bil tako dan v upravljanje delavcem, ki so do sedaj delali v povsem drugačnih delovnih pogojih. Prišlo se je zatikati že pri uvajanju novih postopkov dela.

Bili smo pred nalogo, kako odpraviti stalno večje zastoje pri pretoku blaga. Zaradi specifičnosti problematike se je poskušalo reševati napokipčeno problematiko z vključevanjem zunanjih institucij. Izdelano je bilo več elaboratov, vendar je bila uvedba predlaganih rešitev neuspešna. Prišlo je do zaključka, da je najbolje, da kompleks tehnoloških problemov ter probleme vodenja in upravljanja s skladišči pričnemo reševati sami. Pri tem pa je bilo potrebno na nek način aktivirati predvsem delovne izkušnje in iznajdljivosti delavcev ter maloštevilnih lastnih strokovnjakov.

PRIMER PRISTOPA K RACIONALIZACIJI POSLOVANJA

Delo na uvajanju in racionalizaciji celotnega delovnega procesa se je pričelo precej spontano, saj nismo poznali ustreznih metodologij. V teku dela pa smo se pričeli opirati na dognanja iz področja sistematične heuristike, dialektično sistemsko programiranje delovnih procesov ter na raziskave, ki so potekale na VEKS Maribor na področju USOMID. Iskali smo primeren pristop za racionalizacijo poslovanja ter pri tem kot osnovno vodilo uporabili postopek poenostavljanja dela označeno z ameriško kratico »SREDIM«:

S = selekt; — izber problem (vprašanja, teme, potrebe);

R = recort; — zberi in zabeleži podatke in informacije, spoznaj vse, kar se da o izbranem problemu;

E = evaluate; — ovrednoti zbrane podatke in informacije, kritično jih analiziraj;

D = determine; — določi sorazmerno najugodnejšo rešitev;

I = implement; — uvedi jo v praktično rabo;

M = maintain; — vzdržuj uvedene rešitve, spravi jo v življenje in izpolni.

V okviru prvega koraka je bilo potrebno objekt obravnavanja opredeliti kot dialektični sistem, torej s čim več vidikov ter upoštevati čim več medsebojnih povezav, odnosov, vplivov med temi vidiki. Šele potem se je lahko šlo na ožje in to na takšen obseg, katerega smo bili zmožni učinkovito obvladati. Objekt obravnavanja so bila skladišča, ki so opremljena s sodobno tehnološko opremo, kapacitete 11.000 kv. m. zaprtih skladiščnih površin z okrog 50.000 različnih artiklov. V obravna-

DELO V DELOVNIH SKUPINAH

Delo na racionalizaciji procesa torej v principu poteka v delovnih skupinah.

Prvotno smo delovne skupine sestavili poljubno tako, da so zajemale celoten oddelček z vsemi nivoji delavcev. Že po nekaj razpravah v takšni skupini pa smo se prepričali, da ni tako nepomembno, kako so delovne skupine sestavljene, saj so z delovnimi skupinami, sestavljenimi po posameznih zaključnih področjih dela, doseženi boljši rezultati.

V razpravah večkrat prihaja do stika s sosednimi področji dela. Da dosežemo povezavo med posameznimi področji, je potrebno, da v vsaki od delovnih skupin sodelujejo tudi delavci iz drugih delovnih skupin. Tako npr. v skupini, ki je prvenstveno obravnavala del dokumentacijskega podsistema v komercialni dejavnosti, sodelujejo delavci iz skladišč. Pri obravnavi dela v skladišču pa tudi delavci iz komercialnih služb.

Že po uvodnih razpravah se je pokazalo, da potrebujemo za posamezna področja sodelavo strokovnjakov. Delavci skozi razprave pokažejo na določene pomanjkljivosti, za katere je potrebna širša strokovna obravnava ter ocenitev možnosti za vključitev nakazane rešitve v širši sistem. Dogovorili smo se, da se v razpravi delovne skupine opredeli problem ter se da v obravnavo strokovnjakom za posamezno področje.

Delavci se tako na naslednjih obravnavah širše seznanjajo s problematiko, saj jih strokovnjak pobilže seznaniti tudi z drugimi teoretičnimi možnostmi rešitev problema. Nastaja torej dialog med delavci in strokovnjakom, ki za strokovnjaka pomeni zahtevek po strokovni obravnavi določenega področja, za delavce v delovnih skupinah pa strokovno informacijo ter možnost izbire med posameznimi rešitvami. Pri tem se delavci odločajo predvsem iz aspekta svojega delovnega procesa.

Postopek teče po sledečem vrstnem redu:

- razprava o področju obravnavane,
- povzetek diskusije o obravnavanem področju,
- zapis nakazanih pomanjkljivosti,
- analiza nakazanih pomanjkljivosti,
- vključitev specialistov za področje tehnologije, organizacije, informatike,
- izboljšava tehnoloških pomanjkljivosti,
- izboljšava organizacijskih pomanjkljivosti,
- izboljšanje informacijskega sistema,
- vnos izboljšav v programoteko.

OCENA DOSEŽENIH REZULTATOV

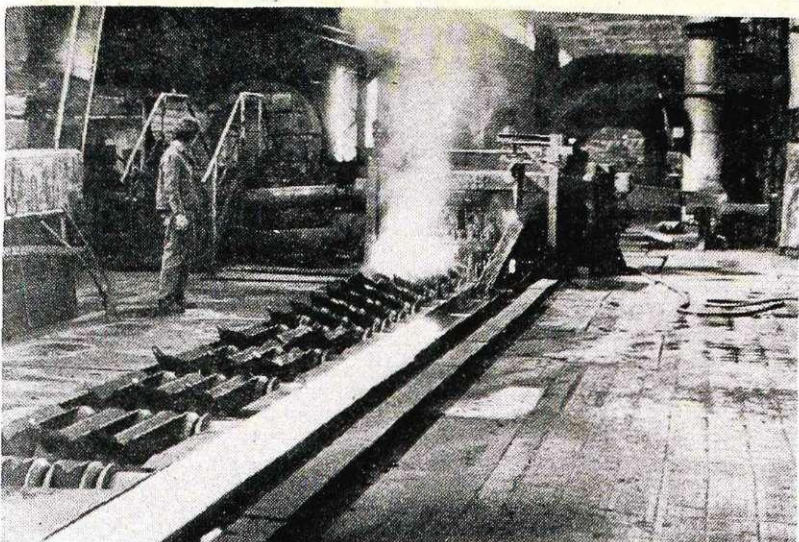
Zaradi omejenega prostora smo navedli samo okvirni prikaz postopka reševanja problemov po načelih in osnovah metodologije USOMID. Uspeh, ki smo ga s takšnim pristopom dosegli, je ugodnejši, kot smo ga prvotno pričakovali. Ugotovili smo, da s tako pripravljenim ter organiziranim pristopom lahko ne samo uspešno izboljšujemo obstoječe postopke, temveč mnogo lažje in uspešneje uvajamo tudi popolnoma nove postopke dela.

Poudariti pa je potrebno, da so problemi, ki se pri tem pojavljajo v praksi, še vedno številni. Zlasti je še odprto vprašanje sprejemljivosti teh novosti za nekatere vodilne in vodstvene delavce, vprašanje družbenih okoliščin za uveljavljanje novosti, vprašanje nagajevanja itd. Vendar dosedaj doseženi rezultati so toliko obetajoči, da terjajo nadaljnje ustrezno obravnavanje ter populariziranje.

Železarski globus

BELGIJA

Na zmanjšanje velikih težav, s katerimi se zaradi gospodarske recesije danes bori belgijska železarska industrija, naj bi vplivali tudi rezultati pogovorov med Belgijo, Nizozemsko in Luksemburgom o sodelovanju treh največjih železarskih družb teh dežel: belgijske Cockerill Sambre, nizozemske Hoogovens in luksemburške Arbed. Sodelovanje naj bi zajemalo predvsem predelavo raznih polizdelkov ene železarne v drugi. Vprašljiva je seveda prihodnost posameznih železarn oziroma njihovih obratov, zato bodo o tem kočljivem vprašanju razgovori brez dvoma težki in tudi dolgotrajni.

Valjanje profilov v valjarni žice na Belj (foto I. Kučina)

narine in predlog povišanja stanarin za leto 1984 moral najprej obravnavati pristojni organ OK SZDL, občinskega sveta zveze sindikatov in izvršni svet skupščine občine Jesenice. Mnenje teh organov bi moralo biti posredovano že z gradivom za obravnavo na sejah delegacij. Prehod na ekonomske stanarine je sicer upravičen, vendar ni sprejemljivo, da bi povečali cene stanarin na predlagan način v sedanjem položaju, ko komaj sledimo precejšnjemu povišanju življenjskih stroškov. Predlog povišanja stanarin ni v skladu z dvigom osebnega dohodka in ostalimi stroški, kajti 76 % povišanje je res previsoko? Ali je tolikšno povišanje res potrebno in kaj se bo izboljšalo?

Konferenca je predlagala, da se stanarine povečujejo bolj postopoma v več letih, v najslabšem primeru 40 % letno. Porast naj bo v skladu s stopnjo povečanja osebnih dohodkov. Povišanje stanarin za letošnje leto bi lahko omilili z boljšim izkoriščanjem stanovanjskega dinarja. Za to pa bi bilo treba:

- ugotoviti in izvesti preselitev iz večjih v manjša stanovanja,
- individualno kontrolirati porabo naprav kolektivne rabe (npr. toplovodno ogrevanje). Če v obstoječih stavbah tega ni mogoče narediti, pa naj se to vgradi vsaj v novih,
- stanovanjska skupnost mora doseči, da bodo vsi stanovalci redno plačevali stanarine. Če namreč ne znamo prisiliti ljudi, da izpolnjujejo svoje osnovne dolžnosti in obveznosti, tudi nimamo pravice zahtevati od ostalih vestnih občanov, da plačujejo stroške vzdrževanja stanovanjskih zgradb še namesto nepoštenih državljanov, ki kradejo družbena sredstva.

Pojavlja se še vprašanje, ali bo dovolj sredstev za subvencioniranje stanarin, koliko je še sredstev za razširjeno reprodukcijo ter kolikšna je dejanska ekonomska stanarina za dvosobno stanovanje?

Konferenca delegacij v zvezi s programom dela stanovanjske skupnosti za leto 1984 meni, da zazidalni načrt MIŠ II ni realen. Individualna stanovanjska gradnja je vedno plan-sko dosežena ali še presežena. Zato bi morali biti višji krediti za te vrste gradnje oziroma večje ugodnosti za nakup individualnega etažnega stanovanja. Gradnja družbenih stanovanj bi morala biti čim bolj tipizirana, da bi bila cenejša.

Konferenca delegacij je obravnavala tudi pravilnik o kvalitetnem prevzemu stanovanj in predlagala, da se pravilnik še stilno oziroma redakcijsko popravi.

Delegatsko vprašanje konferenc delegacij pa je bilo: do kdaj bomo na

Jesenicah še gradili stanovanjske objekte (stolpnice) z ravno streho? Ali ima sploh kakšen vpliv ugotovitev strokovne službe BUSP — TOZD Vzdrževanje, da so take strehe neprimerne za vzdrževanje (zamakanje). Kaj je z delno zgrajenim objektom ob pokopališču na Blejski Dobravi?

V nadaljevanju je konferenca delegacij obravnavala še gradivo za zbor uporabnikov. Pripombe delegatov so bile, da je razpis za dodelitev posojil za nakup in gradnjo stanovanj v letu 1984 napisan v takem stilu, da je za delavce težko razumljiv. Variante so tako zapletene, da je težko razložiti razlike v pridobivanju kredita. Še posebno ni dovolj razumljivo razmerje povprečnega osebnega dohodka in povprečja Slovenije. Pogoje bi bilo treba prikazati tako (tudi s primerom), da bi lahko vsak posameznik izračunal, koliko posojila bi lahko dobil. Kreditni pogoji so za delavce izredno težki in težko sprejemljivi v sedanjem času. Pogoje (II. in III. faza), ter tudi čas vselitve v novo hišo bi morali bistveno spremeniti, sicer bodo sredstva za kreditiranje individualne gradnje ostala neizrabljena, ali pa jih bodo banke uporabile za druge namene. Tudi višina posojila bi se morala spreminjati v skladu s povečanjem osebnega dohodka in cen.

Vprašljiva je tudi smotnost preli-vanja sredstev, tako kot je predlagano v predlogu o odobritvi kratkoročnega kredita iz vzajemno združenih sredstev. Več sredstev naj bi se dalo komunalni skupnosti za to, da bi bilo zemljišče pravočasno komunalno urejeno. Tako bi bila sredstva pravočasno vrnjena.

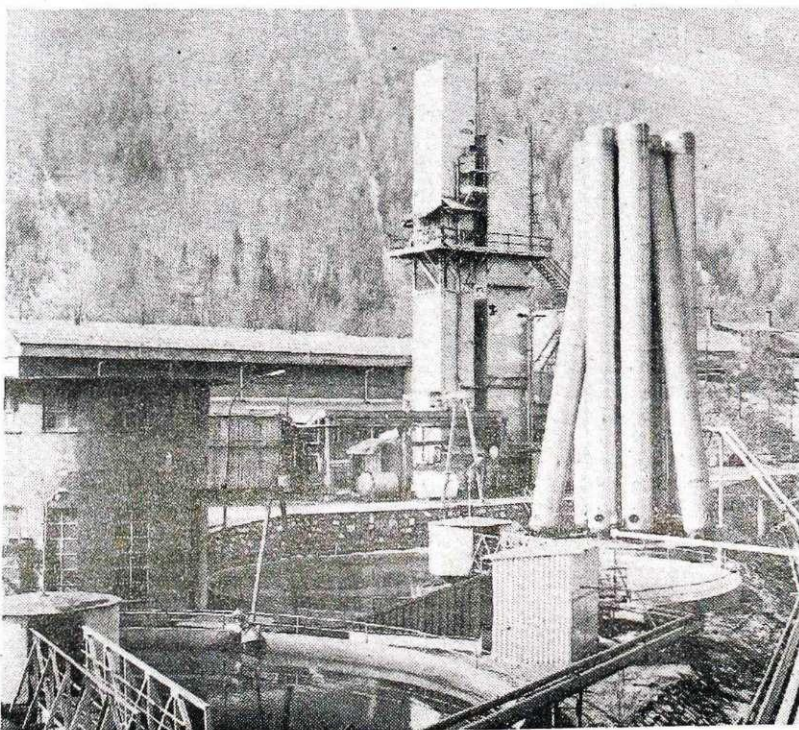
Konferenca delegacij je za 7. sejo skupščine stanovanjske skupnosti delegirala šest delegatov. Ti so se še enkrat sestali, ker je bilo štiri ure seje skupščine premalo za usklajitev vseh pripomb delegacij iz Železarne in tudi ostalih delegacij.

KONFERENCA DELEGACIJ ZA SOCIJALNO SKRBTSTVO

Kot zadnja izmed sej konferenc delegacij za samoupravne interesne skupnosti na nivoju Železarne je bila na vrsti še konferenca delegacij za SIS za socialno skrbstvo. Sedem delegatov te seje je obravnavalo predlagani dnevni red, na katerega ni bilo pripomb. Delegati so kritično razpravljali še o več vzrokih neaktivnosti delegacij in delegatov, ki pa so zapisani že v uvodu tega članka.

Za 10. sejo skupščine skupnosti socialnega skrbstva je konferenca delegacij delegirala sedem delegatov.

CPSI — Diana Huseinbašić

Kisikarna »Sava« (foto S. Kokalj)

PREGANJANJE NEMŠKIH PRISELJENCEV Z GORENJSKE

(IZ ROKOPISA ZA KNJIGO »KRIK V DRAGICI«)

Naslednji dan je prinesla vreče s sirom domov in ga čez nekaj dni dala partizanom, ki so prišli v vas.

Naše, Pretnarjevo posestvo na Poljšici, je obsegalo 14 ha zemlje. Leta 1941 in 1942 smo redili devet glav živine, dva konja, tri prašiče in perutnino. Vsa zemlja je bila dobro obdelana.

Po izgonu naše družine se je za časnega oskrbnika ponudil stric Franc Rozman, doma iz Nemškega rova v Bohinju. Kmalu so skoraj vse izgnane družine dobile odlok o zaplembi premoženja. So pa družine, ki o zaplembi niso bile uradno obveščene. Po tej zaplembi je postal oskrbnik našega posestva gorjanski župan Vinko Jan (po sili razmer), ki ni bil slab človek, politično pa sredinec.

Sestrična Francka je s pomočjo sorodnikov in vaščanov skrbela za pospravitve letine.

Oktober 1942 so Nemci izvajali obsežno, toda neuspešno hajko po Pokljuki. Bataljon se je umaknil v strme pečine imenovane Gaberje nad Radovno. V tem času sem bil s komandantom poključkega bataljona Ernestom Seidlerjem-Iztokom in partizanskim zdravnikom dr. Edvardom Poharjem v vili Rodica, blizu jezera pod železniško postajo Bled. Vila je bila last tovarnarja Horaka iz Kranja, po rodu Čeha. Ta je med vojno zelo redko prihajal z družino na Bled in je dal ključke svoje vile Francu Golcu z Rečice pri Bledu, po domače Tišlerjevemu atu. Tako je bil Golc s pomočjo svojih hčerk Mare in Cilke oskrbnik te vile.

S komandantom Iztokom sva imela svoje opravke, ki sva jih urejala prek še omenjenih sester Mare in Cilke. Zdravnik dr. Pohar pa je semkaj prišel, ker je Mara uredila, da sta iz Kranja tja prišla njegova starša.

Prihod in odhod v to vilo, v sršenje gnezdo gestapa, mimo toliko straž, zased, bunkerjev, patrolj, ljudi, je poglavje zase.

NASELITEV BESARABCA V NAŠO, PRETNARJEVO HIŠO NA POLJŠICI

Tri dni smo ilegalno živeli v omenjeni vili na Bledu. Drugi dan sta nas Mara in Cilka obvestili, da se je v našo, Pretnarjevo hišo, vselil Besarabec z družino. S komandantom Iztokom, ki je bil tudi s Poljšice in kot jaz izučen zidar, sva se v naglici dogovorila, da bova na povratku nekaj ukrenila. Kaj sva nameravala, je danes težko reči. Pomisleke sva imela le zaradi sestrične Francke, ki je še živela v hiši.

Ne prenačljiva se, nama je svetoval Franc Golc, lahko se maščujejo nad vaščani.

Golc je bil napreden in razgledan mož. Kot izučen kolar je pred prvo svetovno vojno delal v Kamniku in tam pri telovadnem društvu Sokol spoznal kovinarja Josipa Broza iz Kumrovc, navdušenega telovadca,

nam vsem znanega Tita. Po tej zadnji vojni je Mara Taler, Golčeva, osebno povedala tovarišu Titu, da je nekoč v Kamniku telovadil z njenim očetom.

V zimi 1942/43 sva s sovaščanom Ivanom Gregorko-Nacetom večkrat obiskala zaupnike naše obveščevalne službe v gorjanskih vaseh. Pot je bila dolga, naporna, nevarna in če ni bilo nujne, sva po dva do tri dni ostajala v dolini. Največkrat pri naši najbližji sosedbi Mariji Langus-Urevčevi; hiši sta ločili le dvorišči. Tako sem lahko opazoval nezaželene goste v naši hiši. Besarabec, tako so mu pravili vsi vaščani, je bil star približno 45 let. Že po obnašanju je bil okoren, nerazgledan, zabuhlega obraza in močnejše postave. Skušal je vzpostaviti znosne sosedske odnose in ni bil nadut kot mnogi drugi Nemci. Sosedje so ga pustili popolnoma pri miru. Le vaški fantje so radi zahajali tja vasovat, ker sta jim bili všeč njegovi hčerki, Hilda, stara 18 in Hana, stara 20 let. Dva fanta sta bila mlajša, a za delo že sposobna, dva pa še otroka. Mati je bila preprosta ženica.

Ob prihodu so pri nas dobili letino, se pravi hrano in krmo, osem glav goveje živine, kobilo, dva prašiča in več kokoši. Sobe in kuhinja so bile opremljene s pohištvo. Kmečkega orodja je bilo dovolj. Imeli smo skoraj novo slamoreznic, čistilnik za žito, manjši električni mlin za mletje žita, vozove in še marsikaj. S seboj je ta družina pripeljala vagon svoje opreme, od kmečkega orodja pa dvojni plug za oranje. Najbolj presenetljivo je bilo, da je Besarabec s seboj pripeljal dve veliki kravi, s katerima je oral. S konjem sploh ni znal ravhati in ni nikdar poskušal z njim orati.

Gorjanci, ki so prihajali k Urevcu in mi prinašali poročila, so me večkrat vprašali, ko smo ga gledali skozi okno, zakaj ga malo ne prebunkam in prestrašim. Videl sem ga tudi v našem gozdu. Mnogo je bilo priložnosti, da ga ubijem ali vsaj dobro pretepem, a sem se vedno vzdržal. Včasih zelo težko.

Na Pokljuki nam je bilo strogo prepovedano osebno maščevanje. Občasno, ko mi je bilo hudo, me je silno mikalo, da bi zdirjal na Poljšico in zažgal rojstno hišo.

KAKO SMO OPRAVILI AKCIJO IN SE POMENILI Z BESARABCEM V MOJI ROJSTNI HIŠI!

Na partijskih sestankih sem sitnari z vprašanjem, kaj bomo storili s priseljencem v naši hiši. Jih bomo samo mirno gledali? Jeza je začela kipeti, ko so se nemške družine začele vseljevati tudi v druge prazne hiše, posebno v Spodnjih Gorjah.

Konec februarja ali v začetku marca leta 1943 sta na Pokljuko prišla komandant in politični komisar Gorenjskega odreda Franc Biček-Bruno in Evgen Matejka-Pemc, ki sta bila takrat imenovana na to novo dolžnost. V njuni navzočnosti

sem na partijskem sestanku glasno in jasno povedal, da je vse v Pretnarjevi hiši last mojih v taborišče izgnanih staršev in ne Besarabcev, ki uživajo te dobrine. Zagrozil sem, da bom sam branil svojo in družinsko lastnino, če to ne stori štab. Vzklipljivi nastop je užgal pri vseh. Gremo v akcijo! je bil sklep.

Tedaj nas je bilo na Pokljuki kakih sedemdeset partizanov. Med nami je bilo precej novincev, posebno tistih, ki na poziv niso hoteli v nemško vojsko. Za nekatere ni bilo orožja.

Štab odreda in štab bataljona sta mi zaupala, da vodim akcijo, ki naj bo predvsem politična in prehranjevalna. Orožje bomo uporabili le v sili. Na primer, če bo Besarabec začel streljati na nas.

Z Nacetom sva šla na Poljšico in angažirala naše zaupnike Franca Lipovca-Dušana, po domače Petelinovega (našega sosedu), Maro Robičevo-Silvo in Kravanjo, da v naslednjih dneh pozorno opazujejo Besarabca, vas in okolico. Nikomur od teh nisva povedala, kaj pripravljamo.

Petega marca 1943 smo v okolici taborišča izpraznili nahrbtnike, opremo poskrili in se podnevi po brezpotju, skozi gozdove, čez grebene in globeli, odpravili proti Poljšici. Domenili smo se, da se bomo do večera neopazno zadrževali v gozdu na hribčku nad vasjo. Nihče v dolini ni bil o tem obveščen, ker smo si hoteli stoddotno zagotoviti presenečenje in povsem izločiti možnost izdaje. Kljub temu sta nas po naključju odkrila brata Andrej in Franc Cundrič. Andrej, kmet, je veliko prispeval za nas. Prišla sta po drva v svojo hosto in navsezadnje smo bili srečanja vsi veseli, ker sta nas seznanila, kako je v vasi.

Načrt za akcijo smo izdelali tako natančno, da je vsak borec vedel za svojo dolžnost.

Z mrakom so zasede zasedle položaje. Po dogovoru sva v našo hišo k Besarabcu najprej odšla z Zvonkom Ričkom, ki je bil doma nekje iz Posavja. Pred vojno je bil rudar v Westfaliji in je znal nemško.

Politični del akcije je obsegal dve nalogi:

— Prepričati Besarabca in njegovo družino, da je ta hiša in posest last moje družine; da so ga nacisti prevarali, ko so mu podarili s silo odvzeto imetje. Naj se prostovoljno v teku treh dni izseli drugam, sicer ga bomo izgnali s silo. Dopovedati mu, da nismo banditi, roparji, leni potepuhi, pač pa borci, ki se borimo za osvoboditev svoje domovine.

— Pogovoriti se z omahljivimi vaščani in jim vliti več samozaupanja ter vere, da naš boj ne bo zaman.

Vojaški del akcije je zajemal:

— Odvzem hrane Besarabcu, ker ni plod njegovega dela, ampak mojih staršev in bratov, po izgonu teh pa sorodnikov;

— Pokazati, da nas nista ugonobili nobena nemška ofenziva in ne zima.

V hišo sem vstopil sam, Zvonko pa je odšel na skedenj, ker sva slišala, da Besarabec melje žito.

Eh, kako lušten prizor sem zagledal v svoji rojstni hiši! Za pečjo in okoli nje so sedeli vaški fantje, ki so se potojevali za naklonjenost Hilde in Hane. Besarabčevi otroci so se me strašno preplašili. Lahko si mislim, kakšne srhljive zgodbe so slišali o možeh v gozdovih.

Nadaljevanje

— Nocoj so v jedilnici vaje. V zbor bi vas sprejela, če ste volje?

Kake spremembe! In toliko! Pa hkrati!

Zavikala ga je...! Povabila ga je...! K petju v izbrani zbor...!

Večkrat je obljubil, ne samo enkrat. Videla je, da je napravila mladcu veliko veselje. V basu bo brez škode na glasu zaključeval mutacijo! si je mislila. S prijazno gesto ga je odsovlila.

Dijak je bil na obklah. Ali je preslišal, da je odhajajoča profesorica-dirigenta odšla brez hajhtlerja?

Kot bi končal bedast film tako se je zanj spremenil svet. Zdaj je našel spet nekaj v sebi, da je živelo, da ni samo otožno hrepenelo, se izlivalo v prikrite dnevnike, se izsanjal v dolga pisma v Salzburg, se zamotavalo v razburkane sanje prenapetih erotičnih dimenzij.

Profesorica Klančnik, ki so jo dijaki med sabo laskavo imenovali »dirigenta Irmgard«, je imela mešani zbor učiteljskihnikov v prstkih. Mladci so se počutili kot mladi moški v vlogah študentov akademikov v filmu »Unser Fräulein Doktor«. Z obrazom je izražala med dirigiranjem vse, navdušeni pevci so ji neutrudljivo sledili. Z očmi je nakazovala naraščanje in z intimno priprtimi vekami upadanje, pohitevanje z iskrami v očesnih kotih in upočasnjevanje z mehko krog ust. Z ličnimi rokami je zaokroževala in razširjevala, s prefinjenimi gibljaji je ujemala odtene in že s svojim nastopom vlivala pogum nastopajočim sproščenost solistom in nudila poslušalcu užitek. Dijak je gorel.

Prvič pa je pel v zboru.

Kaj tako šolsko bevskanje od nekdaj!

Ali tisto koračniško nabijanje ostudnih hajot-pesmi!

Tu v zboru je donelo.

Vse.

Sprejda so donele dekliske glave. Ob tebi so doneli dotikljaji s sopevci. Za tabo so doneli drugi pevci. Nevidna sila je vse skupinsko povezovala. Dvigalo te je. Božalo te je. Jokavo te je ponotranevalo. Utrjevalo te je disciplinsko vse kaj drugače kot hajotsko komandiranje.

Dijak se je takoj razraščal v novih sferah pevčevskega doživljanja.

Tudi s klavirjem je bilo sedaj nekaj novega. Dodelili so Zdravka k skupini, ki jo je prevzel novi profesor iz Ljubljane, ki je slovensko-italijansko podajal razlage. Igral pa je izvrstno. Ko je dijak podal prvi

VALENTIN POLANŠEK

114

ROMAN

KRIŽ S KRIŽI

stavek Kuhlauove sonate, je Ljubljčan pokimal. Potem je zašepetal: — Malce še bolj izrazito... in duševno!

Kako lepo zveni slovenščina na klavirsko glasbo! je tolklo dijakovo srce. Take obleke ni nihče nosil kot Ljubljčan. Bila je kot v dobrih filmih. Že samo to je delalo vtis. Negovane zunanosti je bil. Tukajšnji profaki so bili zdaleka bolj revno oblečeni, ali pa v partajuniforami ali v rjavem kerntneranzugu tistih nekaj Korošcev in najpogosteje pač dirce.

Kaj pa to? se je dijak spraševal, ko je čez nekaj dni izvedel od Benota, prvošolca iz domačega trga, da so pri njih uvedli namesto angleščine slovenščino kot tuj jezik. To ga je povsem zmedlo. Kako se to ujema s trditvijo, ki jo je zastopal dirce na svojem zadnjem predavanju o jezikovnih odnosih? Ko je dokazoval, da koroška bindišarsčina ne spada tu sem? Zakaj so potlej uvedli slovenščino prav za tiste Rožane in Podjunčane in okoličane Beljaka ter Celovca?

Začudenje se mu je šele po dolgem uneslo, pa je poizvedoval:

— Kdo pa zna slovensko?

— Tista črnolasa, suhljata ženska, ki je danes bila spet pri kosilu v domu. Menda je profesorica in zna še več jezikov. V prejšnji Jugoslaviji je poučevala še ruščino.

Videti je bilo, da je Beno z njo zadovoljen in da se mu slovenščina zelo dopade. Zafrkljivo se je raztegnil: — Morda se bom več naučil kot vi tretjeletniki z vašo angleščino?

— Ko bi še za nas uvedli slovenščino!

Bilo je veliko hrepenenje. Želja, ki bi odprla mnogo vrat, če bi se uresničila. Tedaj bi lahko javno bral slovenske knjige. Svojega Ketteja ne bi bilo treba skrivati. Imel bi nekoga, da bi ga spraševal o novih izrazih, ki jih zlasti v Lavrinovi knjigi »Dostojevskij-Nietzsche-Tolstoj« (Psihokritične študije) 1937 (Založba Modra ptica v Ljubljani) toliko najde in si ne ve pomagati.

Ta novica o slovenščini ga je vsega tako prevzela, da je poiskal samoten kraj ob Kokri... in zamudil folkssturm-dinst, pri katerem je sam krajslajtar pridigal in divjal. Ponta mu pozneje ve povedati, kaj je krajslajtar Štajnar vpil: — Tam so moški velike riti. Sami strahopetci! Raje bežijo k banditom. Le ženske so rajhu zveste in se borijo!

— Tako je dobesedno dejal.

— Tako. In prav tvoj domači kraj, trg, je vzel za primer. Pomisli, če bi kdo opazil, da si prav ti bil odsoten. Hanibal in Čingiskhan, imel si srečo, da niso opazili! Ko bi bil Dromelj še med nami, bi bil vrag!

Oba sta bila vesela, da dijakova zadeva ni počila na dan. Zvečer pa je pisal Charlotti, da je vsak dan bolj čudno tukaj.

(Dalje prihodnjič)

ČLOVEK IMA TAKOJ KAMEN V ROKI

Da so polni zdravja in kondicijsko nabiti. Tule pa ne morejo prestaviti ene samecete usrane mize. Morajo klicati delavce iz proizvodnje! To pa, moj dragi oče, res po nečem smrdi!

Potem ko smo zlahka prestavili mizo k radiatorju je gospa Fanika prišla stol, da bi ga nesla k mizi, pa sem jo prehitel.

»Nikar gospa, bom jaz. Stol je vendar pretežak za vas.« Odsesel sem stol k mizi in gospa Fanika se mi je prijazno zahvaljevala. Tudi jaz sem se ji nasmehnil, v resnici bi jo pa najraje poslal nalagat gnoj na voz. Saj je morda to včasih tudi delala tako kot jaz, saj nas je v mesto s kmetov gotovo prišlo več kot polovica. Oh oče, če bom kdaj spet doma pod Malim vrhom, bom redil tudi koke, ki me bodo spominjale na gospo Faniko in gospo Natašo. Oj oče, z rokami bi oral zemljo, če bi smel biti spet doma!

Življenje je pravzaprav silno zanimivo in na kaj je vse Bog mislil, ko je ustvarjal človeka? Gotovo je moral imeti izredno fantazijo, da je ustvaril takšno popolno in v bistvu tako nepopolno bitje, ki ima v sebi vse, od sovraštva, pa do ljubezni ali pa obratno, od ljubezni pa do sovraštva.

Tovariš Zakotnik se nam je zahvalil za sodelovanje. Prav tako tudi Fanika in Nataša. Vse bi bilo vse v najlepšem redu, če ne bi imel jaz kamna na jeziku. Vprašal sem namreč tovari-

ša Zakotnika, ali naj zjutraj pridemo kar v pisarno? »Zakaj pa?«, se je začudil Zakotnik.

»Kar tako,« sem rekel, vendar je nekaj leglo v Zakotnika. Med nama je ostalo nekaj nedorečenega. Obdržal sem sicer kamen na jeziku, toda vendar med menoj in Zakotnikom je nekaj ostalo?

Okoli enajste ure pa je potegnil topel vetrček in sonce je predrlo meglo in že ob dvanajstih je bilo skoraj vroče, kot bi bilo maja meseca. Najbrž smo vsi meščani začutili prihod pomladi, čeprav tako iznenada. Ali še veš, kako sva skupaj poslušala prihod pomladi pod Malim vrhom? Kako so bučali pomladni vetrovi? Vohala sva tisti posebni vonj, kakršnega ima samo pomlad. Veš tu v mestu ni tistega vonja. Čutiš pa utrujenost in žejo v grlu. Morda še kaj drugega, vendar točno ne vem kaj? Je pa tako, da človek mnogokrat ne ve, ne kod, ne kam, ne zakaj?

Kmalu potem, ko se je tako iznenada otoplilo, mi je mojster sporočil, da me spet kliče tovariš Zakotnik v pisarno.

V pisarni je bilo strašno vroče in gospa Fanika in gospa Nataša bi bili lahko goli, pa jima bi bilo še vedno vroče.

»Mizo bomo odnesli spet na tisto mesto, kjer je bila! Gospe Faniki in gospe Nataši je preveč vroče. Ne moreta delati!« je rekel tovariš Zakotnik.

Mizo smo prestavili spet tja, kjer je bila zjutraj! Naj gre vse skupaj k vragu: štirje proizvodni delavci moramo dvakrat na dan prestaviti eno samo samcato usrano pisarniško mizo? Ja kaj pa proizvodnja? Jim ni nič mar, kaj bo zdolaj? Oče, zgoraj je birokracija, spodaj pa proizvodnja. Ta dva pojma moraš razlikovati, če hočeš spoznati ta naš ljubi vsakdan. Kajti prepad med spodaj in zgoraj je velik! Kako izgledati ta prepad bo pokazala prihodnost ali pa že kar sedanjost. Spet se nam je tovariš Zakotnik zahvalil za pomoč in prav tako tudi gospa Fanika in gospa Nataša. Toda jaz sem še imel od jutra tisti kamen v ustih, pa mi je sedaj padel v roko in sem rekel Zakotniku ali naj pridemo vsi štirje zjutraj naslednji dan kar v pisarno?

»Zakaj pa?« je vprašal tovariš Zakotnik.

»Ja, če bo mraz in bo treba mizo prestaviti spet k radiatorju,« sem rekel.

NOVICE IZ RADOVLJSKE OBČINE

Na 79. seji izvršnega sveta OS Radovljica 27. marca je bila podana informacija o gibanju osebnih dohodkov v januarju 1984. Beseda je tekla tudi o problematiki žičnic na območju občine, obravnavali so poročilo o delu komisije za voziške izpite za leto 1983 in njen program v letu 1984. Izrekli so soglasje k statutu Doma dr. Janka Benedika ter mnenje k predlogu ažuriranja vojne organizacije, sistemizacije in kadrovske popolnitve upravnih organov ter k obravnavanju mobilizacijske problematike v občini. Odredili so delavce s pooblastili za opravljanje nadzora varnostnih načrtov v občini in sprejeli program neposrednih nalog izvršnega sveta OS Radovljica za drugo tromesečje 1984.

Delegati vseh treh zborov skupščine občine Radovljica so na 2. skupni seji 23. marca izvolili za naslednje mandatno obdobje za predsednika občinske skupščine Borisa Šetino iz Radovljice, za podpredsednika pa Jožeta Dežmana iz Lesc in Damjana Hafnerja iz Kroke.

Na povabilo skupščine občine Radovljica je bila od 23. do 27. marca na delovnem obisku delegacija pobratene občine Brus. Cilj obiska je dogovor o nadaljnjem sodelovanju in skupnih prizadevanjih za odpravljanje posledic potresov, ki se zadnjih nekaj let vrstijo na območju Kopaonika.

Na razširjeni seji predsedstva OK ZK Radovljica 22. marca so razčlenili potek javnih razprav in stališča ter pripombe s teh razprav o gradivu za programsko volilno sejo občinske konference ZK. Dogovorili so se tudi o pripravi razprav na tej konferenci. Spregovorili so še o tekočih organizacijskih nalogah predsedstva in komiteja ZK pri uresničevanju sklepov in programskih nalog.

V prostorih Kazine na Bledu je bila 28. marca popoldne programsko volilna konferenca ZKS Radovljica. Delegati in člani OK ZKS so obravnavali poročilo o delu občinske organizacije ZKS Radovljica in njenih organov, ki so ga predhodno obravnavali na vseh OO ZK. Po poročilu predsednika OK ZK Gvida Melinka je stekla živahna in dokaj kritična razprava. Sprejeli so dopolnjene programske usmeritve za delo komunistov občine Radovljica v prihodnjem mandatnem obdobju ter opravili nadomestne volitve članov OK ZK in članov statutarne komisije. Za predsednika OK ZK so izvolili Stanka Slivnika, za sekretarja Branka Čopa, iz izvršnega sekretarja pa Vlada Kovača.

Prve dni marca so na pobudo občinskega komiteja ZKS Radovljica ustanovili aktiv komunistov zdravstvene dejavnosti. Vključeni so člani ZK iz štirih OO ZK zdravstvenih TOZD v občini. V januarju so že ustanovili aktiv komunistov prosvetnih delavcev. Aktivni naj bi usklajevali prizadevanja komunistov za enotna izhodišča za skupne akcije na svojem delovnem področju.

Predsedstvo OK SZDL Radovljica je 22. marca pripravilo delovni posvet s predstavniki vseh občinskih DPO, skupščine občine in SIS, na katerem so se dogovorili o pripravi gradiva

za problemsko konferenco o delovanju delegatskega sistema v občini Radovljica. Na posvetu so obravnavali prispevke, ki so jih že poslali nekateri nosilci, odgovorni za delegatski sistem.

V radovljiški graščini je OK ZSMS Radovljica priredila 16. marca popoldne okroglo mizo o temi »Brezposelnost in alternativni načini (samo)zaposlovanja«. Razpravo o tej pereči problematiki, ki jo najbolj občutijo mladi, je vodil Frane Adam iz aktiva predavateljev pri republiški konferenci ZSMS Ljubljana. Udeležilo se je 25 mladincev in mladink.

V sindikalnem izobraževalnem centru Radovljica je komisija predsedstva Zveze sindikatov Jugoslavije za izobraževanje, znanost in kulturo 15. in 16. marca pripravila posvetovanje o dejavnosti ZS Jugoslavije pri širjenju zanimanja za knjigo in bralne kulture med delavci.

Na vsakoletni slovesnosti, ki jo je Izobraževalna skupnost Slovenija pripravila v Cankarjevem domu v Ljubljani, so podelili sedmim pedagoškim delavcem in trem šolam v Sloveniji Žagarjeve nagrade in priznanja. Med tremi slovenskimi šolami je prejela Žagarjevo priznanje tudi osnovna šola dr. Janeza Mencingerja iz Bohinjske Bistrice za izredne uspehe pri izvajanju organiziranega celodnevne pouka, učnega uspeha, vsestranske interesne dejavnosti ter vključevanje šole v življenje KS in turizma v Bohinju.

Po podatkih analitične službe komiteja za družbeno planiranje in gospodarstvo OS Radovljica so OZD proizvedle v letošnjem januarju za 16,8 % več kot januarja 1983. Najvišja rast je bila dosežena v strojni industriji, ki je presegla januarski obseg proizvodnje v letu 1983 kar za 169,1 %.

Januarski izvoz blaga in storitev OZD iz radovljiške občine je bil dokaj spodbuden. O tem pričajo zbrani podatki statistične službe komiteja za družbeno planiranje in gospodarstvo OS Radovljica. Januarja so OZD izvozile skoraj za 300 milijonov din, ali za 29,2 % več kot januarja 1983. Spodbudno je, da je bilo skoraj tri četrtine izvoza na konvertibilno območje in da je letos za 25,4 % večji od lanskega.

Vrednost uvoženega blaga za potrebe industrijskih delovnih organizacij v občini Radovljica je znašala v letošnjem januarju 135.625 tisoč din. To je za 26,5 % manj kot v januarju preteklega leta. Od vsega uvoženega blaga je bilo 69,7 % s konvertibilnega področja. Repromateriala so uvozili za 110.394 tisoč din, opreme pa za 16.367 tisoč din. Količnik pokrivanja uvoza z izvozom v občini je še vedno zelo ugoden 2,2, na konvertibilni trg pa znaša ta količnik pokrivanja 2,1.

Bruto osebni dohodki delavcev v združenem delu radovljiške občine so se v letu 1983 v primerjavi s letom 1982 povečali za 31,9 %, čisti osebni dohodek pa za 27,5 %. V negospodarstvu je rast bruto osebnih dohodkov zaostajala za rastjo v gospodarstvu za 4,6, rast čistih OD pa za 3,6 indeksijskih točk. Poprečni OD v združenem delu so v letu 1983 na območju radovljiške občine znašali 17.881, od tega v gospodarstvu 17.634, v negospodarstvu pa 19.861 din. Seveda pa so bili realni OD zaradi visoke rasti življenjskih stroškov realno za 9,1 % nižji kot v letu 1982. V gospodarstvu je bil padec realnih OD 9,3, v negospodarstvu pa 11,4 %.

sti vožnji je peljalo naprej skozi Jesenice in še naprej proti Javorniku. Na levi strani pri Tratarju, kot so rekli, oziroma na kraju blizu današnje bencinske črpalke pa se je vozilo močno zaletelo v veliko skalo in se precej poškodovano ustavilo. Iz vozila je padel Vili Rajter in obležal na mestu mrtev.

Tako se je končala vožnja petih pripadnikov pete kolone, ali takrat po domače imenovanih »nemčurjev« na Jesenicah. Vili Rajterja so svečano pokopali na jeseniškem pokopališču, kot prvega in tudi zadnjega, ki si je upal vdreti v zapечатeno stanovanje v župnišču Planine pod Golico.

Anton Žerjav

PRIPIS: Naša bralka nam je ustno sporočila, da se je vsa stvar s križem in Hitlerjevo sliko dogajala v župnišču in ne v cerkvi in da se je obravnavani petokolonaš smrtno ponesrečil istega dne popoldan z motorjem na istem mestu, kot to opisuje avtor gornjega članka.

Stara Sava (foto S. Kokalj)

V LIP Bled se tudi v letu 1983 ni bistveno povečalo število prijavljenih in realiziranih inovacijskih predlogov v primerjavi z letom 1982. V strokovnih komisijah so obravnavali predloge šestih inovatorjev, za katere so izplačali skupaj 32.287 din, kar je razmeroma malo v primerjavi z drugimi lesnimi delovnimi organizacijami.

V delovni organizaciji Elan Begunje so izračunali, da so v letu 1983 porabili za dela in opravila v okviru samoupravljanja 11.878 ur. Pri 1.140 zaposlenih je to več kot 10 ur na posameznika. V enem prostem dnevu v letu 1984 ne bodo mogli z dopolnilnim delom nadoknaditi, oziroma pokriti izpada vseh ur za samoupravljanje. Razen rednih sej in drugih posvetov so imeli lani v Elanu tudi tri referendume.

Delegati 32 gasilskih društev iz radovljiške občine so 16. marca v hotelu Svoboda na Bledu na občnem zboru Občinske gasilske zveze Radovljica presojali 4-letno delo, sprejeli program dela in izvolili 17-člansko predsedstvo zveze. Za predsednika so izvolili Jožeta Smoleta iz GD Ribno, za podpredsednika Cirila Ažmana iz DO Vcrgla Lesce, za poveljnika ponovno Ivana Lunarja iz GD Bled, za podpoveljnika Alojza Vidica iz GD Srednja Dobrava in za tajnika Bojana Tersegla iz GD Zasip. Matija Klinarja so izvolili za častnega predsednika, Viktorja Pogačarja pa za častnega poveljnika. Oba sta prejela za dolgoletno požrtvovalno delo in zasluge v gasilski organizaciji medaljo občine Radovljica.

Da bi seznanili šolsko mladino in čimveč krajanov Lesc z zgodovinsko preteklostjo svojega kraja, je TD Lesce v februarju izdala brošuro »Lesce« z opisom preteklosti in sedanosti kraja. V nakladi tisoč izvodov jo je tiskala Knjigovoznica tiskarna Radovljica. Gradivo, ki seveda še ni povsem popolno, vendar pa dokaj zanimivo in obsežno, so zbrali Stane Rotar, Franc Vovk in Vasilij Koman. To gradivo so uporabili učenci na nedavnem kvizu, ki ga je organiziralo TD Lesce pod naslovom »Lesce in turizem«.

Koordinacijski odbor za tekoče, splošne zadeve ter razvoj kulture pri Kulturni skupnosti Radovljica je na marčevski seji sprejel osnutek delovnega programa skupščine Kulturne skupnosti Radovljica za leto 1984. Načrtujejo, da bodo letos sklicali štiri seje skupščine, v vsakem tromesečju eno. Za nosilne teme predlagajo v obravnavo skupščini: delo LRP Triglav Jesenice, zbiranje in urejanje zgodovinskega gradiva NOB in delo pokrajinskega in okrožnega odbora OF na tem področju, varstvo naravne in kulturne dediščine v Triglavskem narodnem parku in likovno in galerijsko dejavnost v radovljiški občini.

V okviru 10-letnice uspešnega delovanja mešanega pevskega zbora KUD Veriga Lesce so 16. marca v avli osnovne šole F. S. Finžgar v Lescah na skupni prireditvi nastopili tudi člani moškega zbora KPD Zasip. Skupni nastop obeh zborov je bil lep primer sodelovanja in najboljša propaganda za kakovostno ljubiteljsko zborovsko kulturo.

V sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici so na 7. seji komisije za šport in rekreacijo pri občinskem svetu ZSS Radovljica 22. marca pregledali uresničevanje programa sindikalnih športnih iger za prvo tromesečje 1984. Ugotovili so, da so bila zlasti dobro pripravljena in izvedena smučarska tekmovanja v veleslalomu in tekih. Uspešno pa je bilo tudi kegljaško tekmovanje. Na seji so sprejeli načrt sindikalnih športnih iger za drugo tromesečje 1984.

POJASNILO K SPOMINOM F. S. FINŽGARJA

Dogodek iz začetka druge svetovne vojne na Jesenicah, katerega je F. S. Finžgar po pripovedovanju drugih opisal tudi v svoji knjigi Leta mojega popotovanja in ki ga v sedmi številki Železarja v sestavku »Iz spominov F. S. Finžgarja...« omenja Jože Vidic, je popolnoma resničen in starejšim dobro znan.

Po vrstnem redu je treba omeniti naslednje: današnja trgovina Kovinotehna Celje, nasproti carinarnice na Jesenicah, je bila pred drugo svetovno vojno last privatnega trgovca z železnino Augusta Klabusa, ali na kratko imenovana železnina Klabus. Nekaj let je bil pri njem za trgovskega pomočnika oziroma za poslovođjo v trgovini dokaj uslužen človek, star še ne trideset let, z imenom Vili Rajter. Zadnja leta pred vojno je bil zaposlen nekje v glavni pisarni takratne tovarne kranjske industrijske družbe Jesenice. Nihče ni dvomil, da je član pete kolone, katera je že nekaj let na skrivnostni način pripravljala pot nemškemu okupatorjem.

Kmalu po okupaciji Jesenic oziroma po odhodu italijanske vojske in po zasedbi nemške vojske v juniju leta 1941 je dobil nekdanji poslovođja železnine Klabus in uslužbenec KID kot zaslužni delavec pete kolone še boljšo službo nekje na občinski upravi. Nedanji kupci v železnini so postali nanj bolj pozorni, svoj lastnoročni podpis pa je spremenil v Willi Reiter.

Znano je, da je nemški okupator kmalu začel izseljevati tudi izobraženstvo in med njimi skoraj vso duhovščino. Tudi na takratno Planino pod Golico niso pozabili. Tam je nekako od leta 1927 služboval kot župni upravitelj Franc Krašnja, po rodu Korošec. Z njim sta prišla tudi njegov oče Franc Krašnja in hčerka oziroma sestra Marija, katero so ljudje klicali Micka. Že prileten oče je bil sinu duhovniku v vsestransko pomoč, sestra Micka pa je bila kuharica.

Leta 1941 je bil duhovnik Franc Krašnja, kakor mnogi drugi širom po Gorenjski že na seznamu za izselitev. Po vsaki izselitvi so na zapечатena stanovajska vrata prilepili listič, na katerem je bila v nemškem in slovenskem jeziku zagrožena smrtna kazen tistemu, ki bi odpiral

prostore ali odtujeval imetje. Izgledalo pa je, da za nekatere nemško govoreče ljudi to ne drži.

V začetku julija 1941 so župnega upravitelja Krašnja izselili, stanovanje pa zaprli in zapečatili. Ostala sta le oče in hčerka Micka, ki sta imela svoje skromno stanovanje. Skoraj dvajset dni je bilo že cerkveno stanovanje zaprto in nihče si ni upal v njegovo bližino. Okrog 27. julija pa se je vesela petčlanska družba z Jesenic domislila veseljačenja na povsem drugačen način: v Planini pod Golico se bodo v župnišču napili belega mašnega vina. Med drugim sta bila med njimi tudi dva še predvojna uslužbenca železarne KID. Pobudnik je bil prav nekdanji poslovođja Vili Rajter in njegovo takrat dobro poznano dekle, doma z Jesenic.

Pozno popoldne tistega dne se je vzpenjalo z Jesenic proti jeseniškemu rovtom v tistih časih skoraj najbolj luksuzno vozilo volkswagen-hrošč, s petimi žejnimi vinskimi prijatelji. S seboj so imeli še manjšo okvirjeno sliko Adolfa Hitlerja z namenom, da jo obesijo prav na glavni oltar zgodovinske cerkve, katera je bila zidana še v času fužinarjev Bucellinijev. Najprej so vdrli v cerkev, svoje junaštvo pa izkazali s tem, da so baje vrgli srednje velik križ glavnega oltarja ob tla, da se je razbil, na njegovo mesto pa obesili sliko Hitlerja. Ko so opravili v cerkvi, so se podali v zapечатeno župnišče in najprej v klet, kjer so se lotili dobrega mašnega vina, shranjenega v sodčku.

Popivali so pozno v noč, že zelo vinjeni so odpeleli proti Jesenicam. Na strmi in ne preveč urejeni makadamski cesti pa jih vozilo ni povsem ubogalo in že po nekaj deset metrih je oplazilo škarko. Nekateri ljudje so pozneje trdili, da je bilo vozilo precej razbita, eden od veselih pivcev pa je padel iz vozila in se ubil. Res je, da je vozilo do doline nekajkrat oplazilo kako ogrado ali breg, toda v vijuga-

REDNI LETNI OBČNI ZBOR ZB NOV GORJE

V nedeljo, 25. marca, je bil redni letni občni zbor krajevne organizacije ZB NOV Gorje v avli osnovne šole bratov Zvan. Od 171 članov se je zbora udeležilo le 42 članov. Treba je seveda upoštevati bolezen in starost članov, bilo pa je tudi zelo slabo vreme.

Vsi člani organizacije so stari nad 50 let, nad 80 članov je starih od 70 do 80 let, nad 90 let pa sta stara dva člana. Dva člana pa sta še borca — protovoljca za severno mejo. Od zadnje konference do zbora je umrlo devet članov in članic. Umrljivost članstva je velika, saj se prav v tej kritični starosti najbolj čutijo posledice zadnje vojne, še posebno pri borcih in aktivistih.

O domačih in mednarodnih političnih in gospodarskih težavah je spregovoril v daljšem poročilu Matvez Bizjak. Poudaril je nezaposelnost pri nas, ki postaja vse bolj zaskrbljujoča. Dejal je tudi, da borci še vedno morajo skrbno slediti vsem dogajanjem doma in na tujem. Pose-

bej je omenil sovražno dejavnost na Kosovem.

Predstavnik občinskega odbora ZB NOV Radovljica Polde Pernuš je poudaril pomen in dobro dejavnost borčevske organizacije v Gorjah. Že med narodnoosvobodilno borbo so bili med prvimi, ki so se množično odzvali klicu OF in partije, pa tudi aktivnosti v dolini so dobro delovali kljub množičnim aretacijam in streljanju talcev. Na centralnem spomeniku v Gorjah je vkle-sanih kar 159 imen padlih borcev za svobodo in drugih žrtev fašističnega nasilja. Mnogi pa so bili pregnani s svojih domov v izseljeništvu ali koncentracijska taborišča.

Krajevni odbor ZB NOV Gorje je postavil štiri spomenike in osemnajst spominskih obeležij tistim, ki so žrtvovali svoja življenja za svobodo. Vsa ta obeležja so že prevzele razne organizacije in osnovne šole v svoje varstvo in oskrbo.

Kot je pojasnil predsednik borčevske organizacije Vinko Repe-Triglavski, je na tednik TV-15 — Naš tovariš v Gorjah naročena le ena tretjina članov, oziroma 57 naročnikov, kar je odločno premalo.

Na občnem zboru so tudi poudarili, da bi morala vsaka hiša imeti državno ali slovensko zastavo in da bi jih ob pomembnih praznikih tudi izobešali. O tem bo potekala še akcija v okviru SZDL in SK v Gorjah. Zbor je tudi enotno zahteval, da državna himna ostane taka, kot je.

Izvolili so nov upravni in nadzorni odbor, pri čemer pa ni prišlo do nobenih sprememb, ker je dosedanji odbor dobro upravljal svoje delo in so ga ponovno izvolili za naslednje mandatno obdobje. Predsednik bo še naprej Vinko Repe-Triglavski, tajnik Janez Robič, blagajničarka Ivanka Tramšek, v odboru pa je še devet članov.

Jože Ambrožič

OBISK DELEGACIJE OBČINE PRI SKUD »TRIGLAV«

Predsednik Skupščine občine Jesenice Franc Brelih, predsednik občinskega sveta ZSS Janez Jamar in predsednik občinske konference SZDL Jesenice Mirko Rabič so v dnevi od 23. do 25. marca letos obiskali naše delavce na začasnem delu v tujini, ki so organizirani v slovenskem kulturno umetniškem društvu Triglav v mestu Nagold v Zvezi republik Nemčiji.

Predstavniki jeseniške občine so se seznanili z dejavnostjo in problemi omenjenega društva, s katerim naj bi jeseniška občina navezala tesnejše stike. Na spoznavnem srečanju so pregledali vse možnosti in oblike sodelovanja delavcev na začasnem delu v tujini prek njihovega društva z jeseniško občino. Vsi so se strinjali s potrebo po tesnejši povezavi z matičnim narodom, kar je mogoče le z neposrednim sodelovanjem, ki ga usklajuje in vodi frontna organizacija SZDL. Predstavniki naše občine so številne navzoče tudi seznanili z vsemi možnimi oblikami sodelovanja, ki jih bodo ob obisku delegacije iz Nagolda na Jesenicah čim bolj konkretizirali, predstavili pa so jim tudi jeseniško občino.

Predstavniki naše občine je sprejel tudi nadzupan mesta Nagolda dr. Joachim Bernhar Schultz, sprejema pa se je udeležil tudi naš konzul v Stuttgartu Zlato Kops. Na zelo gostoljubnem sprejemu je seveda tekla beseda o že omenjenem sodelovanju, predsednika obeh občin pa sta tudi predstavila obe občini in si izmenjala spominska darila.

Naši predstavniki so se udeležili tudi proslave ob mednarodnem prazniku žensk, na kateri je bilo zelo veliko Slovencev in tudi predstavnikov drugih jugoslovanskih narodov in narodnosti. Kulturni program so izvajali otroci slovenskega in srbohrvatskega dopolnilnega pouka s pevskimi, recitatorskimi in folklornimi točkami. Jeseniška delegacija je skupaj z vodstvom SKUD »Triglav«

obiskala tudi Tübingen, mesto in cerkev, v kateri je služboval in delal začetnik slovenske književnosti Primož Trubar.

Naj omenimo, da se v zapisih mesta Nagold omenja že pred 1200 leti in da sedaj v njem živi okrog 21.000

prebivalcev, z okolico vred pa 30.000. V občini imajo razvito tekstilno, lesno, elektronsko in avtomobilsko industrijo. V občini je zaposlenih 3.932 delavcev iz drugih držav: največ je Turkov — 40 %, takoj za njimi pa so Jugoslovani — 32,5 % ali po številu 1.277. Naši predstavniki so v razgovorih tudi ugotovili, da občina pozna te delavce in da skrbi za njihovo dobro počutje, kamor seveda sodi tudi povezovanje z njihovimi matičnimi domovinami.

GRADNJA OBJEKTOV S SREDSTVI DRUGEGA SAMOPRISPEVKA

Na torkovi seji je izvršni odbor Skupščine občine Jesenice med številnimi vprašanji obravnaval tudi poročilo gradbenega odbora o gradnji objektov s sredstvi drugega občinskega samoprispevka, ki bo 24. aprila predložen v obravnavo in sklepanje tudi zboru združenega dela skupščine občine.

Odbor v svojem poročilu navaja, da je bilo s 1. januarjem 1984 finančno in usklajevalno vodenje drugega samoprispevka prenešeno na Vzgojnoizobraževalni zavod Jesenice in temeljno organizacijo Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela.

Doslej so bili na Koroški Beli zgrajeni zaklonišče, ki je hkrati garderoba, kuhinja in jedilnica, ki je obenem tudi večnamenski prostor. Vsi ti prostori so že v uporabi pa tudi finančno zaključeni in kot naložba odjavljeni pri Službi družbenega knjigovodstva 14. februarja letos. Skupna vrednost naložbe v te objekte znaša 64.003.349,85 dinarjev. Ob tem poročevalci navajajo, da obratovno dovoljenje za zaklonišče še ni bilo izdano, ker še ni bil izdelan tlak in telefonski priključek. Ker se ta objekt priključuje na študijski cen-

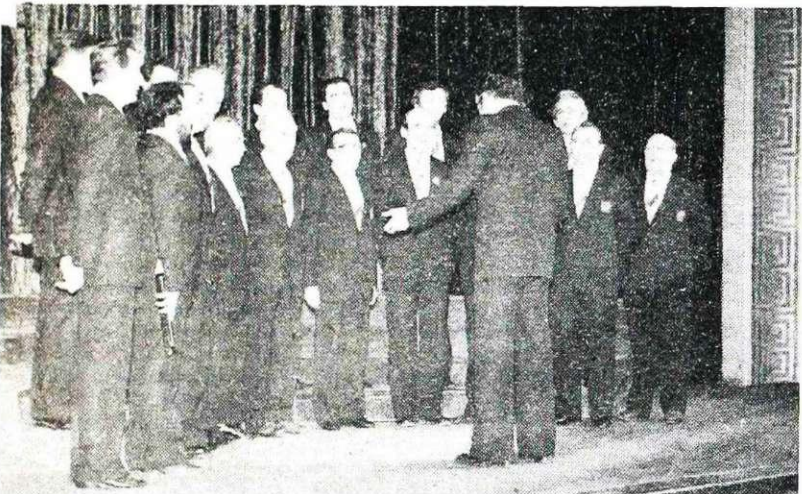
ter in zato ni bil gradbeno zaključen, morajo večnamenski prostor dodatno ogrevati s termoakumulacijskimi pečmi. V oziroma s to prvo etapo gradnje bodo, oziroma so že izvedena še naslednja dela:

- izdelana bo zapora večnamenskega prostora,
- zaprti bodo tudi celotno kuhinjo, za kar se je pokazala potreba med uporabo,
- v plinski postaji bo, oziroma je ta čas že nameščena talna obloga iz posebne pločevine,
- narejen je bil tudi tlak v zaklonišču in usklajene pomanjkljivosti v zvezi z novim predpisom,
- montiranje garderob.

Prijavljena je tudi že naslednja faza gradnje, to je študijski center, v predračunski vrednosti 48.354.000 din, za kar so zagotovljena tudi sredstva in že izdano gradbeno dovoljenje.

Za naslednjo fazo, gradnjo 14 učilnic, so pripravljene načrti. Zbirajo se dokumentacije za prijavo naložbe v predvideni vrednosti 60.000.000 din. Pri tem navajajo, da bi bila za prijavo naložbe potrebna polovica sredstev, to je 30.000.000 din, kar bo po predvideni dinamiki zbiranja samoprispevka zbrano šele v mesecu avgustu letos. Del učilnic se gradi vzporedno s študijskim centrom, zato, pravijo, fizična izvedba te faze ni nemogoča. Otvoritev študijskega centra in učilnic je predvidena za občinski praznik, 1. avgust letos. Po mrežnem programu sicer gradnja nekaj zaostaja, vendar izvajalec zagotavlja, da bo lahko objekt zaključen do navedenega datuma. Problem pa so finančna sredstva, ki morajo biti zagotovljena ob prijavi naložbe in zato si odbor prizadeva, da bi s premoščitvenimi krediti pravočasno zagotovil potrebna sredstva za nemoteno gradnjo. Iz samoprispevka pa bo možno do konca letošnjega leta pokriti vse kredite.

Doslej je bilo z drugim občinskim samoprispevkom zbrano 132.885.657,10 din, od tega je bilo porabljeno za vzgojnovarstveno enoto v Mojstrani 16.974.222 din, za prvo etapo gradnje na Koroški Beli 64.003.349,85 din, za gradnjo študijskega centra je izločenih 41.000.000 din, prostih sredstev za nadaljnjo gradnjo pa je 10.908.085,25 din.

Zbor pevskega društva Vintgar, ki ga vodi Alojz Vengar (foto B. Blenkuš)

PREGLEDALI SO DELO BORČEVSKÉ ORGANIZACIJE

Člani odbora ZB NOV krajevne skupnosti Staneta Bokala so imeli svojo letno skupščino v petek, 23. marca. Od 159 članov je bilo navzočih 65, odsotnost pa je opravičilo 39 članov. Predsednik Gabrijel Divjak, ki je poročal o delovanju organizacije v minulem letu, je povedal, da je delo potekalo predvsem v okviru treh komisij.

Zelo delavna je bila komisija za socialno zdravstveno vprašanje. Poskrbelo je, da je pet članov prejelo stalno podporo, devetim je bila dana enkratna podpora, dva pa so predlagali za klimatsko zdravljenje v Strunjanu. Komisija uspešno sodeluje z dispanzerjem za borce, 92 bolnih članov pa so obiskali na domu. Vsi člani so že dokaj ostareli, primarni dr. Primož Vidali, ki je bil tudi navzoč, pa je dejal, da bi vsem zelo koristilo klimatsko zdravljenje.

Odbor je pripravil ali sodeloval pri večjem številu akcij. To je bilo več pohodov po partizanskih poteh, kurjski smuk, balinarski turnir, kolesarski kros, tekmovalstvo v streljanju, piknik in komemoracija ob dnevu mrtvih. Skrbeli so, da sta bili ustrezno urejeni spominski obeležji Staneta Bokala in Ruperta Kirschnerja. O svojem delovanju je odbor stalno obveščal svoje člane.

Po dokaj obširni razpravi, predvsem o klimatskem zdravljenju in letošnjih akcijah, so sklenili, da se določi članarina v višini 100 din, da koordinacija pri SZDL poskrbi za sočasne obiske vseh, ki so v domu starostnikov dr. Franca Berglja, da se skupno za vse tri krajevne skupnosti na Plavžu pripravijo komemoracije za dan mrtvih, srečanje in slovesnost ob krajevnem prazniku, da se poizve, če je možno, da članom, ki sami plačajo penzijske storitve klimatskega zdravljenja, zdravstvene storitve plača zdravstveno zavarovanje.

Staneta Križnarja so izvolili za delegata v občinski odbor ZB NOV in podprli kandidaturu za predsednika. Na koncu so sprejeli sklep, da se pridružujejo mišljenju republiškega od-

bora ZB NOV, da naj jugoslovanska himna ostane takšna, kot je.

B. B.

OBVEZNOST BUSP DO STANOVALCEV IN STANARINA

V Železariji je bilo 29. marca v sestavku Dolžniki stanarin v občini med drugimi objavljeno tudi moje ime. Zato bi rad pojasnil naslednje:

V stanovanju nad menoj je prišlo do okvare na glavni odtočni vodovodni cevi in zato do zamakanja sten oziroma do uničenja ploščic v kopalnici in tapet v sobi, ker je odpadna voda pronicala skozi strop v moje stanovanje. To je bilo v začetku leta 1982. Delavci BUSP so takrat na mojo intervencijo okvaro popravili, toda ta se je, očitno zaradi slabo opravljenega dela, kaj kmalu zopet ponovila. Ponovno sem opozoril delavce BUSP. Po dolgem času si je dvočlanska komisija prišla ogledat okvaro, nakar več mesecev ni bilo nikogar. V tem času sem jih še dvakrat osebno opomnil. Obakrat so me odpravili, da je to velika okvara, da nimajo dovolj ljudi in naj zato še nekoliko počakamo.

Ker sem na popravilo še vedno čakal zaman, okvara pa je povzročala vedno več škodo in neprijetnosti, sem prenehal plačevati najemnino, saj menim, da so predvsem delavci BUSP zaradi svoje neažurnosti krivi za škodo, ki je nastala in za neprijetnosti, ki sem jih imel v zvezi s tem. Januarja letos so okvaro končno le odpravili. Od takrat dalje redno plačujem najemnino. Še vedno pa menim, da so mi dolžni povrniti oziroma odpraviti vsi škodo, ki je nastala zaradi njihove malomarnosti, šele

potem bom tudi jaz poravnal vse svoje obveznosti do njih.

Cepprav nisem zagovornik neplačevanja stanovanjske najemnine zaradi takšnih ali drugačnih razlogov, se pa tudi na noben način ne morem strinjati z enostranskim stališčem BUSP, ki mu je na eni strani, kakor kaže, le do denarja (saj ga razlogi za neplačevanje najemnine ne zanimajo), na drugi strani pa dopušča, da se povzroča škoda, ki je vsak dan večja in temu primerno so tudi stroški za popravilo z vsakim dnem višji. Na to očitno pri BUSP še nihče ni pomislil, kakor tudi ne na prepotrebna popravila.

Stanovalec in BUSP sta med seboj pogodbeno vezana. Po tej pogodbi imata vsak svoje pravice in dolžnosti. Če se ena stranka ne drži pogodbe, potem se je najbrž tudi drugi ni treba.

Zavedam se, da stanovanjsko podjetje dobiva denar za vzdrževanje stanovanj od najemnin in da neplačevanje le-teh zmanjšuje fond za te namene. Ko bi se tega zavedali tudi odgovorni tovariši na BUSP, bi prav gotovo bolj skrbeli za izpolnjevanje svojih obveznosti do strank.

Zlatko Simonič
Tavčarjeva 1b

7. APRIL — SVETOVNI DAN ZDRAVJA:
»OTROKOVO ZDRAVJE — JUTRIŠNJE BOGASTVO«

NEKAJ MISLI ŠOLSKEGA ZDRAVNIKA O ŠOLARJU

Ugotovitve pri šolskih sistematskih pregledih in vzroki za pogostne zdravstvene težave šolarjev potrjujejo potrebo po še boljši skrbi za zdravje šolskih otrok in mladine. Upoštevati moramo tudi naporne delovne dneve šolarjev, nezdravo — storilnostno — tekmovalstvo med njimi, prenatrpane razrede in slabe možnosti za rekreacijo — tako v šoli kot izven nje. Tudi starši in dom jim posvečajo premalo pozornosti.

Ob sistematičnih pregledih šolskih otrok in mladine ugotavljamo, da narašča število okvar čutil, govornih motenj in slabih drž. Več je neprimerno prehranjenih — s tem menimo debelost in pomanjkljivo prehranjenost. Več je otrok s slabim telesnim razvojem, slabokrvnosti kot neposrednega kazalca slabše prehranjenosti pa ne ugotavljamo.

S preventivnimi pregledi ne zajamemo vse problematike naših otrok. Pri vsakdanjem delu v ambulanti za bolne otroke ugotavljamo, da šolarji kar pogosto zbolevajo. Mladostnik se prav tako pogosto javlja v ordinaciji kot prvošolček, čeprav prevladuje mnenje, da je telesno zdrav in da zelo poredko potrebuje zdravniško pomoč.

Zaskrbnjuje visoko je število prehladnih bolezni in drugih akutnih okužb, nezdgov, bolezni prebavil, alergičnih pojavov, vedenjske in čustvene motenosti, glavobolov in bruhanja brez organskih znakov bolezni.

Vsiljuje se vtis, da je delovni dan šolarja in mladostnika tako naporen, da so odpovedali vsi tisti mehanizmi, ki omogočajo prilagajanje na vsakdanje napore. Delovni dan našega šolarja in mladostnika namreč traja po deset in več ur. Ves ta čas preživita v šoli, navadno v razredu, saj prostorov za duhovno in telesno rekreacijo ni na voljo.

V najboljšem primeru zaužije otrok v tem času po dva obroka hrane, srednješolček navadno še tega ne. Šolska prehrana je kalorično še zadovoljiva, vendar se njena sestava slabša. Manjkajo zaščitne sestavine, kot so vitamini in rudnine — se pravi sveže sadje in zelenjava ter mleko in mlečni izdelki.

Šolarji so pahnjeni v nezdravo storilnostno tekmovalstvo, saj je ves čas šolanja prisotno vprašanje, kam se bodo usmerili. Preobremenjeni s šolskimi obveznostmi ne najdejo časa za rekreacijo na svežem zraku. Tudi v športu vlada nezdrava tekmovalna mrzliza. Nobenega športa ni mogoče več gojiti le sebi v veselje, ne da bi takoj grozila ta ali ona »selekcija«.

Šola — razpeta med programe in normative — izgublja svojo vzgojno funkcijo. Zaradi varčevalnih ukrepov se manjša število oddelkov na račun njihove večje zasedenosti. Razredi so prenatrpani, kar pogosto širjenje infekcij. Težko je najti čas za prezračevanje učilnic, za popraviljanje slabe držbe ob šolskem delu. Ure tedenske vzgoje bi morali razporejati tako, da bi res služile namenu — tudi sprostitvi, ne samo pridobivanju telesnih spretnosti!

Prostega časa takorekoč ni. Ko se družina pozno popoldne zbere doma, so starši in otroci utrujeni in lačni, takrat ni priložnosti za razvijanje lepih medsebojnih odnosov, toliko stvari je treba še postoriti za naslednji dan. Z otrokom se pogovarjajo samo še o tem, kako je bilo v šoli, kakšne ocene je dobil, morda preverijo znanje za naslednji dan in poskrbijo še za njegovo obleko in prehrano. Resne in daljše razgovore navadno odlagajo za konec tedna, otrok pa ne more čakati — njegov čas je danes. Bolj kot vse drugo potrebuje občutek, da je sprejet, da je naš, potrebuje naš čas! Pripravljen je storiti marsikaj, da bi si priboril tisto, kar mu pripada; od nedolžnih trebušnih krčev, da bi mu mamica posvetila malo več pozornosti, da opijanja, zauživanja tablet in drugih, še manj sprejemljivih dejanj. V svoji potrebi po človeški bližini išče prežgodnje spolne stike, ki se pogosto končujejo z nosečnostjo in splavom.

Mladostnik, razdvojen v iskanju lastnega jaza, potrebuje trden dom in veliko razumevanje družbe. Pri tem mu lahko šolski zdravstveni delavci veliko pomagamo — z naklonenostjo in ljubeznivim razumevanjem še bolj kot samo z zdravstvenimi ukrepi.

Marjana Šalehar

KORISTNO IN PRIJETNO SREČANJE

Društvo za pomoč prizadetim Jesenice je v mesecu marcu materam duševno in telesno prizadetih otrok v jeseniški občini pripravilo kratko srečanje v prostorih hotela Pošta na Jesenicah.

Namen srečanja je bil predvsem združiti prijetno s koristnim. Mamice so cicipani iz VVO Jesenice, učenci OŠ Polde Stražišar in dijaki CSUI Jesenice pripravili kratek kulturni program in jih obdarili z ličnimi izdelki. Matere pa so se podrobneje seznanile z načinom uveljavljanja pravic iz novega zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih odraslih oseb. O zakonu je spregovorila direktorica Centra za socialno delo Jesenice Ivanka Hudovernik. Srečanje je minilo v prijetnem vzdušju, matere so za trenutke povabile na vsakdanje težave in sproščeno pokramljale med seboj.

Društvo je s tem srečanjem realiziralo svoj delovni načrt za prvo trome-sečje.

Vsem, ki so pomagali organizirati srečanje, izdelali darilca, nastopajočim in osebju hotela Pošta se izvršni odbor društva iskreno zahvaljuje.

ZA ULTRAZVOČNO RENTGENSKO APARATURO ŠO DAROVALI

V mesecu marcu so za plačilo ULTRAZVOČNE RENTGENSKE APARATURE v jeseniški bolnici darovali:

- osnovna organizacija sindikata UO SOB Jesenice — namesto obdaritve za 8. marec — 3.000 din,
- ing. MIROSLAV NIKOLIČ, Jesenice, Titova 85 — namesto cvetja umrlemu Ranku Ručigaju — 1.000 din,
- DSSS SZ VERIGA LESCE — namesto venca na grob pokojni mami delavca Staneta Brudarja — 2.000 din,
- JANEZ KRUSIČ, Rodine 42, Žirovnica — namesto cvetja za pokojnim Jožetom Žvabom z Jesenic, Čopova 3 — 1.500 din,
- združena sredstva SSP ŽJ — OO KSI — namesto daril ženam ob prazniku 8. marcu — 20.000 din.

Skupni znesek zbranega denarja znaša 261.945 dinarjev.

Delavci Splošne bolnice Jesenice in uredništvo Železarije se zahvaljujemo za prispevke!

Pridružite se tudi vi in prispevek namesto vencev in cvetja na grob pokojnim ali namesto drugih volil, čestitk in podobno, nakažite na žiro račun: SPLOŠNA BOLNICA JESENICE, št. 51530-603-31205 z navedbo: »namesto venca za tega in tega ... darila in podobno.«

NOVOSTI NA POLICAH JESENIŠKE KNJIŽNICE

Spet so minili trije meseci, odkar sem napisal zadnji tak pregled. Ko sem si iz inventarne knjige izpisal naslove, sem bil kar malce presenečen nad skromno boro. V tem času je prišlo kar precej novih knjig, vendar je med njimi zelo malo leposlovja za odrasle — če kajpak izvemem ponatise in v heko vezane knjižice iz zbirke Krimi in Lara, ki jih v te seznane ne bom več vključeval. Pač pa bom tokrat izjemoma navedel nekaj ponatisov, saj gre za knjige, ki smo jih imeli doslej premalo in jih je bilo težko dobiti: **Materne in hčere** Evana Hunterja, **Pesem ptic trnovk** avstralske pisateljice Colleen McCullough in roman **Onkraj polnoči** Sidneya Sheldona. Tudi Klabundova **Borgia** je nekoč že izšla v slovensčini, vendar ta knjiga za razliko od prej navedenih zares ni uspešnica.

Zelo malo je bilo novih uspešnic, se pravi, kot jim zdaj nekateri pravijo, »bralnih« knjig. Roman **Bes angelov** je, če se ne motim, izšel že ob koncu prejšnjega leta. Nova je torej le **Skrivna ženska** Victorije Holt. Čeprav kaže, da bomo imeli letos več denarja za knjige kot prejšnja leta — precej bomo dobili od republiške kulturne skupnosti — pa je jasno, da knjig, kot je omenjena **Skrivna ženska**, ne bomo mogli kupiti dovolj, tudi če bi imeli še več sredstev. (KS Slovenije seveda daje sredstva samo za določene izdaje.). Katero izmed

najnovejših knjig bi torej lahko še označili kot »bralno«? Morda **Velikane zemlje**, knjigo ameriško-norveškega avtorja O. E. Rölvaaga, ki je pravzaprav nekakšen vestern? No, v času, ko to pišem, smo prejeli še eno lahko in verjetno zelo privlačno knjigo: roman **Nihče ni rad sam** avtorice Edith Krantz.

Plavajoči otok J. Verna je kajpak predvsem mladinski roman, vendar ga imamo tudi v oddelku za odrasle med pustolovskimi romani.

Zgodilo pa se je nekaj nepričakovanega, namreč, v tem obdobju izvirne slovenske knjige številčno daleč prekašajo prevode. Danila Cedinika **Sledovi ptic** so izšli v zbirki Domače in tuje gore, gre pa za pravo leposlovje, za zgodbe, katerih snov je kajpak alpinizem in ljubezen do gorske narave. Toneta Glavana **Pomladna jesen** je bržkone prava sodobna ljudska povest, podobno bo veljalo tudi za roman koroškega rojaka — sicer pesnika — Valentina Polanskega **Bratovska jesen**, za **Zemljo** Vinka Trinkausa in za zbirko partizanskih povesti Janeza Vipotnika **Oj ta mlinar**. Manj »ljudska« je bržkone nova Zidarjeva knjiga (*Dve postelji*), da ne govorimo o zbirkah krajše proze izpod peresa mlajših avtorjev: o **Pregradah** Vladimirja Kovačiča in o **Pojčnem orehu** Ivanke Hergold.

Prevedene poezije skorajda ni bilo, če izvemam izbrano delo enega

izmed začetnikov moderne evropske poezije Arthurja Rimbauda, ki je izšlo v zbirki Kondor. Izšla je tudi zbirka avstrijskega pesnika Hermann Kupriana (*Osat in mesec*).

Za konec bom naštel še novo izvirno poezijo. Najnovejša knjiga pesmi Neže Maurer ima naslov **Tej poti se reče želja**. Avtorja **Pesmi in žalik pesmi** (Gustav Januš in Maj Haderlap) sta koroška rojaka. Jeseniška delavska univerza (ki si je s svojo založniško dejavnostjo prislužila nekaj posmehljivih pripomb profesorja E. Torkarja, je izdala zbirko Tomaža Iskre z naslovom **Čarovnik, knjižnica v Ilirski Bistrici** pa ponatis **Bleščočih prevar** že umrle domače pesnice Makse Samse. Pravo nasprotje tej preprosti in zavzeti čitalniški poeziji pa so kajpak **Palimpsesti** Nika Grafenauerja. Domnevam, da je tistih, ki jih zanimajo moderna pesniška iskanja, čedalje več — tako kot je čedalje manj tistih, ki producirajo tako poezijo. Vsekakor bo drugih vedno preveč, prvih vedno premalo. Palimpsesti pa so nastajali v srednjem veku, v času, ko je začelo primanjkovati pergamenta. Iznajdljivi samostanski pisarji so se znašli tako, da so izbrisali stare, večsah edinstvene tekste, da so lahko na novo uporabili pergament: ta razlaga vsebuje morda nekaj namigov za razumevanje Grafenauerjevih pesmi, — ali pa vsaj za razumevanje navedenega naslova. Marko Hudnik

EDINSTVEN USTVARJALEC MINIATURNIH LESOREZOV IN ODLIČEN SLIKAR IN GRAFIK

Za KAROLJA ANDRUŠKA iz Sente so zapisali, da je edinstven ustvarjalec miniaturnih lesorezov in odlični slikar in grafik. Pregledno razstavo njegovih stvaritev bodo odprli jutri ob 18. uri v razstavnem salonu DOLIK na Jesenicah s krajšim glasbenim recitalom, ki ga bo izvajal trobentar Franci RICHTER ob spremljavi pianistke Beti Demšar.

Karolj Andruško je znan širom Evrope kot grafik. Rojen je bil leta 1915 v revni delavski družini v Senti v Bački ob Tisi. Tiskarskega poklica se je izučil v svojem rodnem mestu, ki je bilo od leta 1916 svobodno mesto. Pri graviranju črk in okrasnih predmetov v tiskarni se je spoznal z linorezom in lesorezom in tako se je začela tudi njegova likovno ustvarjalna pot.

Karolj Andruško je izjemno uspešen ustvarjalec, slikar — grafik, z izredno širokimi umetniškimi možnostmi. Ukvarja se z malo in veliko grafiko, sliko v olju, dela pasteje in akvarele. Izredne uspehe je predvsem dosegel pri umetniški obdelavi male grafike in exlibrisa. Svojo izra-

zito izraženo grafiko najprej vrezuje v linorez in kasneje v les. Njegovi miniaturni lesorezi so prav gotovo edinstveni v svetu. Doslej je ustvaril okrog 9000 grafik. Naj ob tem omenimo, da je umetnik 82 svojih slik, med temi 64 olj, poklonil prvi krajevni skupnosti v Temernici.

Kot njegovo posebnost moramo poudariti oblikovanje 140 knjižic z miniaturnimi lesorezi, od tega se jih okrog dvajset nanaša na Slovenijo z naslovi: Slovenija, Exlibris kongres Bled, Bohinj, Ljubljana, Kamnik, Kras, Brkini, Podkoren, Kranjska gora, Jesenice — Vintgar, Planica — Tamar, itd.

Slikar je za svojo ustvarjalnost prejel več priznanj, med drugim nagrado Vojvodine ISKRA KULTURE, prvo nagrado časopisa Politika za miniaturne knjižice, nagrado na razstavi ob 750-letnici Kamnika in druge.

Doslej je umetnik sodeloval na več kot 300 razstavah, med temi je imel več kot polovico samostojnih. Poleg v številnih krajih Jugoslavije je razstavljal še na Madžarskem, v Romuniji, Sovjetski zvezi, Poljski, Danski, Avstriji, Italiji, Portugalski, Švici, Franciji, Belgiji, Južni Afriki, Japonski in Nemčiji.

V jeseniškem salonu se bo predstavil z oljnimi slikami, monotipijami, akvareli, velikimi linorezi, z malo grafiko in exlibrisi, ročno koloriranim linorezom in s primeri malih knjižic oziroma miniaturnih lesorezov. Njegova razstava bo prav gotovo poslastica za ljubitelje likovne umetnosti, še prav posebno pa bo zanimiva za učence šol, saj se bodo na razstavi lahko seznanili s številnimi likovnimi tehnikami.

Razstava bo na Jesenicah odprta do vključno 18. aprila vsak dan, razen nedelj in praznikov in sobote popoldan, od 9. do 11. ure in od 16. do 18. ure.

NAPREDEK TUDI PRI ODRASLIH ZBORIH

S srečanjem odraslih pevskih zborov jeseniške občine, ki je bilo v petek, 30. marca, v dvorani amaterskega gledališča Tone Čufar na Jesenicah, je Zveza kulturnih organizacij Jesenice zaključila pregled zborovske dejavnosti v občini. Vključno s šolskimi zbori, ki so se predstavili na srečanju MLADINA POJE '84 (23. marca), v občini poje čez šeststo pevk in pevcev.

Srečanje je otvoril in pozdravil nastopajoče ter polno dvorano ljubiteljev zborovskega petja predsednik Zveze kulturnih organizacij Jesenice JOŽA VARL. Poudaril je pomen letnih srečanj kot pregleda dosežkov zborovske kulture v občini.

Na srečanju so nastopili: moški oktet DPD Svoboda France Prešeren Žirovnica-Breznica, vodja MARJAN JEMEC, ženski pevski zbor DU Javornik-Koroška Bela, zborovodkinja BREDA PRAŠNIKAR, moški pevski zbor pevskega društva Vintgar Blejska Dobrava, zborovodja ALOJZ VENGAR, moški pevski zbor DU Jesenice, zborovodkinja MIRA MESARIČ, moški pevski zbor Marjan Vodopivec Kranjska gora, zborovodja DANE ŠKERELJ, mešani pevski zbor Blaž Arnič, DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, zborovodja ROMAN RAVNIC in ženski pevski zbor Milko Škoberne DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, zborovodja ANTON CIMPERMAN. Vsak zbor se je predstavil s po tremi pesmimi domačih skladateljev: J. Gallusa, J. Gregorja, E. Gašperšiča, M. Tomca, E. Adamiča, P. Šivica, J. Flajšmana, J. Leskovarja, P. Kernjaka, D. Bučarja, Z. Prelovca, G. Kreka, F. Gerbiča, R. Petroviča, J. Ježa, L. Bošnjakoviča, M. Kogojca in M. Gabrijelčiča.

Nastopi odraslih zborov so pokazali ogromno prizadevanje pevk in pevcev, ki poleg rednih zaposlitev, domačih obveznosti, šolanja in študija, žrtvujejo mnogo ur svojega prostega časa za to, da ohranijo in in razvijajo lepo slovensko narodno, borbeno in umetno pesem, kakor tudi pesmi drugih naših narodov in narodnosti. Srečanje je nudilo lep pregled stanja in zmogljivosti odraslih pevskih zborov v občini.

Pokazalo je različne izvajalske dosežke, odlike in pomanjkljivosti. Slednje niso tako velike, da jih postopoma in s še bolj vztrajnim delom ne bi mogli odpraviti. Najbolj pereč in vedno poudarjani in ponavljani problem pa je okrepitev zborov z mlajšimi pevskimi in pevci. Okrepitev bi bila posebno zaželena pri ženskem zboru DU Javornik-Koroška Bela, moškem zboru DU Jesenice in moškem zboru Marjan Vodopivec Kranjska gora. Prepevanje je pokazalo, da tudi pevci amaterji z veliko volje do zborovskega petja in pod dobrim strokovnim vodstvom, čeprav ob slabih prostorskih, časovnih pogojih in vrsti drugih problemov, ki spremljajo njihovo delo, lahko dosežejo kvalitetne rezultate. Srečanje zborov, tako po številu kot kvaliteti, posebno pa po programski usmeritvi — izbiri skladb, upravičeno štejem med uspešnejše in priljubljene množične zborovske manifestacije. Razveseljivo je, da zbori vedno znova potrjujejo in izboljšujejo umetniško raven. S številčno in glasovno okrepitvijo pa bi morali poskusiti narediti še več.

SREČANJE Z NAŠIMI ZBORI nima tekmovalnega pomena. Toda tako kot že nekaj prejšnjih let je nastope zborov spremljala strokovna komisija, ki so jo tokrat sestavljali: Franc Demšar iz Ljubljane, Marko Studen iz Kranja in Franjo Ropret iz Jesenice. Po končanem srečanju se je komisija sestala z zborovodji in predsedniki zborov in ocenila letošnje srečanje. Komisija je pri oceni upoštevala različne pogoje dela in sestavo zborov, ker se postavlja vprašanje, ali se na področju ljubiteljskega petja glede na vse to da objektivno presojeti dosežene rezultate. V ljubiteljski kulturni dejavnosti verjetno ni mogoče in najbrž sploh ni potrebno na »kg« in »metre« meriti doseženih rezultatov, ker bi bilo že

tako poskušanje v bistvu nekulturno dejanje. Tako je tudi razmišljala komisija, preden se je sestala z zborovodji.

Splošna ocena komisije je bila, da so vsi zbori dobro pripravili na srečanje, da so zelo prizadevno študirali skladbe, ki so jih peli, da je bila izbira skladb pravilna, podrejena glasovnim in tehničnim zmogljivostim zborov. Posebno je treba poudariti napredek pri izbiri literature, ker so vsi zbori osvežili svoje programe z novimi in novejšimi skladbami.

Na posvetu z zborovodji je bilo poudarjeno, da mora vsakoletno srečanje z zbori resnično pomeniti pregled napredka posameznega zbora in zato se zbori morajo predstaviti s takimi pesmimi, s katerimi lahko pokažejo največ, kar zmorejo. Seveda izbrane pesmi ne bi smele biti prelahke, ker se ob njih zbori ne bi ničesar novega naučili, niti pretežke, ker jih pevci ne bi zmogli.

Komisija je na podlagi zelo zanimivih in koristnih strokovnih razgovorov z zborovodji menila, da je na srečanju največ kvalitetnega in umetniškega prepevanja prikazal ženski pevski zbor Milko Škoberne. Zato naj bi predstavljali jeseniško občino na področnem srečanju odraslih pevskih zborov Gorenjske, ki bo letos 6. aprila v Kamniku. Po zelo koristni in tovariški razpravi o mnenju komisije, v kateri so sodelovali vsi zborovodje in nekateri predstavniki zborov in ZKO Jesenice, so sklenili, da zaradi prevelike angažiranosti ženskega pevskega zbora Milko Škoberne v pripravah za nastope doma in drugod in ker je ta zbor že večkrat predstavljal občino na področnih srečanjih, jeseniško občino na srečanju pevskih zborov v Kamniku zastopa mešani pevski zbor Blaž Arnič pod vodstvom Romana Ravniča, ker je tudi nastop tega zbora na srečanju komisija ocenila zelo pozitivno.

Ko že omenjamo ocene, ki jih je izrekla komisija, je potrebno posebno poudariti viden napredek ženskega zbora DU Javornik in moškega zbora Vintgar Blejska Dobrava, ki ju vodita Breda Prašnikar in Alojz Vengar. Oba zbora delata v zelo neugodnih prostorskih pogojih.

Vsi zborovodje zaslužijo pohvalo za požrtvovalno in dobro delo pri ohranjanju narodne, borbene in umetne pesmi, predvsem pa za nadaljevanje tradicije zborovskega petja v jeseniški občini in kvaliteten dvig zelo priljubljene zborovske dejavnosti. Trenutni »aktiv« zborovodij v občini nam je tudi zagotovilo da še boljše uspehe naših zborov. Dokler bomo imeli na čelu naših zborov tako imenitne zborovodje, kot je dekan-profesor Akademije za glasbo v Ljubljani DANE ŠKERELJ, prizadevne, kvalificirane in sposobne zborovodje in pedagoge CIMPERMANA, MESARIČEVO, RAVNICA in JEMCA ter v svojem izpolnjevanju in delu požrtvovalna PRAŠNIKARJEVO in VENGARJA, se nam za nadaljevanje lepih zborovskih tradicij ni treba bati, še posebno, ker se tudi na naših solah uveljavljajo novi in mladi zborovodje.

Ob robu tudi letošnjega srečanja z našimi zbori pa moramo napisati, da bi nastop skoraj 150 pevk in pevcev iz občine moral biti deležen večje pozornosti najbolj odgovornih družbenopolitičnih, družbenih in drugih delavcev občine, ki jih tudi tokrat razen ene izjeme, kot velikokrat doslej, nismo videli v dvorani. Zanesljivo bi taki »zamučniki« imeli veliko DRUŽBENE in OSEBNE koristi, če bi se od časa do časa udeležili kakšne kulturne manifestacije in »počastili« s svojo prisotnostjo občanepevce, ki žrtvujejo veliko prostega časa za dvig kulturnega življenja v občini, ali pa videli »pri delu« dekana glasbene akademije, ki z vsem svojim žarom, znanjem in nazivom skladatelja, dekana, profesorja pomaga »navadnim« pevcem iz Kranjske gore.

Koncertne točke je uspešno povezovala simpatična MOJCA STRGAR, ki je obenem zborovodjem in zborom izročala spominska darila in cvetje.

Franjo Ropret

Dopisujte

PROGRAMSKO VOLILNA KONFERENCA ZKO JESENICE

Delegati kulturnih društev in organizacij jeseniške občine se bodo danes ob 17. uri v spodnjem salonu restavracije Kazina sestali na programsko volilni konferenci Zveze kulturnih organizacij Jesenice. Na konferenci bodo pregledali in ocenili opravljeno delo ljubiteljske kulture v občini v lanskem letu in sklepali o predlogu programa in finančnega načrta zveze za letošnje leto.

Iz gradiva, ki so ga delegati prejeli za sejo, je razvidno, da so kulturna društva in organizacije, ki so povezane v Zvezi kulturnih organizacij, v lanskem letu izvedle 825 različnih kulturnih, izobraževalnih in drugih prireditvev in akcij, s čimer so vidno presegle svoje programske obveznosti. V lanskem letu je zveza za delo društev in organizacij, za strokovne in organizacijske kadre, dejavnost organov zveze, občinska, področna in regijska srečanja, sodelovanje s Slovenci v zamejstvu in s pobratenimi občinami, vključno za prireditve, ki jih je organizirala zveza in s sredstvi za vzdrževanje in najemnine za kulturne prostore, prejela 2.974.476 din. V sredstva in številu prireditvev pa ni vključeno amatersko gledališče Tone Čufar, ki izkazuje svoje delo pri Kulturni skupnosti Jesenice, od katere tudi neposredno prejema sredstva za svoje delo. Če pa bi v navedeno število vključili še predstave oziroma prireditve gledališča, ki so prav tako izvršene ljubiteljsko, potem je bera ljubiteljske kulture v občini še precej večja.

V lanskem letu so bili doseženi tudi nekateri organizacijski in vsebinski — kvalitetni premiki. V vseh osnovnih solah so bila ustanovljena šolska kulturna društva, pevsko društvo, ki je povezovalo ženski pevski zbor Milko Škoberne, mešani pevski zbor Blaž Arnič in ženski vokalni oktet, pa se je v celoti vključilo v DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice. Kvalitetni napredek je bil, poleg amaterskega gledališča Tone Čufar, dosežen na področju zborovskega petja, predvsem pa pri mladih zborih, ki delujejo v solah in na likovno ustvar-

jalnem in likovno razstavnem področju, k čemur je dodal »krono« nov razstavljeni salon DOLIK. V občini se oživlja tudi lutkarstvo, medtem ko se nove oblike in vsebine dela v društvi in organizacijah bolj počasi uveljavljajo, razen nekaterih izjem v šolskih kulturnih društvih, ki so vsa vključena v zvezo.

Društva, organizacije in zveza v letošnjem letu načrtujejo približno toliko prireditvev in akcij, kot so jih imeli v lanskem letu, za kar jim je Kulturna skupnost namenila 3.727.000 din ali 26 % več kot lansko leto, čeprav ima zveza s svojimi članicami nekaj povsem novih, dodatnih dejavnosti in čeprav se je število članic povečalo. To je kar 1.260.737 din manj, kot je znašal plan zveze, ki je vključeval tudi minimalna sredstva za vzdrževanje kulturnih domov in prostorov, oziroma najemnine zanje. Zveza bo s svojimi članicami morala skrajno varčevati pri svojem delu in s prizadevanji za povečanje obiska na svojih prireditvah ter z dodatnim združevanjem sredstev zagotoviti, da program in ljubiteljske aktivnosti v občini, v katere je vključenih okrog 2.500 aktivnih članov, med temi več kot polovica mladih, ne bodo občutneje prizadete, čeprav se nekaterim fiksnim stroškom in podražitvam najbrž ne bodo mogli izogniti.

Glede na to, da je organom zveze pretekel dveletni mandat in da ugotavljajo, da je večina članov dobro delala in da ima še možnost dveletnega mandata, bodo delegatom na konferenci predlagali le manjše kadrovske dopolnitve.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV JAVORNIK-KOROŠKA BELA NADALJUJE Z DELOM

Z občinim zborom društva upokojencev Javornik-Koroška Bela v soboto, 25. februarja, je izvršni odbor zaključil svoj štiriletni mandat. Na občnem zboru so poročali o delu v preteklem obdobju in izvolili nov izvršni in nadzorni odbor.

Povabilu na občni zbor se je odzvalo okrog 130 članov in nekaj povabljenih gostov. Z zanimanjem so poslušali poročila predsednika, tajnika, blagajnika in predsednika nadzornega odbora. Lahko so se prepričali, da je bilo delo odbornikov dobro prav pri vseh dejavnostih, od gospodarske in kulturne, do socialne in tudi finančne. Dobro finančno stanje je prav posebno razveselilo člane, zato ni bilo kritičnih pripomb. Ugotovili so, da je postal dom društva v zadnjih letih bolj urejen, da nudi članom gostoljubje in toplino, pa tudi kulturno razvedrilo. Člani so izrazili hvaležnost dosedanjim odbornikom ter predsedniku Stanetu Torkarju. Po razrešnici so bile volitve v nov odbor. Izbranih je bilo 13 članov novega odbora.

Že nekaj dni po izvolitvi so se izvoljeni odborniki na konstituantni seji dogovorili, kako si bodo razdelili posamezne dolžnosti. Delo predsednika je prevzel Jaka Svetina, nadzorni odbor pa bo vodil Anton Mrak. Člani novega odbora imajo voljo za vestno opravljanje dela in tako želijo upravičiti zaupanje članstva. Delo ne bo lahko, saj šteje društvo že skoraj tisoč članov, zato ne bo lahko povezovali in upoštevati interese prav vseh. Do sedaj je veljalo naše društvo za zelo delavno, morda celo najbolj delavno v jeseniški občini. Novi odbor želi, da bi bilo tako še naprej.

Na konstituantni seji smo določili obveznosti posameznih odbornikov. Vsak ima za svojo dejavnost več pomočnikov med člani.

Sedanje dejavnosti društva so:

- moški pevski zbor,
- ženski pevski zbor,
- folklorna skupina upokojencev,
- folklorna skupina otrok od osmega do desetega leta,
- ženski krožek ročnih del,
- šahovska sekcija,
- športniki: strelci, balinarji, kegljači.

Posebna skupina se ukvarja z organizacijo izletov, druga pa skrbi za proslave, prireditve in piknike.

Zelo delavni morajo biti tisti, ki imajo na skrbi socialne probleme upokojencev — članov društva. Prisotna mora biti skrb za nepokretne invalide, ki jim društvo omogoči brezplačno letovanje v počitniškem domu slovenskih upokojencev v Izoli. Že dve jeseni zapored so bili deležni pomoči tudi tisti člani društva, ki živijo z zelo nizko pokojnino. Dobili so nekaj sredstev za nakup ozimnice. Želimo, da bi z dobrim gospodarjenjem lahko še naprej razporejali sredstva društva tako, da bodo imeli korist tisti, ki so najbolj potrebni pomoči.

Potrebno je, da člani podpirajo odbornike pri njihovih prizadevanjih, da bo v društvu enotnost, da sodelujejo v raznih akcijah, skratka, da se čutijo povezane kot generacija starejših krajanov — upokojencev, ki se želi biti aktivna in koristna.

Takoj po konstituantni seji se je novi odbor marljivo lotil dela. V soboto, 3. marca, je bil članski sestanek,

na katerem so bili člani seznanjeni z načrti za delo. Sledila je dobro organizirana pustna zabava na pustno nedeljo in torek. V soboto, 10. marca, je bila kratka kulturna prireditev in skromna pogostitev žena — članic društva in žena članic društva invalidov.

Vse zabavne prireditve so bile prijetne. Ob pustni so se člani zabavali ob ogledovanju in ocenjevanju mask. Prvi dve in zadnja so bile tudi nagrajene. Ob praznovanju mednarodnega dneva ženske je imel slavnostni govor predsednik, nastopala sta pa oba pevka zbora in otroška folklorna skupina, ki jo uspešno vodita Cilka in Gabrijel Peternelj. Povabljene žene so bile zelo zadovoljne. Bilo jih je prek 200. Izjavljale so, da za njihov praznični dan še nikoli ni bilo tako prijetno. Postrežbo so oskrbele žene, članice krožka za ročna dela.

V času od 1. do 11. marca so članice krožka pripravile razstavo svojih izdelkov v počitniškem domu slovenskih upokojencev v Izoli. Tako so lahko seznanile z delom našega društva tudi druga društva. Žene, ki so bile v tistih dneh na dopustu v Izoli, so se zelo zanimale za delo krožka in vsega društva. Ugajalo jim je in so izjavljale, da nas bodo skušale posnemati. Razstava je zbudila pozornost tudi v Izoli in okolici. Vsekakor je bila to koristna akcija. Z nekaterimi svojimi izdelki je na razstavi sodelovala tudi sekcija za družbenopolitično aktivnost žena s Plavža.

Menimo, da je prav, če pripravljamo za člane prireditve za razvedrilo ob nedeljah popoldne. Srečanja z ve-

selimi godci ter prijetnimi ljudmi so starejši generaciji koristna in potrebna za ohranjanje dobrega počutja in zadovoljstva. Morda se zna naša »starejša mladina« še bolj zabavati kot prava mladina.

Pravimo, da kdor obstane, že nakupe, zato ima naše društvo načrte za prihodnje delo:

Moški pevski zbor društva uspešno deluje že prek dvajset let. Toda žal se zbor ni sprosti pomlajeval, tako da je postal tako maloštevilčen, da ne more več uspešno nastopati. Vemo, da je med člani društva in tudi »kandidati za članstvo pri DU« mnogo dobrih pevcev, ki ne pojejo v nobenem zboru. Prav bi bilo, da bi se odločili in se vključili v pevski zbor društva.

Ženski pevski zbor je po času obstoja še mlad. Pod vodstvom mlade in prizadavne pevovodkinje Brede Prašnikar dosega že prav lepe uspehe. Želimo, da bi pevke, ki predstavljajo kar enovit — povezan kolektiv, še naprej vztrajale pri svojih naporih in s svojimi lepimi glasovi razveseljevale vse, ki jih radi poslušajo.

Več pozornosti želimo v bodoče posvetiti zabavi in športni dejavnosti. Ne smemo dovoliti, da bi nam udje »zarjaveli«. V gibanju na svežem zraku, na sprehodih, izletih in balinanju želimo ohranjati svoje zdravje in dobro počutje.

Že od začetka januarja prihajajo člani v pisarno društva, da poravnajo svoje članke obveznosti za leto 1984. Pri Zvezi društev upokojencev v Ljubljani želijo, da bi vsi člani plačali članarino in prispevek za vzajemno samopomoč do konca marca. Prosimo vse, ki še niso plačali, da to opravijo v začetku aprila. Delovni čas v pisarni je vsak torek od 9. do 12. ure.

Jana Svetina

JESENIŠKI INVALIDI V ZDRAVILIŠČU LENDAVA

Z Jesenic smo odšli 25. marca s prvim avtobusom ob 5. uri. V Ljubljani smo presedli v avtobus, ki pelje proti Lendavi, kamor smo prispeli že ob 12. uri. V hotelu Lipa, ki je lepa in moderna stavba s termalno vodo od 35 do 36 stop. C, so nas prijazno sprejeli in nas namestili v lepe sobe.

Hotel je nekoliko odmaknjen od mesta, sredi zelenih gričev. Lendava je čisto mesto. Hiše so lepe, z lepo urejenimi vrtovi. Ljudje so prijazni in gostoljubni, sicer pa večinoma govorijo madžarsko, saj mesto meji na sosednjo Madžarsko. Spoznali smo kraje in ljudi, ki jih je naš priljubljeni pisatelj Miško Kranjec tako lepo opisal v svojih knjigah: Povest o dobrih ljudeh, Strici so mi povedali in drugih.

Osebe v hotelu je bilo zelo ustrezljivo in pozorno do nas. Hrana je bila prvovrstna in izbrana. Preskrbljeno je bilo tudi za kratke izlete v okolico. Nas starejše je navdušil izlet na grad, kjer je muzej in je bila razstava slik.

Odšli smo tudi do cerkvice sveta Trojica, kjer je sarkofag s mumijo legendarnega junaka, kapetana, ki je branil Lendavčane pred Turki. Mumijo so ohranili do današnjih dni. Na obrazu se vidijo sledovi muk, ki jih je prestajal, ko so ga konji pošteptali.

Nazadnje smo se ustavili v zidanci, kjer smo ob domačem kruhu, zaseki in ocvirkih, čebuli in pristnem domačem vinu pozabili na naše težave in se veselili in dobre volje vrnili v hotel.

Imeli smo srečo, da smo preživeli teh sedem dni v lepem vremenu in se polni lepih vtisov vrnili na Gorenjsko.

Kristina Frumen

NOSILI SMO KURIRČKOVO POŠTO

Letošnja kurirčkova pošta je potekala pod geslom JAMNIK-JAVKA. Pionirji — kurirji smo jo nosili po znanih partizanskih poteh, mimo spomenikov in obeležij. Spremljali so nas tovariši — nekdanji borci in nam pripovedovali dogodke iz vojnih let.

V jeseniški občini smo imeli kurirčkovo torbico le nekaj dni, in sicer od 29. marca, ko smo jo sprejeli od kurirjev iz Lesc, do 3. aprila, ko smo jo oddali pionirjem v Podbrdu.

Na osnovni šoli Karavanških kurirjev NOB Koroška Bela smo jo sprejeli v četrtek, 29. marca, od žirovniških pionirjev, pri Milovanovičevem spomeniku v Završnici. Varno smo jo prinesli v šolo, kjer smo priredili miting s kulturnim programom. Sprejema kurirčkove pošte in mitinga so se udeležili tudi borci NOV in drugi predstavniki družbenopolitičnih organizacij iz naše kra-

jevnje skupnosti.

Še isti dan pa smo torbico oddali kurirjem OŠ Jeseniško-bohinjskega odreda v Kranjski gori.

Počutili smo se kot pravi mladi kurirji, ki so med NOB prenašali partizansko pošto. Vživel smo se v njihovo delo in občutili velik pomen partizanskih kurirjev in njihovo odgovornost in nevarno delo. Če bi bilo kdaj potrebno, bi tudi mi znali stopiti na njihovo pot.

Mojca Kobal, literarno-novinarski krožek
OŠ Karavanških kurirjev
NOB Koroška Bela

MLADI IZ CSUI SMO RAZVESELILI MAMICE

V ponedeljek, 19. marca, smo na nekoliko zakasneli proslavi za dan žena, namenjeni mamicam duševno prizadetih otrok, sodelovali tudi mladi iz Centra srednjega usmerjenega izobraževanja Jesenice. Bili smo še posebej ponosni, ker so nas vsi tako prijazno sprejeli in se razveselili našega nastopa.

Najprej so s prisrčnim programom nastopili »vrtičkarji«, ki so jih mamice nagradile z dolgim ploskanjem. Nato smo nastopili mi s svojim programom, ki je obsegal odlomke iz Kajuhovih, Menartovih, Minačijevih in Cankarjevih del, med katerimi smo vtakali nežno glasbo.

V drugem delu pa smo predstavili bolj vesel program. Najprej kratko zgodbo o naših mamicah, zaključili pa z nekaj pesmimi ob spremljavi ki-

tare in znanimi skladbami, ki jih je učenec izvajal iz harmonike. Nastopili so tudi učenci osnovne šole Polde Stražišar, ob koncu pa še druga skupina mladih iz CSUI s krajšim recitalom oziroma igro.

Po končani proslavi je mamice čakalo še eno veliko presenečenje! Učenci CSUI smo med zimskimi počitnicami in po njih izdelovali volnene lutke kot darila za mame oziroma njihove otroke. Naredili smo kar

REKORDNA UDELEŽBA DRŽAV NA XI. MFAF

Pred durmi je jeseniški mednarodni festival amaterskega filma, zato ima organizacijski odbor (na sliki) polne roke dela. Organizator festivala zbira dodatna denarna sredstva, usklajuje termine za projekcije po osnovnih in srednjih šolah in jeseniški občini v času festivala, pripravlja program samega festivala, izdelujejo se tudi plakete ŽELEZAR in prehodna nagrada GRAND PRIX. Filmi prihajajo na naslov jeseniške filmske skupine ODEON iz različnih držav Evrope in iz vseh republik in pokrajin Jugoslavije. Ker bo letošnji festival rekorden po udeležbi filmov, že sedaj posebna ekipa skrbno izbira vse filme, ki ne ustrezajo festivalskim propozicijam in jih izloča že pred uradnim žiriranjem. Sodelovanje v žiriji so potrdili: Metka Košir, likovna pedagoginja iz Mojstrane, Miha Brun, novinar revije STOP iz Ljubljane in Ingrid Prepelica študentka iz Trsta. Sestavljena je tudi tehnična ekipa, ki bo imela v času festivala kar precej dela. Na otvoritvi festivala v petek, 20. aprila, bo pel mešani pevski zbor Blaž Arnič DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, na zaključni slovesnosti v soboto, 21. aprila, pa eden od šolskih zborov. Spored bo povezovala televizijska napovedovalka Mojca Blažej.

Doslej so prispeli filmi iz 33 klubov iz enajstih držav (poleg vseh republik in pokrajin SFRJ še iz: Nizozemske, Belgije, ZR Nemčije, Avstrije, Italije, Velike Britanije, Španije, Francije, Finske in Švice). Tekst in foto A. Kerštan

PREDSTAVILI SMO SE V CANKARJEVEM DOMU V LJUBLJANI

Vsako leto organizira Zveza kulturnih organizacij Slovenije v sodelovanju z Združenjem gledaliških in lutkovnih skupin Slovenije zaključno prireditev slovenskih lutkarjev. Letos je bil že štirinajsti tak zaključek in Cankarjevemu domu v Ljubljani.

Vso jesensko-zimsko sezono so potekala po Sloveniji področna srečanja lutkarjev. Tudi naša osnovna šola Prežihov Voranc Jesenice se je z lutkovno igrico Pomladna glasbena pravljica uvrstila na področno srečanje, na katerem je bila izbrana tudi za slovensko srečanje. Igrico je režirala Olga Rakovec, ki tudi vodi na naši šoli lutkovni krožek. Tudi lutke je izdelala s pomočjo članov tega krožka. Za glasbeno spremljavo je poskrbel zborovodkinja otroškega pevskega zbora naše šole Stanka Mencinger, ki je zbor spremljala na kitari. Naša sošolka z višje stopnje Ksenija Pejič pa nas je spremljala na klavirju.

Težko smo čakali dan, ko smo se zgodaj zjutraj zbrali pred šolo, kjer nas je že čakal avtobus. Vsi veseli smo se odpeljali proti Ljubljani. Vedeli smo, da zastopamo gorenjsko področje, zato smo vsi imeli malo treme. Med vožnjo do Ljubljane se je večkrat slišala tudi pesem. Premalu smo se ustavili pred Cankar-

jevim domom. Pokazali so nam garderobo, kjer smo se pripravili. Videli smo, da nas je veliko, ki bomo danes pokazali, kaj znamo. Bolj se je bližala ura našega nastopa, bolj je rastla trema. Saj smo že nastopali, toda v takem gledališču še ne. Malo vaje je bilo še potrebno pred nastopom. Polna dvorana otrok nas je navdušeno poslušala. Po nastopu smo tudi mi poslušali druge. Vsak nastop je bil lep, vsi so pokazali, kaj so se naučili.

Po končanem programu smo odšli na sprehod po mestu. Ogledovali smo si izložbe. Čas je bil za kosilo in vožnja domov, ki je prehitro minila. S tovarišicami smo se v avtobusu pogovarjali o našem nastopu. Videli smo, kaj znamo mi in kaj znajo drugi lutkarji po Sloveniji.

Zaključna prireditev štirinajstega srečanja slovenskih lutkovnih skupin je za nami. Mnogo nas je nastopilo in vsi smo hoteli pokazati, kaj znamo.

Alenka

KURIRČKOVA TORBICA TUDI V OŠ PREŽIHOV VORANC

Vsako leto pionirji nosijo po skrivnih poteh poštasto s kurirčkovo torbico. Letos je gorenjska kurirčkova pošta odšla na pot iz Predvdora. Pionirji so jo nosili z veseljem, ker so po pripovedovanjih vedeli, da tudi njihovim vrstnikom v času vojne ni bilo lahko. Tudi slabo vreme in neprehodna pota niso smeli biti ovira.

Deda mi je povedal, da je bil kot 15-letni fant kurir Cankarjevega bataljona. Prehodil je mnogo poti in skrivnih stez, vendar je vedno poskrbel, da je pošta prišla v prave roke in ob pravem času. Del njegove poti sem prehodila z njim in pripovedoval mi je o lepih in tudi žalostnih dogodkih.

Učenci osnovne šole Prežihov Voranc Jesenice smo letos prejeli torbico od učencev osnovne šole Polde

Stražišar. Devet pionirjev z zastavo se nas je odpravilo po kurirčkovo torbico. V šoli so nam povedali geslo, ki pa ga nismo smeli izdati. Torbico smo prejeli, ko smo jim povedali geslo. Najprej smo jo odnesli v vrtec Julke Pibernik, kjer so nam naši najmlajši cibani pripravili lep program.

Po končanem programu smo torbico odnesli v našo šolo. Pripravili smo kulturno prireditev, na kateri so nastopili recitatorji, otroški pevski zbor in harmonika. Nekaj besed nam je povedal nekdanji borec — predstavnik ZB NOV krajevnih skupnosti Sava. Predsednica pionirskega odreda naše šole nam je prebrala sporočilo, ki se je prenašalo v kurirčkovi torbici. V naši sredini je bil tudi predstavnik zveze socialistične mladine občine Jesenice Antone Požar. Zaželel je, naj kurirčkova torbica še naprej varno potuje po svojih poteh.

Po končanem kulturnem programu smo torbico predali v varstvo pionirjem petih razredov naše šole. Kurirčkova torbica s pošto v njej je prenočila v naši šoli, naslednji dan pa smo jo dali pionirjem sosednje občine. Vse področne kurirčkove torbice se bodo na zaključni prireditvi zbrale v Trbovljah.

Irina Vauhnik,
1. N. CSUI

Janina

KURIRČKOVA POŠTA PRI NAS

V četrtek, 29. marca, smo na naši osnovni šoli Gorenjskega odreda Žirovnica sprejeli kurirčkovo pošto. Priredili smo kratek kulturni program.

Na šolo smo povabili tudi borca NOV Janeza Zupana in Cirila Dolarja-Cirota. Za začetek nam je zapel pevski zbor, potem pa so pionirji prinesli kurirčkovo pošto. Nositelj je prebral pismo pionirjev iz Predvdora. Zatem pa sta začela tovariša Janez Zupan in Dolar Ciril-Ciro pripovedovati dogodke iz vojnih dni. Janez nam je povedal, kako je nesel popravit radijski sprejemnik, Čiro pa nam je pripovedoval, kako je bil osvobojen Trsta. Nastopili so še recitatorji tretjih in četrth razredov. Za konec nam je nositelj kurirčkove torbice prebral pismo naše šole in jo izročil skupini pionirjev, ki jo je odnesla pionirjem na Koroški Beli.

Ta program mi je bil zelo všeč. Upam, da bomo ob vsaki taki priložnosti priredili proslavo in povabili katerega od še živečih borcev in bork NOV.

Maruša Mohorč, 4. a
ČOŠ Gorenjskega odreda
Žirovnica

POHVALE ZA »LEPE ROŽE«

Za posebno prizadevanje v akciji »lepe rože« so bili v lanskem letu pohvaljeni še naslednji:

V Logu Ivana Krivca: Anica BEDEN, Pepca HLEBEC, Irena SIMONIČ, Marija SFILIGOJ in Nežka TROBEC; na cesti Alojza Travnca: Helena KUČINA, Milena PIRC in Tončka PIRC; na Javorniku, na Dobravski, Udarni, Finžgarjevi in Kosovelovi ulici: Milka GRELA, Pavla HRIBAR, Marija MALENŠEK, Marija PAJSAR in Filip PANČUR.
B. B.

QŠEBJE ZA NOVIGRAD

Občinska Zveza prijateljev mladine Jesenice vabi k sodelovanju v otroškem letovišču Novigrad naslednje sodelavce:

- 1 pedagoški vodja letovanja za predšolsko izmeno,
- 5 pedagoških vodij za šolske izmene,
- 7 zdravnikov oziroma medicinskih tehnikov,
- vodiče.

Kandidati za pedagoške vodje morajo biti sposobni voditi vzgojno in pedagoško delo vodičev in imeti pošten in kritičen odnos do dela ter organizacijske sposobnosti.

Kandidati za vodiče naj ne bodo mlajši od 18 let in morajo imeti vselje za delo z otroki.

Pisne vloge sprejema OZPM Jesenice, Titova 65, razpisna komisija.

VABILO NA CENENA IZLETA

Turistično društvo Jesenice vabi na dva izleta. Prvi bo v soboto, 5. maja, z odhodom vlaka ob 16,18 v Most na Soči, od tam pa k jezeru ob Soči in v Tolmin. Cena prevoza je 118 din.

Drugi izlet bo v Ljubljano na ogled telekomande za železniško progo na Gorenjskem, ogled muzeja revolucije in poklonitev spominu umrlih v mučilnicah na Urhu. Izlet bo 25. avgusta, odhod vlaka ob 6,15. Cena prevoza je 132 din.

Prijave sprejma TD Jesenice (telefon 81-974) za prvi izlet do 15. aprila, za drugega pa do 10. avgusta, vsak dan od 9. do 12. ure.

IŠČEMO PASTIRJA

Pašna skupnost Smokuč išče pastirja za pašo na rebru in v planini. Pase se od 10. maja do 10. oktobra 1984. Vse informacije se dobe pri Koselj — Doslovč 5/c.

PREKLIC

Preključim besede, s katerimi sem žalil Vejsila Horozoviča z Jesenic, Straža 5.

Preključim tudi obsodbo zoper Vejsila Horozoviča, ko sem mu očital, da je v Železarni Jesenice ukradel ploščice, lepenko in žlindro.

Ilija Pantoš

ZAHVALE

Ob boleči in prerani izgubi dragega sina in brata

ERVINA LAVTIČARJA

se iskreno zahvaljujem vsem prijateljem in znancem, ki so ga spremljali na njegovi zadnji poti in nam kakorkoli pomagali.

Posebno se zahvaljujem sostanovalcem Titove 41, sosedom v Podkočju, sodelavcem TOZD Strojne delavnice, sodelavcem TOZD Družbene prehrane tovarišici in učencem 4. c. razreda OŠ Prežihov Vorapca ter sodelavcu za poslovilne besede.

Vsem še enkrat lepa hvala.

Žaljujoci: mama, brat, sestra in ostali

Sindikalni organizaciji in vodstvu TOZD Elektrode se najlepše zahvaljujem za izkazano pozornost do nekdanjih sodelavcev in sodelavk, ko so nas povabili na občni zbor sindikata in na ogled obrata.

Tončka Jakelj in druge

Izvršnemu odboru konference osnovnih organizacij sindikata Železarnice in osnovni organizaciji sindikata TOZD Žičarna se za denarno pomoč v času moje bolezenske odsotnosti iskreno zahvaljujem.

Ivan Sušnik

Ne najdem pravih besed, da bi se zahvalila sodelavkam in sodelavcem TOZD Remontne delavnice — gradbenemu oddelku Jesenice-Javornik za bogata darila, ki mi bodo v trajen spomin in za ganljive besede tovarišev Lojza Beguš in Antona Koniča, ki so bile izrečene ob mojem odhodu v pokoj. Še enkrat vsem lepa hvala.

Istovčasno se najlepše zahvaljujem sindikatu TOZD Remontne delavnice in gradbenemu oddelku Jesenice-Javornik za denarno pomoč, ki sem jo prejela v času moje dolgotrajne bolezni. Še enkrat lepa hvala.

Agica Pavlovič

Sodelavcem RTA, oddelek VRM, se najlepše zahvaljujem za prejeto darilo ob mojem osebnem jubileju.

Cena Valentar

DEŽURNI TRGOVINI

V soboto, 7. aprila, hosta na Jesenicah od 7. do 19. ure odprti trgovini: DELIKATESA — Kašta 2 na tržnici, Titova 22, Jesenice in DELIKATESA. — Poslovalnica 2, Titova 58, Jesenice.

Trgovina Živila Kranj na Titovi 41, Jesenice, je odprta vsako soboto od 7. do 19. ure.

DEŽURNA LEKARNA

V aprilu je za občini Jesenice in Radovljica dežurna lekarna na Bledu.

ČLANOM DU JESENICE

Društvo upokojencev Jesenice vabi svoje člane na redni občni zbor društva, ki bo v soboto, 7. aprila, ob 16. uri v domu društva na Jesenicah, Pod gozdom 13.

Obenem društvo obvešča člane, da sprejema prijave za letovanje v počitniških domovih Železarnice v Crikvenci in Biogradu na moru. Prijave sprejemajo v društveni pisarni vsak torek in petek od 16. do 18. ure, do vključno 20. aprila 1984.

ČLANOM DU JAVORNIK-KOROŠKA BELA

Vsak torek do 24. aprila od 9. do 12. ure sprejemamo prijave za oddihe v počitniških domovih Železarnice v Crikvenci in Biogradu na moru.

Prijave za počitniški dom upokojencev Slovenije v Izoli sprejemamo vse leto, tudi ob urkih. Kdor želi na oddih v izolski dom v juliju in avgustu, mora biti prijavljen do konca aprila 1984.

Želimo tesneje sodelovati s člani, zato vas vabimo, da prihajate v pisarno društva, če imate težave, pri katerih bi vam društvo lahko pomagalo.

Sodelovati moramo, da bo jesen našega življenja lepša!

KRIŽANKA

Ognjenik, Sarajevo, Brel, detel, Primož, Krka, trep, par, DT, prerez, Raos, por, rabuka, Kirk, Imola, Škof, Ba, os, pribor, Kara, Azem, Var, reneta, orel, Rina, Li, oko, in, lik, Antič, detektiv, jetičnik, QC, otep, Ade, krompirišče, pozitron, Aare, šatraj, Inari, La.

Kaj bomo gledali v kinu

KINO RADIO

6. aprila, franc. drama FANTOM SVOBODE — filmsko gledališče ob 17. in 19. uri, ob 21. uri premiera jap. barv. erot. filma METULJEVA MREŽA.

7. aprila, angl. barv. srhljivka SKRIVNOSTNA MOČ ob 17. in 19. uri.

8. aprila, amer. barv. komedija SIMULANTA ob 17. in 19. uri.

9. aprila, amer. barv. pust. film USODNA SFINGA ob 17. in 19. uri.

10. aprila, nem. barv. erot. film EROTIKA NA DELOVNEM MESTU ob 17. in 19. uri. Film ni primeren za otroke!

11. aprila, amer. barv. pust. film NAJKRAJŠA POT ZA KITAJSKO ob 17. in 19. uri.

12. aprila, ZAPRTO!

KINO PLAVŽ

6. aprila, amer. barv. srhljivka DOLINA SMRTI ob 18. in 20. uri.

7. aprila, amer. barv. komedija SIMULANTA ob 18. in 20. uri.

PREKLIC

Preključim neresnične besede, ki sem jih izrekel zoper mladoletno Pavliko Svetina s Koroške Bele, Pot ilegalcev 3.

Maksimiljan Weber

UGANKARSKI SLOVARČEK

ASTAIRE — ameriški plesalec in pevec (Fred)

JARAMA — avtomobilsko dirkališče pri Madridu, Španija

ONEGA — jezero na jugu Karelske ASSR

PORTAL — umetniško izdelan vhod pri večjih poslopih

GLEDALIŠČE TONE ČUFAR

NEDELJA, 8. aprila, ob 10. uri: VAŠA MATINEJA — folklorni nastop.

ČETRTEK, 12. aprila, ob 16. uri: Žarko Petan: OBTOŽENI VOLK — predstava v Škofji Loki na zaključni prireditvi NAŠA BESEDA '84 za Gorenjsko.

RAZSTAVNI SALON DOLIK JESENICE

V dneh od 7. do 18. aprila si lahko vsak dan od 9. do 11. in od 16. do 18. ure, razen nedelj in praznikov ter sobot popoldan, ogledate razstavo slik slikarja KAROLJA ANDRUŠKA iz Sente.

UPOKOJENCEM JESENISKE OBČINE

Obveščamo upokojence, da lahko koristijo krajše oddihe v počitniškem domu DU Slovenije v Izoli v mesecu aprilu in to v terminih:

— od 8. do 11. aprila (tri dni); cena s prevozom do Kopra in nazaj 2.000,00 din;

— od 14. do 18. aprila (štiri dni); cena s prevozom do Kopra in nazaj 2.660,00 din.

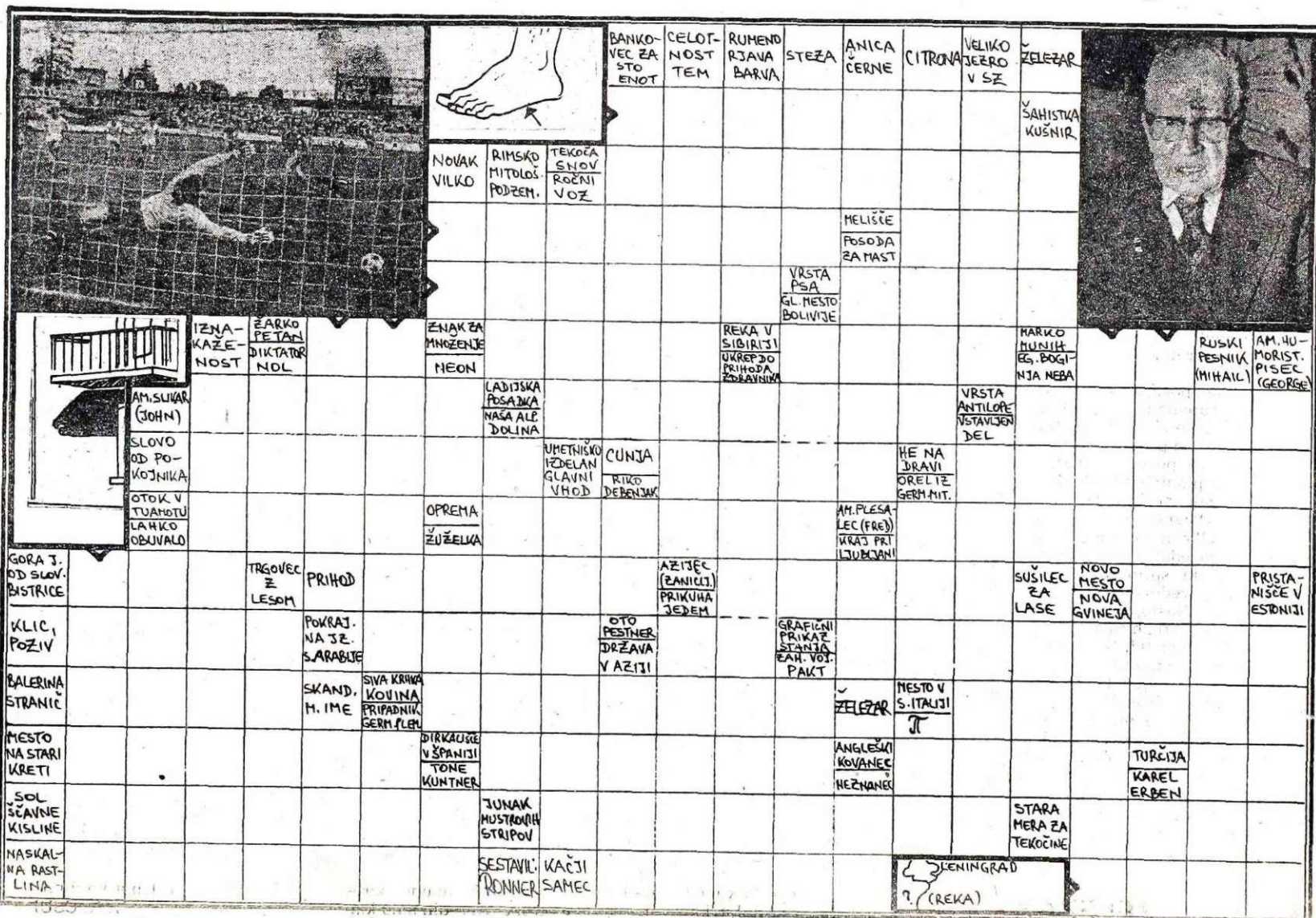
Programiran izlet v dneh od 26. aprila do 1. maja pa je zaradi zasedenosti doma prestavljen v termin od 18. do 24. aprila. Cena s prevozom z Jesenic do Izole je skupno 3.650,00 dinarjev.

Prav tako imajo tudi prosta mesta v terminu od 5. do 12. maja in od 14. do 21. maja. V maju je cena za šest dni s prevozom z vlakom do Kopra in nazaj 4.110,00 din. Prijave sprejemajo v vseh društvi upokojencev.

Dnevna cena v domu v mesecu aprilu je skupaj s turistično takso in zavarovanjem 550,00 din, prevoz Jesenice—Koper in nazaj pa stane 342,00 din.

V mesecu maju je cena 630,00 din. Pri teh cenah je všteti tudi regres v višini 180,00 din, katerega daje Skupnost pokojninsko invalidskega zavarovanja Slovenije.

Koordinacijski odbor DU občine Jesenice

JESENIŠKI JUDOISTI NADALJUJEJO Z USPEHI

Na 26. tekmovalstvu za zlati Baumgartnerjev pas so pretekli teden sodelovali tudi tri jeseniške judoistke, članice TVD Partizan Jesenice.

Tekmovanja v Mariboru so se udeležili najboljši slovenski judoisti in judoistke. Jeseniške tekmovalke so nastopile v absolutni kategoriji in zasedle naslednja mesta: Marija Triplat je osvojila tretje do četrto mesto, peta je bila Irena Wolf in šesta Erika Čerin. Najboljše so bile judoistke iz Slovenj Gradca: Pariševa, Pečnikova in Laznikova.

Jeseniske judoistke bi sicer morale poseči po višjih mestih, vendar so bile naspotnice tokrat boljše.

Pionirji in mladinci judo sekcije TVD Partizan Jesenice nadaljujejo z uspešnimi nastopi v sosednji Italiji. Tokrat so se odzvali vabilu judo kluba iz Nabrezine pri Trstu, v katerem deluje veliko tržaških Slovencev. Na turnirju je poleg jeseniške nastopilo še dvanajst italijanskih ekip.

Jesenščani so tokrat nastopili s popolno ekipo in v hudi konkurenci zasedli tretje mesto. Zmagali so Videmčani, drugi pa so bili domačini. Zanimivost tekmo-

vanja je bila, da so se za točke v ekipnem tekmovalstvu šteli kvaliteten meti in ne končne zmage.

V kategoriji do 28 kg je nastopil Edvin Karahodžić in osvojil tretje mesto, Samir Karahodžić je v kategoriji do 38 kg pristal na petem mestu, Mirko Podgoršek je v kategoriji do 42 kg osvojil tretje mesto, Aleš Podgoršek je v kategoriji do 46 kg četrti. Naslednji trije: Florjan Vidic v kategoriji do 52 kg, Robert Stražisar v kategoriji do 56 kg in David Dvoršak v kategoriji nad 71 kg, so dosegli prva mesta.

USPELA MEDNARODNA NAMIZNOTENIŠKA PRIREDITEV

Tokrat je bilo na Jesenicah izvedeno že osmo namiznoteniško tekmovanje v spomin na prerano umrlo jeseniško igralko, večkratno prvakinja Slovenije, Judito Pavlič-Novak. Poleg igralcev iz Slovenije so se tokrat udeležili tekmovalstva tudi igralci iz Italije in Avstrije, tako da je prireditev še pridobila na vrednosti in zanimivosti. Žal je bil s strani Namiznoteniške zveze Slovenije določen termin neprimeren, ker je bilo istočasno tudi mladinsko državno prvenstvo v Murski

Soboti. Tam je nastopila večina igralcev iz Slovenije in zato udeležba na »Juditinem memorialu« na Jesenicah ni bila popolna, kar velja predvsem za ženske.

Nastopilo je 51 članov in 11 članic v igrah posameznice. V skupini članov je bilo nekaj vrhunskih iger. Presenetil je Kranjčan Jovič, ki se je z odlično igro prebil v finale, tam pa je moral priznati premoč Mariborčana Franka. Lanskoletni zmagovalec tega tekmovalstva Ljubljčan Šarlah je bil tokrat šele četrti, ker ga je v borbi za tretje mesto premagal igralec Kemičarja Vizjak. Od domačih igralcev se je v dokaj močni konkurenci uvrstil med osmerico najboljših le Veber, ki je v četrtfinalu izgubil z Vizjakom.

Pri članicah je zmagala domačinka Štrumblova, ki je v finalu premagala klubsko igralko Avpičev, tretja pa je bila Avdičeva.

Zmagovalci so prejeli lepe pokale. Predstavniki namiznoteniškega kluba so v spremstvu sorodnikov pokojne Judite položili tudi cvetje na njen grob, kot so to delali vsa leta doslej ob tej priložnosti.

Pred dnevi so nastopili jeseniški pionirji na pionirskem ekipnem prvenstvu Slovenije: pionirji v Murski Soboti, pionirke pa v Ljubljani. Med dvanajstimi najboljšimi ekipami SRS je mlada ekipa pionirjev Jesenic osvojila deseto mesto. V ekipi so nastopili: Džukič, Ferbežar in Nemanič. Ekipa pionirk je v Ljubljani osvojila šesto mesto, kar je več, kot je bilo pričakovati. Za ekipo Jesenic so nastopale: Markeževa, Šavorjeva in Smolejeva.

(S)

Idrijski dvosed (foto F. Sluga)

ZA ZAKLJUČEK SEZONE USPEŠNO SANKAŠKO TEKMOVANJE PRI SAVSKIH JAMAH

Člani sankaskega kluba Jesenice so v soboto, 21. marca, za zaključek letošnje izredno uspešne sezone organizirali se tekmovalstvo veteranov, sodnikov, funkcionarjev in najmlajših sankascev-cicibanov. Na naravni progi pri Savskih jamah v Planini pod Golico je nastopilo 48 tekmovalcev in tekmovalke iz Trzica, Železnikov in Jesenic. Na tej progi so člani jeseniškega kluba v letošnji zimski sezoni izvedli številna domača in mednarodna tekmovalstva sankascev na naravnih progah. Novozapadli sneg je sicer povzročil nekaj težav, vendar so progo očistili in pripravili za nemoten potek tekmovalstva. Se posebno zanimiv je bil nastop najmlajših jeseniških sankascev-cicibanov. Pokazali so dosti nadarjenosti, predvsem pa poguma. Z vztrajnim in resnim delom bodo kmalu postali pravi tekmovalci in nadaljevali tradicijo sedanjih uspešnih generacij jeseniških sankascev. Za uspešen nastop in za spodbudo so vsem cicibanom podelili medalje ter hranilnice Ljubljanske banke.

V ostalih kategorijah so se pomerili nekdanji odlični sankasči iz Trzica, Železnikov in z Jesenic ter drugi prizadeti jeseniški sankasči delavci, brez katerih ne bi bilo moč izvesti sankasških tekmovalj pri Savskih jamah. Med nastopajočimi je bil tudi predsednik Sankaske zveze Slovenije Mirko Polajnar in drugi funkcionarji pri zvezi in v posameznih klubih.

Najboljšim so medalje podelili najbolje uvrščeni tekmovalci s prvega državnega prvenstva v sankanju na naravnih progah, ki je bilo prav tako pri Savskih jamah: Poldi Krašovec, Mirko Klinar in Vinko Lavtžar ter Marjan Meglič, ki na prvenstvu zaradi poškodbe ni mogel nastopiti. Lično izdelane medalje so bile de-

lo Poldija Krašovec in delavnice umetne obrti Višnar z Jesenic. Vsi udeleženci tekmovalstva so prejeli praktična darila, ki so jih prispevali: urar Valter Uglešič, Kompas Jesenice, Tobak, Murka, Planika, Jugobanka, Iskra, Burnik, Beko in drugi posamezniki.

Ob zaključku so se zbrali še na prijetnem družabnem srečanju pri Betelu v Planini pod Golico, kjer so se med drugimi tudi dogovorili, da bo odslej te srečanje ob zaključku sezone tradicionalno.

REZULTATI:

Cicibani: 1. Grega Špendov 1.44,90, 2. Klemen Rev 1.59,45, 3. Marko Cesar 2.00,50, 4. Mirko Klinar 3.21,72, ... do cilja so uspešno pripeljali še: Klavdija Krašovec, Aleš Špendal, Tadej in Goran Meglič ter Grega Lavtžar (vsi Jesenice);

Ženske: 1. Mihaela Kapus 1.33,90, 2. Mojca Krašovec 1.41,02, 3. Darinka Cesar 1.47,26, 4. Špela Špendov 1.55,16, 5. Zilka Meglič 2.09,55 (vse Jesenice);

Moški: 1. Albert Perko 1.13,17, 2. Joža Meglič 1.13,93, (oba Trzica), 3. Drago Dokl 1.22,75, 4. Tomaž Pohar 1.28,58, 5. Alojz Cesar 1.30,76, 6. Dani Burnik 1.30,07, 6. Vinko Razinger 1.40,13, 8. Danilo Kokalj 1.44,84 (vsi Jesenice), 9. Teo Tušek 1.45,34, 10. Lado Nastran (oba Železniki) 1.45,67;

Dvosedi-ženske: 1. Špela Špendov-Mojca Krašovec 1.35,02, 2. Darinka Cesar-Zilka Meglič (vse Jesenice) 2.05,95;

Dvosedi-moški: 1. Albert Perko-Joža Meglič (Trzica) 1.17,71, 2. Drago Dokl-Alojz Cesar (Jesenice) 1.23,02, 3. Dani Burnik-Mirko Polajnar (kombin.) 1.35,89, 4. Tomaž Pohar-Mihaela Kapus (kombin.) 1.38,96, 5. Joža Klinar-Vinko Razinger (Jesenice) 1.40,34.

J. R.

JESENIŠKI NOGOMETAŠI PRIČELI S SPOMLADANSKIM DELOM PRVENSTVA

Nogometna igrišča so spet oživila. Tudi igralci članskega moštva NK Jesenice nadaljujejo z borbami za kar najboljšo uvrstitev v slovenski območni ligi-zahod. Jesenski del so uspešno zaključili, saj so bili v vrhu lestvice med 12. moštvii, ki nastopajo v tej ligi.

Spomladanski del so začeli nekoliko pod pričakovanji. Najprej so izgubili tek-

mo v gosteh proti moštvu Pirana z rezultatom 0:1, v nedeljo, 1. aprila, pa so se prvič v spomladanski sezoni predstavili pred svojim občinstvom na igrišču v Podmežakli. Pomerili so se z moštvom Domžal, rezultat tekme pa je bil 1:1, polčas 0:1. Čeprav so bili Jeseničani skorajda celotno tekmo v premoči, bi ob koncu skorajda ostali praznih rok. Igralci Domžal so v 17. minuti prvega polčasa iz protinapada prešli v vodstvo, ki so ga obdržali vse do zadnje minute. Pred zadnjim sodnikovim žvižgom je Džamastagič uspešno izenačil. Jeseničani so imeli številne priložnosti, vendar se pred nasprotnikovim golom niso najbolj znašli, igrali pa so tudi preveč nervozno.

Na nedeljski tekmi v Podmežakli so za Jesenice nastopili: Matijević, Poškič, Grčić, Zubanović, Ignjatović, Troha, Pihler, (Hadžisulejmanović), Čatak, Džamastagič, Omanović (Radič), Mlakar.

Na lestvici vodi Ilirija s 23 točkami, Jeseničani pa so s 17 točkami na četrtem mestu.

Mladinsko moštvo Jesenic je v nedeljo v predtekmi na igrišču v Podmežakli premagalo sovratnike Domžal z rezultatom 3:1, polčas 2:0. Gole za Jesenice so dosegli: Husić, Pivač in Bešić.

V naslednjem kolu člani in mladinci gostujejo pri Elanu v Novem mestu.

J. R.

TEKMOVANJE V SANKANJU

V soboto, 17. marca, so se delavci TOZD Valjarna debele pločevine pomerili v sankanju. Dosegli so naslednje rezultate:

ČLANI DO 30 LET: 1. Milan Potočnik 1.01,40, 2. Rado Sušnik 1.05,80, 3. Lovro Jurc 1.06,06, 4. Lovro Zaveljica 1.12,39, 5. Hasan Felič 1.18,41, 6. Darko Noč 1.19,61, 7. Janez Žlebir 1.25,49, 8. Nenad Ilić 1.27,77.

ČLANI NAD 30 LET: 1. Rudi Noč 0.58,14, 2. Tone Noč 0.59,52, 3. Jože Krmeč 1.13,80, 4. Ivan Špoljar 1.16,33, 5. Luka Vujičić 1.18,12.

Najboljši čas je dosegel Rudi Noč 0.58,14.

SUPER VELESALOM ZA ZAKLJUČEK TEKMOVALNE SEZONE

Člani alpske sekcije pri Smučarskem klubu Kranjska gora so za zaključek letošnje tekmovalne sezone priredili odprto prvenstvo Kranjske gore v super veleslalomu. Za tekmovalce je bilo izredno veliko zanimanje, saj se je prijavilo kar 327 tekmovalcev in tekmovalke iz jeseniške občine in drugih krajev, nastopili pa sta tudi dve skipi smučarjev iz Sentjanja in Beljaka na avstrijskem Koroškem. Ob koncu je bilo 242 uvrščenih tekmovalcev v posameznih starostnih kategorijah. Kot zanimivost naj omenimo, da je bila najmlajša udeleženka še ne štiriletna Mateja Cuznar iz Podkorena. Vsem najboljšim so podelili pokale in praktična darila, člani alpske sekcije pa se tudi vsem delovnim organizacijam in posameznikom zahvaljujejo za sodelovanje in pomoč.

REZULTATI: ml. cicibani: Mojca Cuznar, 2. Špela Gašperlin, 3. Nataša Boncel; ml. cicibani: 1. Rok Svetina, 2. Janez Uznik, 3. Tomaž Čop; cicibanke: 1. Sandra Kotnik, 2. Brigita Baša, 3. Manca Klinar; cicibani: 1. Janek Slivnik, 2. Aleš Piher, 3. Uroš Oman; pionirke: 1. Vesna Dovžan, 2. Sabina Bradac, 3. Verona Prištov; pionirji: 1. Grega Gosar, 2. Sergej Poljšak, 3. Grega Čop; mladinke: Klavdija Kropivnik, 2. Brita Kropivnik, 3. Barbara Bernard; mladinci: 1. Andrej Gosar, 2. Jani Hrovat, 3. Mirko Teraž; članice II: 1. Marica Ravnik, 2. Franciška Legat, 3. Andreja Arhar; članice I: 1. Jožica Režonja, 2. Darja Trele, 3. Jelka Rakovič; veteranke: 1. Andreja Bizjak, 2. Lojzka Praček; člani II: 1. Franci Mrak, 2. Mirko Klinar, 3. Erich Uznik; člani I: 1. Tomaž Pogačnik, 2. Janek Kovač, 3. Walter Gracer; veterani: 1. Cveto Bevc, 2. Jože Bizjak, 3. Damjan Hladnik.

J. R.

LOKOSTRELCI NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

V športni dvorani na Planini pri Kranju je potekalo 17. in 18. marca državno lokostrelsko prvenstvo v dvoranskih disciplinah. Tekmovalca se je udeležila tudi ekipa lokostrelcev TVD Partizan Javornik-Koroška Bela.

Prvi dan je bila določena strelna razdalja 25 m, drugi tekmovalni dan 18 m, oba krat pa je bilo treba izstreliti po 60 puščic. Konkurenca je bila izredna, tekmovalo je 160 lokostrelcev, istočasno pa je bilo to izbirna tekma za najboljšo, ki so se pred devetimi dnevi udeležili evropskega prvenstva na Švedskem.

Naša ekipa je sodelovala prvič na državnem prvenstvu in prvič v tako močni konkurenci. Najbolje so se uvrstili med člani Dare Jakopič na 8. mesto in Joco Crnjanski na 16. mesto, med mladinci pa Matjaž Jančič na 7. mesto, ekipa pa je bila peta.

S tem smo zaključili letošnje dvoranske turnirje. Vsi že težko čakamo tekem na prostem, ki so mnogo zanimivejše in bolj atraktivne.

J. K.

ČLANOM ZVUTS — PZ JESENICE

Vse člane ZVUTS — PZ Jesenice obveščamo, da bo sestanek v torek, 10. aprila, ob 19. uri na igrišču v Podmežakli.

Sestanek je obvezen za vse član-e!

PRVENSTVO ŽELEZARNE V ŠAHU ZA LETO 1984

Komisija za športno rekreacijo pri sindikatu razpisuje prvenstvo Železarne v šahu za leto 1984.

Prvenstvo se bo odigralo po pravilniku FIDE, šahovskem priročniku Šahovske zveze Jugoslavije, izdanem leta 1966 in internem pravilniku Železarne.

Ekipa šteje štiri igralce in eno rezervno, ki se vključi v igro vedno na zadnji deski tako, da se drugi igralci pomikajo navzgor.

Ekipa z manj kot tremi igralci ne more nastopiti. Sestava ekipe je lahko tudi mešana. Igralni čas je 10 minut na igralca, kar se kontrolira s šahovsko uro.

Prvokategorniki, ki niso registrirani, lahko nastopijo na prvenstvu Železarne.

Tekmovalje bo v šahovskem domu na Jesenicah v organizaciji Šahovskega društva Jesenice.

Prijave sprejema sindikat Železarne (tel. 3266) do jutri, 6. aprila, do 13. ure, ko bo v sejni sobi tudi žrebanje.

PREDSTAVLJAMO DVA SMUČARJA — SKAKALCA

Iz ekipe smučarjev skakalcev, članov sekcije za skoke pri TVD Partizan Žirovnica, ki delujejo v sekciji občinske Zveze smučarskih organizacij Jesenice, predstavljamo še dva starejša pionirja. Oba sta rojena leta 1969, torej bosta letos stara petnajst let.

Denis Kaltenekar (foto I. Zupan)

Matjaž Košelnik (foto I. Zupan)

kot Denis s skupino tovarišev. Doma je iz Sela pri Žirovnici in skakalnica mu je bila blizu, svojo energijo, ki je ima nedvomno več kot tovariši, pa vsa leta vlaga v ta šport. Kot pravi njegov trener, ima stoodstotno udeležbo na treningih, vendar pa ni izrazil talent, zato je vseskozi v solidnem poprečju, a nikdar na vrhu. Pa vendar, najdražja mu je zmagla na letošnjem meddržavnem tekmovalstvu za pokal Ithana. Prav tako kot Denisu je tudi njemu cilj uvrstitev v mladinsko državno selekcijo, kajti s temi leti se krog kandidatov neusmiljeno oži, na vrsti so skoki čez devetdesetmetrske skakalnice (letos je to že opravil) in z zagnanostjo, ki jo premore, bo, upamo, dosegel ta cilj.

Ob njem se je takorekoč v imenu vseh, ki se s tem športom ukvarjajo, porodilo vprašanje: koliko skokov je že bilo? Po prečno deset na dan, okoli sto petdeset dni v letu, pa približno pet let, skupaj pride pet tisoč, mogoče celo nekaj več! O tej številki je vredno razmišljati! Za konec zapišimo še, da se je Matjaž vpisal na Center srednjega usmerjenega izobraževanja.

— A —

TVD PARTIZAN ŽIROVNICA VABI

člane in prijatelje društva na redni občni zbor, ki bo v soboto, 7. aprila ob 19. uri v prostorih društva.

Po občnem zboru bo družabni večer.

ČLANOM »ZELENE STRAŽE« V OSNOVNI ŠOLI TONE ČUFAR

V tedniku Železar smo brali, da ste pri turističnem podmladku na vaši šoli ustanovili tudi »zeleno stražo«, ekipe učenk in učencev, ki naj bi pomagale občanom, organizacijam in organom, ki jim je na skrbi varstvo okolja, da bi naše delovno in bivalno okolje ohranili čisto, da bi bile zelenice in nasadi čim lepše urejeni in da bi preprečevali njihovo uničenje.

Te vaše pobude smo bili zelo veseli, ker se je s tem razširil krog varuhov okolja in narave, predvsem pa zelenih površin, nasadov grmičevja in mladih dreves, kar je še posebno pomembno za naše industrijsko mesto, skozi katerega teče tudi prometna magistralna cesta, ki tudi zapušča sledove onesnaženja. Še posebno smo bili vaše pobude veseli stanovalci prvih treh stolpnice in ostalih stanovanjskih zgradb na Plavžu, ki nas je dvajset let obdajalo blato in kamenje, ker smo v vaši »zeleni straži« videli sodelavce, ki nam boste pomagali pri varovanju zelenih površin in dreveja, ki smo jih okrog stanovanjskih zgradb dobili šele pred nekaj leti. Dobili z denarjem, ki so ga iz svojih osebnih dohodkov prispevali zaposleni občani, tudi vaši starši, pa tudi starši tistih vaših sošolcev, ki sedaj te zelene površine in dreve neusmiljeno uničujejo. Ker jim žoga uhaža tudi na cesti, se ti učenci večkrat zelo nepremišljeno izpostavljajo tudi nesreči.

Da, neusmiljeno uničujejo z nabiranjem žoge po obsežni zeleni površini in to vaši sošolci, predvsem iz novih stolpnice in tako bomo čez nekaj dni, namesto zelene trave, ponovno imeli blatne površine. Ker ne prošnja, ne graja stanovalcev nič ne zaležeta, prosimo za pomoč tudi vašo »zeleno stražo«, morda bodo sošolci vas bolj poslušali in ubogali. Ogledite si za prvimi tremi najstarejšimi stolpnici, kakšne posledice je zapustilo samo enodnevno divjanje z žogo. Kaj bo šele, ko se bo vreme izboljšalo in otopilo. Tudi nekaj odraslih je, ki tem vašim sošolcem dajejo kaj slab zgled, saj so z »bliznjicami« čez zeleno površino naredili že precejšnjo škodo, čeprav imajo le nekaj metrov vstran lepe, asfaltirane prihode do svojih stanovanj.

Razumemo, da mladi rabijo tudi zase nekaj površine za zmerno igro in zabavo. Zato bi lahko s skupno akcijo hišnih svetov bližnjih stanovanjskih stavb, skupaj z mladimi, enega od velikih peskovnikov preuredili v odbojkarsko ali košarkarsko igrišče, v soglasju s samoupravno komunalno skupnostjo.

Prizadeti stanovalci